

Tilinpäätös 2025

Liedon kaupunki

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	6
1.1 Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa	6
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	6
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	9
1.1.3 Yleinen ja seudun taloudellinen kehitys.....	15
1.1.4 Kaupungin henkilöstö	17
1.1.5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	19
1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä todennäköisestä tulevasta kehityksestä	20
1.1.7 Ympäristöasiat	21
1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	22
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	25
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	25
1.3.2 Toiminnan rahoitus	27
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	29
1.5 Kokonaistulot ja -menot	32
1.6 Kaupunkikonsernin toiminta ja talous.....	33
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	33
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	33
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	34
1.6.4 Tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutuminen.....	35
1.6.4.1 Liedon Asunnot Oy	35
1.6.4.2 Liedon lämpö Oy.....	36
1.6.4.3 Liedon Innovaatiokampus Oy.....	37
1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	38
1.6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	38
1.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	40
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely	47
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	49
2.1 Käyttötalouden toteutuminen	49
2.1.1 Yhteenveto käyttötalouden toteutumisesta lautakunnittain	50
2.1.2 Käyttötalouden toteuma lautakunnittain	52
Tarkastuslautakunta	52
Keskusvaalilautakunta	54
Kaupunginhallituksen alainen toiminta.....	56
Konsernihallinto	60

Joukkoliikenne	63
Sisäiset palvelut	64
Maaseutupalvelut.....	68
Työllisyyspalvelut.....	70
Ympäristöterveyslautakunta	73
Ympäristöterveyspalvelut.....	77
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta.....	80
Varhaiskasvatus	84
Yleissivistävä opetus	87
Hyvinvointilautakunta	90
Hyvinvointipalvelut.....	94
Tekninen lautakunta.....	98
Tekniset palvelut	102
Toimitilapalvelut.....	104
Ruoka- ja puhtauspalvelut.....	109
Infrapalvelut	112
Liedon vesi.....	117
Kaavoitus- ja rakennuslautakunta	123
Kaavoitus- ja mittaustoimi.....	126
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.....	129
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	132
2.2.1 Liedon kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	132
2.3 Investointiosan toteutuminen.....	133
2.3.1 Yhteenveto	133
2.3.2 Investointiosan hankekohtaiset perustelut.....	133
2.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	143
2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	144
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	146
3.1 Liedon kaupungin tuloslaskelma	146
3.2 Liedon kaupungin rahoituslaskelma.....	147
3.3 Liedon kaupungin tase.....	148
3.4 Konsernituloslaskelma.....	150
3.5 Konsernirahoituslaskelma	151
3.6 Konsernitase	152
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	155
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	155
4.1.1 Liedon kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	155
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	157

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	159
4.3 Tasetta koskevat liitetiedot	162
4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	169
4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	171
5 LIEDON VESI	174
5.1 Tilinpäätöslaskelmat	174
5.2 Talousarvion toteutumisvertailu	180
5.3 Liedon Veden vaikutus kaupungin talouteen	183
5.4 Liedon Vesi liitetiedot	185
6 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	191
7 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ NIIDEN SÄILYTYSTAVASTA	193

Toimintakertomus

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Talous ja työllisyys

Vuosi 2025 oli Suomessa talouden heikon kehittymisen ja erilaisiin uhkiin varautumisen vuosi. Geopoliittiset kriisit lisäsivät uusia haasteita yhteiskunnallemme. Enää ei muuttujina vaikuttaneet pelkästään Venäjän hyökkäyssotaan liittyvät toimet ja pakotteet, vaan myös Yhdysvaltojen uuden presidentin Donald Trumpin ”kova” linja, jossa sääntömääräistä kansainvälistä yhteistyötä heikennettiin merkittävästi. Uusi tullipolitiikka yhdistettynä erilaisiin uhkauksiin, joiden kohteeksi joutuivat myös Yhdysvaltojen perinteiset liittolaiset, aiheutti epävarmuutta ja investointien lykkäämistä.

Suomen bruttokansantuotteen (BKT) kasvu vuonna 2025 oli erittäin hidasta, arviolta noin 0–1 %. Talouden elpymistä hidastivat erityisesti korkeat korot, heikko kulutus sekä rakentamisen voimakas lasku.

Työttömyys kasvoi talouden heikkouden vuoksi. Keskimääräinen työttömyysaste oli valtakunnallisesti 9,7 %, mikä oli 1,3 % heikompi, kuin vuonna 2024. Työllisyystilanteen heikkeneminen liittyi erityisesti rakennusalan ja palvelualojen vaikeuksiin. Myös Liedon kaupungissa työttömien määrä ja varsinkin pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi. Nuorten ja yli 50-vuotiaiden oli haastavaa työllistyä. Lieto onnistui kuitenkin omissa työllisyyspalveluissa hyvin. Työttömyysprosentti vaihteli vuoden aikana 6–7 % välillä eli nousua oli vain n. 0,7 %.

Yksittäisen kaupunkilaisen ja myös kaupungin organisaation kannalta oli onnekasta, että inflaatio hidastui selvästi verrattuna aiempiin vuosiin. Kuluttajahintojen nousu oli keskimäärin noin 1,5–2 %, kun energian halpeneminen ja heikko talous hillitsivät hintojen nousua. Lisäksi energiatarve oli leutojen talvisäiden vuoksi normaalia vähäisempi.

Julkisen talouden alijäämä oli vuonna 2025 noin 4–4,5 % BKT:stä ja valtion velka suhteessa BKT:hen kasvoi yli 80 %:iin. Velkaantumisen vuoksi hallitus toteutti sopeutustoimia ja keskustelu julkisen talouden kestäväydestä lisääntyi. Kuntatalouteen valtion toteuttamat sopeuttamistoimet heijastuivat voimakkaasti. Samalla kun hyvinvointialueita jouduttiin lisärahoittamaan, niin kunnille siirretyt Te-palvelut olivat suhdanteeseen verrattuna alirahoitettuja.

Liedon kaupungin talouden osalta olimme vuonna 2025 monella tapaa onnellisten tähtien alla. Vaikka valtionosuudet, verotulot ja tontin myynti merkittävästi heikkenivät, sekä työttömyyden kasvu loi painetta, niin

monet ennakoidut riskit eivät silti toteutuneet pelätyssä mittakaavassa. Lisäksi organisaatiomme teki erinomaista työtä sopeuttamisessa. Tavoittelimme talousarviossa 1,13M€ säästöjä, mutta onnistuimme merkittävästi paremmin. Tämä käänsi TA25 ennustetun 1,74 M€ alijäämän 1,30 M€ ylijäämäiseksi. Tästä suorituksesta suuri kiitos henkilökunnalle ja päättäjille.

Väestö ja hyvinvointi

Valtakunnallisessa väestörakenteessa syntyvyys pysyi ennätyksellisen alhaiselle tasolle. Samalla maahanmuutto pysyi korkealla tasolla, mikä osaltaan kasvatti väkilukua. Varsinais-Suomen väestö kasvoi tästä syystä merkittävästi.

Liedossa maahanmuuttajien osuus väestöstä on jo vuosia ollut varsin stabiili eli n. 5%. Tyypillistä meille on, että maahanmuuttajat ovat pääsääntöisesti korkeakoulutettuja tai yrittäjiä. Pakolaisten osuus on ollut vähäinen.

Syntyvyys Liedossa on ollut hyvällä tasolla. Vuonna 2025 syntyi 179 lasta, joka oli 6 lasta enemmän, kuin vuonna 2024. Liedon väkiluku kasvoi kuitenkin "normaaliin" vuoteen verrattu edelleen hitaasti eli vain 53 uudella asukkaalla. Liedon väestönkasvu on perinteisesti syntynyt kuntienvälisestä muutosta. Siksi on todettava, että omistusasuntovaltaiseen Lietoon rakennusalan hiljentyminen aiheutti edelleen 2025 väestönkasvun hidastumista. Tontteja vuokrattiin ja rakennuslupia haettiin, mutta epävarmuuksien vuoksi rakennusprojektit odottivat. On syntynyt eräänlainen "tulppa", jonka purkautumista edelleen odotamme.

Kaupunkilaisten huolenaiheissa terveydenhuollon tila oli edelleen merkittävässä roolissa. Maakunnan asukkaiden hyvinvointi oli kokonaisuudessaan hyvällä tasolla, mutta alueelliset ja väestöryhmäkohtaiset erot olivat edelleen kasvussa. Vaikuttaakseen näihin eroihin Liedon kaupunki jatkoi toimintamallien kehittämistä hyvinvointialueen (Varhan) kanssa kriittisten yhteistyön yhdyspintojen osalta. Yhdyspintojen lisäksi olennainen osa alueellisen eriarvoisuuden vähentämiseksi on hyvinvointialueen palveluverkon oikeudenmukainen määrittäminen. Hankalimmat haasteet Liedon kaupungilla oli Varhan kanssa sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten määrittelyssä. Valtion tiukka linja Hyvinvointialueiden vuokrasopimukseen sekä Varhan palveluverkon määrittämisen viivästyminen aiheutti sen, ettei lopullisia vuokrasopimuksia saatu sovittua vuoden 2025 aikana, vaan vasta helmikuussa 2026.

Väestön turvallisuus poikkeustilanteissa oli edelleen vuonna 2025 tärkeä kehitysalueemme. Liedon kaupunki vakinaisti yhteistyössä Kaarinan, Paimion ja Sauvon kanssa palkatun yhteisen varautumisen asiantuntijan tehtävän. Kaupunki myös konkreettisesti päivitti toimintasuunnitelmat ja käynnisti toimintakorttien laadinnan. Lisäksi otettiin käyttöön yhteinen järjestelmä helpottamaan viranomaisten ja kaupungin yhteistyötä sekä viestintää erilaisissa kriisitilanteissa.

Maankäyttö, asuminen ja liikenne

Maankäytön osalta vuonna 2025 saimme vihdoin kaavoitus- tiimimme täysilukaiseksi, kun palkkasimme uuden kaavoituspäällikön. Ensimmäiseksi tehtäväkseen hän sai Kanta-Liedon osayleiskaavan työstäminen, joka lähtikin tehokkaasti liikkeelle.

Liedon uuden kaupunki keskustan suunnittelu käynnistettiin syksyllä. Kaupunki on onnistunut hankkimaan ydinkaupungin alueelta 38 hehtaaria maata omistukseensa. Tämä mahdollistaa ydinkaupungin kaupunki-ilmeen nopean kehittämisen. Suunnittelun tavoitteena on toteuttaa Liedon keskustan urbaani uudistaminen, jossa tiivis, viihtyisä ja uniikki keskusta monipuolistaa Liedon nykyistä asuntotarjontaa ja tuo merkittävästi lisää asukkaita alueelle.

Liikenteen osalta Väyläviraston ehdotuksesta käynnistettiin selvitys 10-tien välin Loukinainen-Ravattula nelikaistaistamisesta.

Lieto on unelmien turvallinen ja menestyvä kaupunki

Vuoden 2025 onnistumiset eivät olisi toteutuneet ilman laajaa yhteistyötä kaupungin henkilökunnan, päättäjien, kaupunkilaisten, alueen yritysten, yhdistysten, urheiluseurojen ja muiden kaupungin tärkeiden yhteistyötahojen kanssa. Suuri kiitos teille kaikille!

Lietolaiset ovat etuoikeutettuja. Kaupungin tehokkaat toimintamallit ja edullinen sijainti takaavat menestyksemme tulevinakin vuosina. Suuret haasteet odottavat meitä tulevaisuudessa. Yhteistyöllä me löydämme kuitenkin oikeat reitit menestykseen.

Mika Ingi, kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kuntavaaleissa 13.6.2021 valitun 43-jäsenisen valtuuston toimikausi alkoi 1.8.2021 ja päättyi 31.5.2025. Hallintosäännön 13 luvun 91 § mukaan valtuustossa on puheenjohtajan lisäksi kolme varapuheenjohtajaa. Liedon kaupunginvaltuuston poliittiset voimasuhteet 31.5.2025 valtuutettujen lukumäärän mukaan ovat seuraavat: Kansallinen Kokoomus 13 jäsentä, Suomen Keskusta 8 jäsentä, Perussuomalaiset 7 jäsentä, Vihreä Liitto 6 jäsentä, Suomen Sosialidemokraattinen puolue 5 jäsentä, Suomen Kristillisdemokraatit 2 jäsentä ja Vasemmistoliitto 2 jäsentä.

Jäsenet:

Pilpola, Juhani, pj	ps
Taimisto Jukka, I varapj	kok
Piippo Niina, II varapj	sdp
Takatalo Henna, III varapj	kesk
Ala-Nissilä Simo	kok
Friberg Marko	ps
Föhr Matti	kok
Hallanheimo Minna	kesk
Heininen Jaakko	kok
Heino Noora	kok
Hermonen Merja	vihr
Hänninen Auli	kok
Inkinen Timo	kok
Isotalo Lauri	kesk
Jokinen Pasi	ps
Katajainen Timo	vas
Kauppinen Jenni	vas
Kempainen Sirkku	kd
Koivumäki Mikko	ps
Kolkkala Riina	kesk
Kuokkanen Jukka-Pekka	kd
Laaksonen Timo	kok
Leppänen Soili	sdp
Lindholm Hannele	kok

Marjomaa Juha	kesk
Metsistö Matti	sdp
Mikkola Mari	kok
Nieminen-Pihala Vappu	vihr
Pohjankukka Tomi	ps
Raininko Kimmo	kesk
Riikonen Oili	kesk
Ruottu Annina	kok
Saarinen Ismo	sd
Sairanen Jari	kok
Salminen Lotta	vihr
Santanen Vesa	ps
Savonlahti Emilia	vihr
Soini Jari	ps
Tissari Katja	vihr
Tuimala Heidi	vihr
Virtanen Jonna	kok
Vuoristo Henna	sdp
Vähätalo Jari	kesk

Kuntavaaleissa 13.4.2025 valitun 43-jäsenisen valtuuston toimikausi alkoi 1.6.2025 ja päättyy 31.5.2029. Liedon kaupunginvaltuuston poliittiset voimasuhteet 31.12.2025 valtuutettujen lukumäärän mukaan ovat seuraavat: Kansallinen Kokoomus 11 jäsentä, Suomen Keskusta 9 jäsentä, Suomen Sosialidemokraattinen puolue 9 jäsentä, Vihreä Liitto 5 jäsentä, Perussuomalaiset 4 jäsentä, Suomen Kristillisdemokraatit 2 jäsentä ja Vasemmistoliitto 2 jäsentä ja sitoutumaton 1 jäsen.

Jäsenet:

Kolkkala Riina, pj	kesk
Kankaanpää Valtteri, I varapj	kok
Tuimala Heidi, II varapj	vihr
Kuokkanen Jukka-Pekka, III varapj	kd
Aalto Juha	kok
Ala-Nissilä Simo	kok
Haimi Katariina	kesk

Hallanheimo Minna	sit
Hätinen Johanna	sdp
Heikkilä Juha	sdp
Heininen Jaakko	kok
Hermonen Merja	vihr
Inkinen Timo	kok
Isotalo Lauri	kesk
Jokinen Pasi	ps
Katajainen Timo	vas
Kauppinen Jenni	vas
Kemppainen Sirkku	kd
Leppänen Sari	sdp
Leppänen Soili	sdp
Lindholm Hannele	kok
Marjomaa Juha	kesk
Metsistö Matti	sdp
Mikkola Mari	kok
Mäkinen Mika	kok
Mäntsälä Mia-Mari	vihr
Nieminen-Pihala Vappu	vihr
Paakki Petri	kok
Piippo Niina	sdp
Pilpola Juhani	ps
Pohjankukka Tomi	ps
Raininko Kimmo	kesk
Riikonen Oili	kesk
Ruottu Annina	kok
Saarinen Ismo	sdp
Santala Sini	sdp
Savonlahti Emilia	vihr
Seppä Pauliina	kesk
Soini Jari	ps
Taimisto Jukka	kok
Takatalo Henna	kesk

Vähätalo, Jari	kesk
Ylitalo, Mika	sdp

Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuoden 2025 aikana 10 kertaa ja teki päätökset kaiken kaikkiaan 123 asiakohdasta.

Kaupunginhallitus

Liedon kaupunginhallituksessa on 11 jäsentä. Kokouksiin voivat osallistua myös kaupunginvaltuuston puheenjohtajat ja heillä on kokouksissa puheoikeus. Vuonna 2025 kaupunginhallitus kokoontui 28 kertaa ja teki päätöksen 349 asiakohdasta.

Kaupunginhallituksen kokoonpano 31.5.2025:

Mikkola Mari, pj	kok
Hallanheimo Minna, I varapj	kesk
Tuimala Heidi, II varapj	vihr
Ala-Nissilä Simo	kok
Lindholm Hannele	kok
Friberg Marko	ps
Pohjankukka Tomi	ps
Marjomaa Juha	kesk
Saarinen Ismo	sdp
Kolkkala Riina	kesk
Katajainen Timo	vas

Kaupunginhallituksen kokoonpano 31.12.2025:

Mikkola Mari, pj	kok
Piippo Niina, I varapj	sdp
Takatalo Henna, II varapj	kesk
Ala-Nissilä Simo	kok
Lindholm Hannele	kok
Marjomaa Juha	kesk
Nieminen-Pihala Vappu	vihr
Pohjankukka Tomi	ps
Saarinen Ismo	sdp

Santala Sini	sdp
Vähätalo Jari	kesk

Lautakuntien ja toimikuntien puheenjohtajat 31.5.2025

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta	Heininen Jaakko	kok
Keskusvaalilautakunta	Nieminen Pentti	sdp
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	Jokinen Pasi	ps
Tarkastuslautakunta	Inkinen Timo	kok
Tekninen lautakunta	Vähätalo Jari	kesk
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta	Simola Jarkko	ps
Ympäristöterveyslautakunta	Nieminen-Pihala Vappu	vihr
Elinkeinotoimikunta	Hänninen Auli	kok
Yhteistyötoimikunta	Jokinen Pasi	ps

Lautakuntien ja toimikuntien puheenjohtajat 31.12.2025

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta	Heininen Jaakko	kok
Keskusvaalilautakunta	Susi Matti	kesk
Hyvinvointilautakunta	Paakki Petri	kok
Tarkastuslautakunta	Isotalo Lauri	kesk
Tekninen lautakunta	Metsistö Matti	sdp
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta	Seppä Pauliina	kesk
Ympäristöterveyslautakunta	Katajisto Kai	kok
Yhteistyötoimikunta	Ingi Mika, kaupunginjohtaja	

Hallintosäätö

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 25.8.2025 § 79 muutetun Liedon kaupungin hallintosäännön, joka tuli voimaan 1.9.2025.

Hallintosäännön päivitykset liittyivät hallintosäännön 21 ja 22 §:iin lisättyihin oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistusta koskevien hallintopäätösten tekemistä koskeva viranhaltijoiden toimivalta sekä hallintosään-

nön 53 c.4 ja 54.2 §:iin KVTES:n tasopalkkajärjestelmän käyttöönottoa koskevia muutoksia kaupunginjohtajan ja toimialajohtajien toimivaltaan.

(Kaupunginvaltuusto 25.8.2025 § 79).

1.1.3 Yleinen ja seudun taloudellinen kehitys

YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Suomen bruttokansantuote kasvoi vuonna 2025 vain 0,2 prosenttia ja kasvu oli näin odotettua hitaampaa.

Taloukasvulla on ollut merkittävä vaikutus myös työllisyystilanteeseen. Työmarkkinoilla käänne positiivisempaan on viivästynyt heikkona jatkuneen suhdanteen takia, erityisesti suuret työttömyysluvut ovat nostaneet huolta. Työllisyyden odotetaan kasvavan maltillisesti lähivuosina, ja ennustevuodella 2028 työttömyysasteen arvellaan olevan vielä 9 prosenttia ja jäävän alle vuoden 2022 hyvästä tasosta.

Julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on vuonna 2025 3,7 prosenttia. Julkisen talouden velkaantumisen jatkuu ja on merkittävästi alijäämäinen. Heikosta suhdannetilanteesta huolimatta, julkisen tulojen kasvu ylittää menojen kasvun kuluvana vuonna. Menosäästöillä ja välillisten verotuksen korotuksilla julkista taloutta sopeutetaan lähivuosina. Tasapainottamista hidastavat yhteisö- ja henkilöverojen kevennykset.

Ilmoilla on monia epävarmuustekijöitä, jotka saattavat jarruttaa Suomen talouden elpymistä; geopoliittiset jännitteet, kauppapolitiikan kiristyminen, rahoitusmarkkinahäiriöt sekä julkisen talouden mahdolliset lii- säsopeutustoimet. Toisaalta talous voi myös kasvaa arvioitua nopeammin, sillä suhdanteen käännekohtissa on usein havaittu odotettua nopeampaa elpymistä.

Kuntahallinto

Vuonna 2025 kuntien taloustilanne heikkeni odotetusti. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 miljoonan euron alijäämä.

TE-uudistuksen vuoksi kuntien toimintakulut kasvoivat, kun työllisyyden hoito siirtyi kuntien vastuulle. Uudistuksen myötä kuntien vastuulle lisääntyneet tehtävät eivät siirtyneet kustannusneutraalisti, ja aiheutti kunnille noin 200-300 miljoonan euron loppulaskun. Kunnat onnistuivat kuitenkin omilla toimillaan sopeuttamaan muista tehtävistä ja kattamaan näin työllisyyden hoidosta muodostuneita lisäkustannuksia.

Verotulojen pienentymisellä ja valtionosuuksien leikkauksilla on ollut myös vaikutusta kuntien talouden tilan heikkenemiseen.

Kunnat myivät omaisuuttaan vuonna 2025 sadoilla miljoonilla euroilla, jolloin kertaerät paransivat yksittäisten kuntien tulosta merkittävästi. Kuntien yhteenlaskettu tulos oli noin 740 miljoonaa euroa. Kuntien taloudellinen liikkumavara on kuitenkin kapealla pohjalla, sillä tilinpäätösarvioissa on mukana kokonaisuudessaan

hyvin merkittäviä omaisuuden myyntejä, jotka vahvistivat kuntatalouden lukemia. Mikäli Helsingin, Espoon ja Porin tulosta ei huomioida, kuntien talous jäisi reiluun 100 miljoonaan euroon.

SEUDUN TALOUDELLINEN KEHITYS

ELY-keskuksen joulukuun 2025 työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa Varsinais-Suomessa 12,3 % eli 0,8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Työttömien osuus työvoimasta oli edelleen pienempi kuin koko maassa (13,0 %) keskimäärin.

Liedossa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2025 6,8 %, eli saman verran kuin vuotta aiemmin joulukuussa 2024. Normaalisti tammikuussa työttömien työnhakijoiden määrä tippuu reilusti joulukuuhun nähden.

Varsinais-Suomen väestö on ennakkotietojen mukaan kasvanut vuonna 2025 noin 3.200 asukkaalla. Liedon asukasluku oli vuoden 2025 lopussa 20.719, joka on 53 asukasta enemmän kuin vuoden 2024 lopussa.

1.1.4 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstön määrä

Vakituisen henkilöstön (palvelussuhteiden) määrä 31.12.2025 oli 694 (661). Näistä palvelussuhteista kokoaikaisia oli 616 (598) ja osa-aikaisia 78 (63). Virkasuhteessa vakinaisesta henkilöstöstä oli 281 (264) ja työsuhhteessa 413 (397). Koko henkilökunnalle henkilötyövuosia kertyi yhteensä 810 (HTV = palkallisten palveluskesäolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365*(osa-aikaprosentti/100)

Henkilöstön ikäjakauma

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä 47,90 vuotta (48,2). Miesten keski-ikä oli 48,1 vuotta (48,10) ja naisten 47,90 vuotta (48,2). Naisten osuus vakituisesta henkilökunnasta on 80,26 % (83 %).

Alkaneet ja päättyneet palvelussuhteet

Vakituisen henkilökunnan palvelussuhteen kesto oli keskimäärin 13 v 8 kk (14 v 8 kk). Vuoden aikana alkoi 67 (47) vakituista palvelussuhdetta ja päättyi 37 (52).

Vuonna 2025 vanhuuseläkkeelle siirtyi 16 työntekijää, työkyvyttömyyseläkkeelle 1, osatyökyvyttömyyseläkkeelle 1 ja Kuntoutustuelle 5 sekä osakuntoutustuelle 5 henkilöä.

Palkkaratkaisujen kustannusvaikutus ja palkkakustannukset

Kunnallinen virka- ja työehtosopimus KVTES, Opettajien virka- ja työehtosopimus OVTES ja OVTES osio G (pätevät varhaiskasvatuksen opettajat), Tekninen sopimus (TS) ja Lääkärisopimus (LS)

Vuoden 2025 korotukset olivat kuntien taloudelliseen tilanteeseen nähden suuret. Keskitetyt erät kohdennettiin valtakunnan tasolla ja paikalliset erät neuvoteltiin kuntakohtaisesti. KVTES- työ- ja virkaehtosopimukseen sekä OVTES-osio G (pätevät varhaiskasvatuksen opettajat) tuli tehtäväksi uusi palkkausjärjestelmä, jonka käyttöön paikallinen kehittämisohjelmaerä oli tarkoitettu.

Tasopalkkamallia tehdessä KVTES:n paikallinen erä ei riittänyt käyttöönottoon täysin, vaikka kaupunki satsasi 3467,20 euroa kuukaudessa lisää, jotta varhaiskasvatuksen tasopalkat saataisiin niin OVTES osio G:ssä kuin KVTES:n puolella valmiiksi (harmonisoitua) yhtä aikaa. Tasopalkkojen harmonisointi vaatii aina rahaa. Vuonna 2025 saatiin tasopalkat valmiiksi muuten paitsi työllisyyspalveluiden ja koulunkäynninohjaajien osalta. Ne toteutetaan vuonna 2026.

		KVTES	OVTES pl. osio G	OVTES osio G	TS	TTES
1.6.2025	Kehittämishjelmaerä (paikallinen erä)	0,45 % (Liite 15 0,80 %)	0,40 %	0,25 %	0,50 % + 0,15 %	0,40 %
1.6.2025	Kehittämishjelmaerä (keskitetty erä)**	-	-	-	0,15 %	0,40 %
1.10.2025	Yleiskorotus	2,50 % / 53 €	2,50 %		2,50 % / 53 €	2,50 %

Henkilöstökulut	2025	2024	2023
Palkat ja palkkiot	34 563 351	32 679 643	31 638 602
Henkilösivukulut	8 166 462	7 687 968	7 836 394
Eläkekulut	7 142 178	6 742 638	6 383 482
Muut henkilösivukulut	1 024 284	945 330	1 452 912
Yhteensä	42 729 812	40 367 611	39 474 996

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolopäivien määrä oli jälleen laskenut ollen 14,9 kalenteripäivää /henkilötyövuosi (vuonna 2024 15,2 ja vuonna 2023 17,53 kalenteripäivää/HTV).

Liedon kaupunki laatii erillisen henkilöstöraportin.

1.1.5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Merkittävin toiminnallinen muutos Liedon kaupungin toiminnassa oli työllisyyspalveluiden siirtyminen valtiolta kunnille. Liedon kaupunki jatkoi lähipalveluiden tuottamista osana Turun työllisyysaluetta. Työllisyyspalveluiden talousarvio 2025 sisälsi merkittävästi epävarmuutta, sillä talousarviota hyväksyessä tietoja toiminnasta ja niiden kustannuksista oli vähän saatavissa. Tämän osalta toteuma oli noin 800 tuhatta euroa talousarviota parempi.

Aikaisempina vuosina tontinmyyntitulot ovat toteutuneet yli talousarvion, mutta rakentamisen matalasuhdanne jatkui jo toista vuotta peräkkäin, jonka vuoksi tontinmyyntituloissa jäätin merkittävästi talousarviosta.

Keskuskoulun rakentaminen jatkui ja oppilaat pääsevät uuteen kouluun syyslukukaudeksi 2026.

Verotulot toteutuivat noin miljoona euroa talousarviota heikompana. Kunnallisvero toteutui noin 760 tuhatta ja yhteisövero noin 360 tuhatta euroa talousarviota heikompana. Kiinteistövero toteutui noin 120 tuhatta euroa talousarviota parempana. Vuoteen 2024 verrattuna Liedon verotulot kasvoivat yhteensä noin 1,2 miljoonaa euroa.

Liedon väkiluku jatkui kasvuaan vuonna 2025. Liedossa oli asukkaita ennakkotiedon mukaan 2025 lopussa 20 729, joka on 53 asukasta enemmän kuin vuoden 2024 lopussa.

Työttömiä työnhakijoita oli Liedossa joulukuussa 2025 yhteensä 689 (6,8 %), joka on saman verran kuin vuotta aiemmin joulukuussa 2024. Seudullisesti työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 12,3 %, eli 0,8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten.

Toiminnan kehittämistä jatkettiin vuoden 2025 aikana.

1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Kuntalain säännökset velvoittavat kunnat järjestämään kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan sekä raportoimaan niiden tuloksellisuudesta. Toimintakertomusraportoinnin tulee perustua todennettavissa olevaan sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tuloksellisuuden arviointiin.

Liedon kaupungin talousarviossa 2025 kaupunkikonsernin riskit on jaoteltu neljään pääryhmään, jotka ovat: strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit.

Strategiset riskit

- Päätöksentekijöiden ja henkilöstön sitouttaminen strategian mukaisiin tavoitteisiin
- Hyvinvointipalvelujen järjestämisvastuun siirtymisen kunnalta hyvinvointialueelle aiheuttamat vaikutukset kunnan toimintaympäristöön ja taloudelliseen tilanteeseen

Taloudelliset riskit

- Verotulojen ja valtionosuuksien ennakoiminen ja rahoituksen riittävyys
- Tontinmyyntivoittojen väheneminen
- Soveltuvan raakamaan puute
- Vuosikate on pysyvästi pienempi kuin investointien määrä, jolloin kunta velkaantuu
- Kaupungin kasvun tuomat investointipaineet
- Korkoriskit
- TE-uudistuksen tuomien lisävelvoitteiden kattaminen

Toiminnalliset riskit

- Henkilöstön saatavuus

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Lautakunnat ovat arvioineet Lieto-strategian sekä sisäisen valvonnan ja riskienarvioinnin toteutumista toimintakertomustensa käsittelyn yhteydessä, luettavissa tilinpäätösasiakirjassa lautakuntien osioissa.

Väkiluvun kasvu ja sen tuomat investointitarpeet aiheuttavat kuitenkin painetta talouden ja toiminnallisten tarpeiden ennustamiselle.

1.1.7 Ympäristöasiat

Kaupungin kiinteistöihin on tehty vuonna 2025 energiatehokkuutta parantavia investointeja sekä jatkettu öljynkulutusta vähentäviä toimia. Suurin yksittäinen energiatehokkuutta parantava hanke toteutettiin Pahkamäen koululla, jossa lämmitysjärjestelmän rinnalle asennettiin kolme vesi-ilmalämpöpumppua, jotka vähensivät kohteen öljyn kulutusta huomattavasti.

Vuonna 2026 käyttöön otettava uusi Keskuskoulu vastaanotettiin joulukuussa 2025. Uudisrakennus korvaa vanhan keskuskoulun, joka puretaan vuoden 2026 aikana. Uusi koulurakennus on laskennallisesti huomattavasti energiatehokkaampi kuin vanha Keskuskoulu.

Kaupungin katuvalaistusta vaihdetaan vähemmän energiaa kuluttaviin led-valaisimiin vuosittain. 2025 aikana vanhoja kaasupurkausvalaisimia on korvattu led-valaisimilla noin 400 kpl.

Kunnallistekniikan rakentamisessa pyritään päästöjen vähentämiseen hyödyntämällä kaivuumaista rakentamiskohteessa. Talvikunnossapidon puitesopimuksessa on mahdollisuus tuntihinnan korotukseen, mikäli urakoitsija uusii kalustoa ympäristöystävällisemmäksi sopimusaikana.

Föli-matkojen määrät jatkoivat kasvuaan. Laskennallinen matkamäärä oli yli 954 tuhatta, jossa kasvua viime vuodesta 2 %. Laskennallisesti tämä tarkoittaa yli 2600 nousua joka päivä.

Osa kaupungin VL-alueista pyritään toteuttamaan niittymäisinä, luonnon monimuotoisuutta tukien.

Ruokapalvelu suorittaa jatkuvaa hävikkiseurantaa. Perustimme Kouluruokaraateja 2025, joissa oppilailta on mahdollisuus vaikuttaa ruokalistaan. Tavoitteena on lautaselta poisheitettävän ruoan määrän jatkuva vähentäminen. Tammikuussa aloitettiin hävikkiruoan jakelu Jokilaakson koululta ja Keskuskoululta, kokemukset ovat olleet erittäin positiivisia ja tarkoitus on laajentaa jakelua seuraavaksi Tarvasjoelle.

Ajoneuvohankinnoissa huomioidaan energiatehokkuusdirektiivin vaatimukset vähäpäästöisistä autoista. Myös uusittavat traktorit ovat päästövaatimuksiltaan viimeisimpien vaatimusten mukaiset (Stage-päästöluokitus).

Vieraslaji jättipalsamin torjuntaan kokeiltiin mobiilipeli Crowdsorsaa hyvin torjuntatuloksin. Littoistenjärvestä poistettiin aiempien vuosien tapaan kanadanvesiruttoa. Vuonna 2024 aloitettua perinnebiotooppien hoitoa ja kunnostusta jatkettiin Maunulan ja Teijulan alueilla.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on osa kaupungin johtamisjärjestelmää sekä kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kaupungin- ja kaupunkikonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n 7 kohdan mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Varsinainen huolehtimisvastuu on 39 §:n mukaisesti kunnanhallituksella.

Liedon kunnanvaltuusto on vuonna 2014 hyväksynyt Liedon kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joita noudatetaan ensisijaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä. Liedon kunnan sisäisen valvonnan yleisohje täydentää voimassaolevia kunnanvaltuuston perusteita. Sisäisen valvonnan yleisohje on päivitetty tilikauden 2017 aikana. Kunnanhallitus on hyväksynyt voimassaolevan sisäisen valvonnan ohjeen 11.9.2017. Liedon kaupungin hallintosäännön 12 luvussa on tarkemmin määritetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja järjestämisestä kaupunkikonsernissa. Kaupunginvaltuuston on hyväksynyt 83/11.11.2024 rahoitus- ja sijoitustoiminnanperiaatteet ja 82/11.11.2024 uuden konserniohjeen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut

Valtuusto päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kaupunkikonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kaupunginhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet vastaavat omien tehtävälueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta konserniohjeen mukaisesti.

Käytännössä kaupunginhallitus vastaa riskienhallinnan toimivuudesta koko kaupungin tasolla sekä asettaa sen tavoitteet. Kaupunginjohtajalla on riskienhallinnan toteuttamis- ja valvontavastuu. Toimialajohtajat vastaavat oman toimialansa riskienhallinnasta. Tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet ovat velvollisia johtamaan, suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi ja riskien hallitsemiseksi. Sisäiseen valvontaan kuuluu viranhaltija- ja luottamushenkilöjohdon vastuulla oleva ja organisoima valvonta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat osa Liedon kaupungin tavanomaista suunnittelu-, johtamis- ja toimintaprosessia, jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seuranta- ja arviointitoimenpiteistä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Riittävän sisäisen valvonnan perusedellytyksenä on riskien tunnistaminen ja niiden huomioon ottaminen valvontaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Hallituksen kannanotto sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan järjestämisestä

Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA

Ulkoiset tuotot ja kulut 1 000 €	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
TOIMINTATUOTOT	20 126	17 416
Myyntituotot	8 906	7 846
Maksutuotot	2 555	2 214
Tuet ja avustukset	1 302	1 467
Muut tuotot	7 362	5 890
TOIMINTAKULUT	- 72 757	- 67 837
Henkilöstökulut	- 42 626	- 40 368
Palvelujen ostot	- 18 158	- 17 011
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 6 820	- 6 768
Avustukset	- 2 727	- 1 620
Muut toimintakulut	- 2 426	- 2 070
TOIMINTAKATE	- 52 631	- 50 421
VEROTULOT	46 420	45 237
MUUT VALTIONOSUUDET	16 206	16 133
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	- 394	- 431
VUOSIKATE	9 601	10 518
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	- 8 308	- 9 324
TILIKAUDEN TULOS	1 293	1 194
Poistoeron lisäys	5	5
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	1 298	1 199

Tilikauden 2025 **toimintakate** on noin -52,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 toimintakate oli -50,4 miljoonaa euroa.

Toimintatuottoja kertyi vuonna 2025 noin 20,1 miljoonaa euroa (17,4 miljoonaa euroa). Toimintatuottojen kasvu johtui pääosin sekä myynti- (perusopetuksen kotikuntakorvaukset ja Liedon Veden toimintatuotot) että maksutuottojen (varhaiskasvatus ja rakennusvalvonta) kasvusta. Lisäksi kertaerät ja työllisyysalueen laskutukset kasvattivat muita tuottoja.

Toimintakulut olivat vuonna 2025 noin 72,8 miljoonaa euroa (67,8 miljoonaa euroa). Kulujen nousu johtui pääosin sekä henkilöstökulujen että palvelujen ostojen kasvusta. Myös kunnan osuus työmarkkinatuesta (ns. työttömyyden sakkomaksut) kasvoi.

Tilikauden 2025 **vuosikate** on noin 9,6 miljoonaa euroa eli noin 900 tuhatta euroa edellisestä vuodesta pienempi (10,5 miljoonaa euroa).

Verotulot kasvoivat edellisestä vuodesta 1,2 miljoonaa euroa, mutta alittivat kuitenkin budjetoidun. **Valtionosuudet** kasvoivat noin 73 tuhatta euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut pieneivät edellisvuodesta noin 37 tuhatta euroa. Kaupungin korkosuojauksia muutettiin keväällä 2025, jonka vuoksi lainanhoitokulut ovat laskeneet, vaikka lainakanta onkin kasvanut.

Poistot ja arvonalentumiset olivat vuonna 2025 noin 1 miljoona euroa edellisvuotta pienemmät.

Kertaluonteisissa erissä on 1,35 miljoonan euron alaskirjaus Keskuskouluun, kun edellisenä vuonna Tarvasjoen hyvinvointikeskukseen tehtiin 2 miljoonan euron alaskirjaus.

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 1,3 miljoonaa euroa, joka on noin 4,1 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota parempi. Vuoden 2024 ylijäämä oli 1,2 miljoonaa euroa. Tilikauden ylijäämästä kaupungin osuus on noin 290 tuhatta euroa ja Liedon Veden osuus noin 1 miljoonaa euroa.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	26,7%	25,6 %
Vuosikate / Poistot, %	116,7%	112,6 %
Vuosikate € / asukas	468	508
Asukasmäärä	20 719	20 666

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista. Tilikaudella 2025 maksurahoituksella toimintamenoista katettiin 26,7 % (25,6 %).

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Tilikauden 2025 vuosikate per asukas on 468 euroa, kun se vuonna 2024 oli 508 euroa per asukas.

Perusoletus on, että mikäli vuosikate riittää poistojen kattamiseen, tulorahoitus on riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kaupungin keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Tilikaudella 2025 kaupungin vuosikate riitti kattamaan poistot ja arvonalentumiset, ja tilikauden tulos oli selvästi ylijäämäinen. Tulorahoitus ei riittänyt investointien rahoittamiseen. Tilikauden 2025 vuosikate oli noin 9,7 miljoonaa (10,5) ja investointimenot noin 16,2 miljoonaa euroa (19,5).

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA

1 000 €	2025	2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	9 601	10 518
Tulorahoituksen korjaukset	-811	-737
	8 790	9 781
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-16 175	-19 341
Rahoitusosuudet investointimenoihin	48	223
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	965	1 214
	-15 162	-17 904
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-6 372	-8 123
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	18	18
	18	18
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-834	-2 356
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-11 000	13 000
	3 166	10 644
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 068	-3 018
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	6 253	7 644
RAHAVAROJEN MUUTOS	-118	-479
Rahavarat 31.12.	3 025	3 143
Rahavarat 1.1.	3 143	3 622
	-118	-479

Tilikauden 2025 toiminnan rahavirta oli positiivinen noin 8,8 miljoonaa euroa (9,8). Vuosikate oli noin 1,0 miljoonaa euroa edellistä vuotta heikompi.

Tilikauden 2025 investointimenot olivat noin 16,2 miljoonaa euroa eli noin 3,1 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuonna 2024 (19,3). Nettona rahoitusosuuksien ja luovutustulojen jälkeen tilikauden 2025 investointien rahavirta oli noin -15,2 miljoonaa euroa (-17,9).

Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä oli noin 6,4 miljoonaa euroa negatiivinen (-8,1).

Liedon kaupungin lainakanta kasvoi noin 3,2 miljoonaa euroa vuonna 2025. Rahavarat olivat 31.12.2025 noin 3,0 miljoonaa euroa eli noin 0,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin 31.12.2024 (3,1).

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta. 1000 €	-5 895	3 764
Investointien tulorahoitus, %	60	55
Lainanhoitokate	2,5	3,6
Kassan riittävyys (pv)	10	12
Asukasmäärä	20 719	20 666

Toiminnan ja investointien rahavirta-tunnusluku kertoo kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Luvun ollessa negatiivinen menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Liedon kaupungin lainakanta kasvoi vuonna 2025 noin 3,2 miljoonaa euroa, vuonna 2024 lainakanta kasvoi noin 10,6 miljoonaa euroa, vuonna 2023 lainakanta laski noin 8,4 miljoonaa euroa, vuonna 2022 lainakanta laski noin 3,4 miljoonaa euroa ja vuonna 2021 lainakanta laski noin 6,4 miljoonaa euroa.

Investointien tulorahoitus, $(100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno})$ -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate, $((\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainan lyhennykset}))$, kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kassan riittävyys, $(365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella})$, maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE

1 000 €	31.12.2025	31.12.2024
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	142 252	134 606
Aineettomat hyödykkeet	95	136
Tietokoneohjelmistot	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	95	136
Aineelliset hyödykkeet	137 560	129 787
Maa- ja vesialueet	27 527	25 996
Rakennukset	49 977	53 037
Kiinteät rakennelmat ja laitteet	39 042	37 754
Koneet ja kalusto	563	746
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20 451	12 255
Sijoitukset	4 598	4 682
Osakkeet ja osuudet	3 892	3 958
Muut lainasaamiset	381	399
Muut saamiset	325	325
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	292	437
Valtion toimeksiannot	37	51
Lahjoitusrahastojen varat	221	352
Muut toimeksiantojen varat	34	34
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 598	9 318
Saamiset	5 573	6 174
Pitkäaikaiset saamiset	6	6
Muut saamiset	6	6
Lyhytaikaiset saamiset	5 567	6 168
Myyntisaamiset	2 711	3 358
Muut saamiset	1 457	1 587
Siirtosaamiset	1 398	1 223
Rahoitusarvopaperit	1	1
Osakkeet ja osuudet	1	1
Rahat ja pankkisaamiset	3 024	3 143
VASTAAVAA YHTEENSÄ	151 142	144 361

1 000 €	31.12.2025	31.12.2024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	50 099	48 801
Peruspääoma	29 557	29 557
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	19 244	18 045
Tilikauden yli-/alijäämä	1 298	1 199
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	8 011	8 016
Poistoero	11	16
Investointivaraus	8 000	8 000
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	417	437
Valtion toimeksiannot	37	51
Lahjoitusrahastojen pääomat	346	352
Muut toimeksiantojen pääomat	34	34
VIERAS PÄÄOMA	92 614	87 106
Pitkäaikainen	54 492	39 557
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 355	26 923
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Liittymismaksut ja muut velat	13 137	12 634
Lyhytaikainen	38 122	47 549
Joukkovelkakirjalainat	25 000	36 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	568	834
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	380	281
Ostovelat	5 530	4 121
Liittymismaksut ja muut velat	773	683
Siirtovelat	5 871	5 630
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	151 142	144 361

Liedon kaupungin taseen loppusumma 31.12.2025 on kasvanut noin 6,8 miljoonaa euroa verrattuna taseen loppusummaan 31.12.2024.

Merkittävin tekijä on investointien määrä ja lainamäärän kasvu.

Taseen tunnusluvut, jotka ilmaisevat vakavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaantuneisuutta:

TASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	39	39
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	111	110
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	20 543	19 244
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	991	931
Lainakanta 31.12., 1 000 €	66 923	63 757
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 230	3 085
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	76 467	74 102
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 691	3 586
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	381	399
Asukasluku	20 719	20 666

Omavaraisuusaste, $(100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot}))$, mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, $(100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot})$, kertoo, miten paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), $(\text{Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)})$. Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana.

Lainakanta, $(\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}))$. Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12., $(\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})) + \text{Vuokravastuut}$

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot -laskelma kuvaa kunnan rahan lähteet ja käytön. Se sisältää kaikki kunnan ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulojen ja -menojen erotus on sama kuin rahavarojen ja muiden maksuvalmiuden muutosten erotus.

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	20 126	Toimintakulut	72 757
Verotulot	46 420	Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	16 206		
Korkotuotot	75	Korkokulut	1 242
Muut rahoitustuotot	779	Muut rahoituskulut	5
Tulorahoituksen korjaukset		Tulorahoituksen korjaukset	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-811	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	48	Investointimenot	16 175
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	965		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	18		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	834
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	77 000	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	88 000
Kokonaistulot yhteensä	175 826	Kokonaismenot yhteensä	179 012

Täsmäytys: Kokonaistulot – Kokonaismenot = 175 826 – 179 012 = **3 186**

Rahavarojen muutos – Muut maksuvalmiuden muutokset = -118 - 3068 = **3 186**

Kaupungin toimintatuottojen osuus kokonaistuloista on 11,4 (11,9 %) ja vastaavasti toimintakulujen osuus kokonaismenoista noin 40,6 (47,0 %).

Verotulojen osuus kaupungin toimintojen rahoituksesta on 26,4 (30,8 %), valtionosuudet kokonaistuloista noin 9,2 (10,9 %).

	lainat 1.1.	lisäykset	lyhennykset	lainat 31.12.	korkomenot	asukkaat 31.12.	lainat/as 31.12.
31.12.2024	53 112 481	13 000 000	-2 355 537	63 756 945	1 253 899	20 666	3 085
31.12.2025	63 756 945	15 000 000	-11 833 873	66 923 072	1 242 337	20 719	3 230

1.6 Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt		
Liedon Asunnot Oy	X	
Liedon Lämpö Oy	X	
Liedon Innovaatiokampus Oy	X	
Liedon kaupunkikiinteistöt Oy		X
Liedon Sote-kiinteistöt Oy		X
Säätiöt		
Nautelankoski-säätiö		X
Kuntayhtymät		
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	X	
Varsinais-Suomen Liitto	X	
Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä		X
Osakkuusyhteisöt		
Parravahan Vesi Oy	X	
Tilikunta Oy	X	
Yhteisyhteisöt		
Littoistenjärven säännöstely-yhtiö		X
Yhteensä	7	5

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 82/11.11.2024, joka tuli voimaan 1.1.2025. Liedon kaupungin konserniohjeet ovat omistajaohjauksen väline. Konserniohjeilla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuutta huomioon ottaen.

Kunnanvaltuusto on 11/27.1.2020 hyväksynyt Liedon kunnan omistajapoliittiset linjaukset 2020-2024. Kaupungin omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Omistajapolitiikalla määritetään ja linjataan missä tehtävissä, hankkeissa ja toiminnoissa kaupunki on mukana omistajana ja/tai sijoittajana. Samalla tuodaan esiin niitä periaatteita, joilla määritellään omistukselle asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä pääoman käytön ja palvelutuotannon hankinnan toteuttamistavat. Konserniohjeeseen sisältyviin määräyksiin ja ohjeisiin on kirjattu, miten omaisuuden hallinnan johtaminen ja raportointi on järjestetty.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Liedon Asunnot Oy

Viiden talon kylpyhuoneremontit saatiin päätökseen tammikuussa 2025. Huonokuntoisissa asunnoissa suoritettiin remontteja tarpeen mukaan. Huollon kilpailutus aloitettiin joulukuussa 2025 Dominus Hankinnat toimesta.

Liedon Lämpö Oy

2025 kaukolämmön pääverkossa tuotannosta saatiin öljyn ja kaasun osuutta tiputettua 1,3 %, kun se oli 2024 14,7 %. Höyryntuotanto tuotettiin nestekaasulaitoksesta 6.2.2025 asti. Siitä eteenpäin Luolakallion kplaitoksella. Ilmaristen kaukolämpötuotantoon käynnistettiin vesi-ilmalämpöpumppuhankinta vähentämään öljynkulutusta. Lämmönmyynti oli historiallisen pieni, johtuen poikkeuksellisen lämpöisestä vuodesta. Tuotannon muutosten takia Liedon Lämpö Oy ei kuulu enää päästökaupan piiriin 9/2024, kun päästöoikeustili lopetettiin. 2025 päästöoikeuksia jouduttiin ostamaan -57 759,60 € kattamaan siihen mennessä syntyneet päästöt.

Liedon Innovaatiokampus Oy

Vuosi 2025 oli yhtiön kannalta hyvin toiminnallinen elinvoiman kasvattajana Liedossa ja seutukunnan alueella. Vuoden isoimpia hankkeita olivat mm. Turun AMK:n, Liedon kaupungin ja Liedon Innovaatiokampuksen yhteistyönä toteuttama Drone-hanke Avantilla. Hanke jatkuu myös vuonna 2026. Liedon Elinvoimafoorumi järjestettiin ensimmäisen kerran 12.2.2025 Liedon kaupungintalolla teemoilla menestys ja innovaatiot. Koulutusmessut työnhakijoille, kaupunkilaisille ja yrityksille järjestettiin 5.3.2025 kaupungintalolla yhdessä Innovaatiokampuksen yhteistyöverkoston kanssa. Liedon alihankintamessut järjestettiin 22.10.2025 Lietohallilla. Tapahtumaan osallistui 220 yritystä Etelä-Suomen alueelta. Liedon yrittäjyyden neuvottelukunta koontui ensimmäiseen kokoukseensa 20.11.2025. Lisäksi järjestettiin viisi yrittäjien aamukahvitilaisuutta.

1.6.4 Tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutuminen

1.6.4.1 Liedon Asunnot Oy

TOIMINTA-AJATUS

Tuottaa ja ylläpitää kysyntään nähden riittävää vuokra-asuntokantaa.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Toiminnallinen /taloudellinen tavoite	Keinot ja toimenpiteet	Mittarit/Toteuma
Kohtuullinen vuokrataso	Kulujen pitäminen kurissa yleisen hintakehityksen puitteissa	Vuokrien korotus alle yleisen tason
Asukasviihtyvyys	Huoneistojen hyvä kunto Häiriöiden poisto	Asukkaiden pieni vaihtuvuus (alle 50/vuosi)
Tehokas vuokrien perintä	Nopea reagointi vuokrarästeihin	Maksukehotus lähetetään, kun 2 kuukautta on maksamatta, jos sekään ei tuota tulosta, saatavat laitetaan perintään.
Asukkaiden kuuleminen	Asukasneuvosto	Asukasneuvosto toiminut yhtiön ja asukkaiden välissä toimittaen viestejä taloilta hallinnolle sekä päinvastoin.

TALOUS

1 000 EUROA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2025	Poikkeama €	Poikkeama %
Tuloarviot ja määrärahat						
Tulot	2 343	0	2 343	2 301	-42	-2%
Menot, poistot, rahoituserät, varaukset	-2 342	0	-2 342	-2 364	-22	1%
Tilinpäätös-siirrot				57		
Tulos	1	0	1	-6	-1	

1.6.4.2 Liedon lämpö Oy

TOIMINTA-AJATUS

Liedon Lämpö Oy tuottaa ja toimittaa kohtuuhintaista kaukolämpöä toiminta-alueensa sopimusasiakkaille.

Liedon Lämmön toiminta-ajatus on olla kannattava, luotettava, ketterä ja innovatiivinen kaukolämpötoimija, joka edistää aktiivisuutta, energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä Liedossa ja sen ympäristössä.

Kasvua haetaan vain taloudellisesti kannattavalla tavalla.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Toteuma
Energian hinnan vakauttaminen	Toteutuu. Ei hinnankorotuksia 2025 ja energianhinnan lasku 1.1.2026
Kaukolämpöyhtiöiden keskihinta	Toteutuu
Kannattavuuden parantaminen, liikevoitto 10,8 % ja voitto ennen veroja 7 %.	Kannattavuuden parantaminen toteutuu, mutta liikevoitto- ja tulostavoite eivät toteutuneet.
Asiakastyytyväisyyden parantaminen, vuosittainen kysely asiakkaille ja saada yleisarvosana hyvä	Kyselyä ei ole vielä toteutettu.
Energiatehokkuuden lisääminen. Verkoston hyötysuhde 87 % ja tuotannon hyötysuhde 90 %.	Tavoitteet toteutuivat.
Kehittää toimintaprosesseja ja vähentää kustannuksia. Asiakasportaalin luominen kaikille ja hinnan vakauttaminen nykytasolle.	Tavoitteet toteutuivat.

TALOUS

1 000 EUROA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Tuloarviot ja määrärahat						
Tulot	4 680	0	4 680	4 663	-17	0%
Menot	-3 458	0	-3 458	-3 438	20	-1%
Poistot	-714	0	-714	-860	-146	20%
Rahoituserät ja verot	-360	0	-360	-328	32	-9%
Tilinpäätössiirrot				0		
Tulos	148	0	148	37	-111	-75%

Päästökaupan tulot ovat 0 € ja niiden myynnin kulut ovat -57 759,60 €.

1.6.4.3 Liedon Innovaatiokampus Oy

TOIMINTA-AJATUS

Liedon Innovaatiokampus on yrityksiä palveleva verkosto ja palvelutarjotin, joka kokoaa yhteen kasvun ja menestyksen asiantuntijat. Kampus yhdistää kaupungin palvelut, oppilaitokset ja yritysverkoston toimimaan yritysten hyväksi - sijoittumisesta rekrytointiin ja liiketoiminnan kehittämiseen. Innovaatiokampus panostaa tapahtumatuotantoon, jossa yritykset kohtaavat ja tekevät bisnestä. Liedon Innovaatiokampus tekee yritysten arjesta sujuvampaa ja kasvusta totta.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

- Tuottaa ja tunnistaa käytännöllisiä tapoja kehittää sekä omaa että alueen yritysten liiketoimintaa ja parantaa yritysten mahdollisuutta saada osaavaa työvoimaa.
- Parantaa työnhakijoiden mahdollisuutta työllistyä ja kehittää käytännönlähtöisiä ratkaisuja kohtaanto-ongelmaan

Toimenpiteet: Elinvoimafoorumi 12.2.2025, Koulutusmessut 5.3.2025, Liedon alihankinta-messut 22.10.2025, Liedon yrittäjyyden neuvottelukunta, yrittäjien aamukahvivilaisuudet

- Yhdistää ja "törmäyttää" tehokkaasti, mahdollisimman pienellä byrokratialla, oppilaitokset ja yritykset laajaksi kampukseksi - oppimisympäristöksi, joka synnyttää uutta osaamista ja uusia innovaatioita

Toimenpiteet: Turun AMK:n, Liedon kaupungin ja Liedon Innovaatiokampuksen yhteistyö Drone-hanke Avantilla, Hackathon-tapahtuma Liedon ja Turun lukiolaisille

- Kehittää yhdessä kumppaneiden kanssa kasvoikkain tapahtuvia palvelumalleja, joita hyödynnetään palvelumuotoilussa TE2025 -uudistuksen lakisääteisten yritys- ja työllisyyspalveluiden siirtymisessä kuntiin

Toimenpiteet: Liedon kaupungin vetämä itäisten kuntien Yksinyrittäjistä osaajapulaan Akke-hanke, yrittäjyyden neuvottelukunta, yrittäjien aamukahvivilaisuudet

- Tarjota Suomen parasta elinkeino- ja yrityspalvelua

Yrityskontaktit	2023	2024	2025

kpl	722	1540	2559
-----	-----	------	------

TALOUS

1 000 EUROA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2025	Poikkeama €	Poikkeama %
Tulot	50	0	50	27	-23	-46%
Menot	-50	0	-50	-31	19	-38%
Tulos	0	0	0	-4	-4	

Vuonna 2025 on laskutettu Liedon kaupunkia elinkeinopalvelujen hoitamisesta vain 20 000 €, koska vuoden 2024 tilinpäätöksen tulos oli positiivinen.

1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Liedon Asunnot Oy

Suoritetaan normaalit perusparannuskorjaukset ja huoneistoremontit tarpeen mukaan.

Huollon kilpailutus keväällä 2026 ja mahdollinen uusi toimija aloittaa 1.7.2026.

Liedon Lämpö Oy

Investointien ansiosta energiantuotannossa pystytään käyttämään monipuolisempaa polttoainejakaumaa, energialähteitä ja lämmöntalteenottoja tehokkaasti. Tämä edistää kannattavuutta, huoltovarmuutta ja hintavakautta.

Liedon Innovaatiokampus Oy

Kasvatetaan edelleen kampuksen kumppanuusverkostoa ja toimintamallia. Kehitetään Invest-in palvelumallia ja markkinoidaan sitä yrityksille.

1.6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeen 6 § mukaan kaupunginvaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Tytäryhteisöt ottavat toiminnassaan huomioon kaupunkikonsernin taloudelliset vastuut ja velvoitteet.

Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (Kuntalaki 116 §). Konserniohjeen 7 § määrittelee tytäryhteisöjen raportointia sekä konsernitilinpäätökseen että osavuosisiraportteja varten.

Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi konsernijohtolle. Tytäryhtiön on annettava tarvittaessa konsernijohtoon pyynnöstä erillisiä selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

Tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan säännöllisesti. Kaupunginhallitukselle ja valtuustolle on erikseen selvitetty toiminnan kannalta merkittäviä muutoksia ja tapahtumia. Konserniin kuuluvien yhteisöjen esityslistat ja pöytäkirjat on toimitettu tiedoksi konsernijohtolle.

1.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 €	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toimintatuotot	26 115	24 113
Toimintakulut	-78 284	-73 500
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	12	10
TOIMINTAKATE	-52 157	-49 377
Verotulot	46 420	45 237
Valtionosuudet	17 747	17 727
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 015	-949
Korkotuotot	63	88
Muut rahoitustuotot	714	693
Korkokulut	-1 773	-1 723
Muut rahoituskulut	-19	-7
VUOSIKATE	10 996	12 638
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 563	-8 435
Arvonalentumiset	-1 414	-2 083
Muut satunnaiset tuotot	34	1
TILIKAUDEN TULOS	1 052	2 121
Tilikauden verot	-1	-6
Laskennalliset verot	13	-198
Vähemmistöosuudet	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ (-)	1 063	1 916
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	33,4	32,8
Vuosikate/Poistot, %	110,2	120,2
Vuosikate €/asukas	531	612
Asukasmäärä	20 719	20 666

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista ($100 \cdot \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$). Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka jää katettavaksi verotuloista.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista ($100 \cdot \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$). Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista

investointitasoa. Poistoilla tarkoitetaan investointien omahankintamenoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonlaiset investoinnit.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA
Rahoituslaskelma

1 000 €	2025	2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	10 936	12 638
Satunnaiset erät	34	752
Tilikauden verot	-1	-6
Tulorahoituksen korjauserät	-811	-1 108
	10 157	11 525
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-17 882	-29 665
Rahoitusosuudet investointimenoihin	171	375
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	965	1 214
	-16 745	-28 076
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-6 588	-16 550
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	177	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 900	6 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 256	-3 870
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 911	12 927
	3 733	15 956
Oman pääoman muutokset	-85	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	124	1
Vaihto-omaisuuden muutos	-117	90
Saamisten muutos	129	-1 025
Korottomien velkojen muutos	2 197	-236
	2 334	-1 170
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5 983	14 786
RAHAVAROJEN MUUTOS	-605	-1 764
Rahavarat 31.12.	4 414	4 970
Rahavarat 1.1.	5 019	6 734
	-605	-1 764

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, t€	-17 679	-9 205
Investointien tulorahoitus, %	61,8	43,1
Lainanhoitokate	2,6	3,3
Kassan riittävyys (pv)	11,6	9,2

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus ($100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$), tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella, loppuosa on rahoitettu joko pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate ($(\text{Vuositote} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$), kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys ($365 * \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut}$), konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

KONSERNITASE

VASTAAVAA 1 000 €	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	163 510	155 868
Aineettomat hyödykkeet	132	161
Aineettomat oikeudet	30	10
Muut pitkävaikutteiset menot	102	151
Aineelliset hyödykkeet	159 240	151 522
Maa- ja vesialueet	28 154	26 624
Rakennukset	58 010	59 205
Kiinteät rakenteet ja laitteet	51 744	50 166
Koneet ja kalusto	825	1 035
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20 507	14 490
Sijoitukset	4 138	4 185
Osakkuusyhtiöosuudet	87	95
Muut osakkeet ja osuudet	3 719	3 754
Muut saamiset	332	336
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	787	907
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 986	12 168
Vaihto-omaisuus	229	111
Saamiset	6 343	7 089
Pitkäaikaiset saamiset	8	8
Lyhytaikaiset saamiset	6 335	7 081
Rahoitusarvopaperit	532	486
Rahat ja pankkisaamiset	3 882	4 483
VASTAAVAA YHTEENSÄ	175 282	168 944

VASTATTAVAA 1 000 €	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA	59 131	58 095
Peruspääoma	29 557	29 557
Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut omat rahastot	3	3
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	28 445	26 444
Tilikauden yli-/alijäämä	1 125	2 092
VÄHEMMISTÖOSUDET	8	7
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset		0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	932	927
VIERAS PÄÄOMA	115 212	109 914
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	60 647	45 704
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	14 034	13 495
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	26 817	38 027
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	13 714	12 689
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	175 282	168 944

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	34	34
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	128	126
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	29 571	28 536
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 427	1 381
Konsernin lainakanta, 1 000 €	87 464	83 731
Konsernin lainakanta, €/asukas	4 221	4 052
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	97 208	94 335
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 692	4 565
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0
Kunnan asukasmäärä	20719	20666

Omavaraisuusaste ($100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$), mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus ($100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$), kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on

omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Konsernin lainakanta (Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat), tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. (Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut) saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainasaamiset, tarkoittaa pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallituksen on Kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 1.293.260,57 euroa.

Kaupunginhallitus tekee tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavan esityksen:

- Tehdään poistoerojen vähennyksiä 5.045,64 euroa suunnitelman mukaan.
- Tilikauden ylijäämä 1.298.306,21 euroa kirjataan oman pääoman muutoksena taseeseen ylijäämäksi. Ylijäämästä Liedon kaupungin osuus on 285.745,00 euroa ylijäämää ja Liedon Veden osuus on 1.012.559,47 euroa alijäämää.

Kirjausten jälkeen taseessa olevan ylijäämän määrä on 20.542.549,80 euroa.

Talousarvion toteutuminen

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt nettobudjetin käyttötaloudessa kaupunginhallitukselle ja lautakunnille. Lisäksi kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan on myönnetty määrärahoja, joiden sitovuustaso on tietty kohde. Kaupunginhallitusta ja lautakuntia sitovat ne toiminnalliset tavoitteet, jotka on mainittu valtuustoon nähden sitoviksi. Määrärahan sitovuustaso on toimintakate. Sitovuustasoon voidaan tehdä muutoksia vain valtuuston päätöksellä.

Kaupunginvaltuusto vahvistaa myös sitovat tavoitteet verotuloihin, valtionosuuksiin sekä rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat pitkäaikaisten lainojen ja antolainasaamisten lisäys

Käyttötalouden toteutumisessa selvitetään tavoitteiden ja toimintakatteiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

2.1.1 Yhteenveto käyttötalouden toteutumasta lautakunnittain

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Tarkastuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	- 62		- 62	- 61	2	-2,77 %
TOIMINTAKATE	- 62		- 62	- 61	2	-2,77 %
Keskusvaalilautakunta						
TOIMINTATUOTOT	22		22	22		1,86 %
TOIMINTAKULUT	- 144		- 144	- 131	13	-9,17 %
TOIMINTAKATE	- 122		- 122	- 108	14	-11,15 %
Kaupunginhallitus						
TOIMINTATUOTOT	12 089		12 089	13 657	1 567	12,97 %
TOIMINTAKULUT	- 11 381		- 11 381	- 10 871	510	-4,49 %
TOIMINTAKATE	708		708	2 786	2 078	293,45 %
Ympäristöterveyslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	1 930		1 930	1 907	- 24	-1,22 %
TOIMINTAKULUT	- 2 179		- 2 179	- 2 124	55	-2,54 %
TOIMINTAKATE	- 249		- 249	- 217	32	-12,78 %
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	2 382		2 382	2 843	461	19,34 %
TOIMINTAKULUT	- 54 106		- 54 106	- 52 080	2 026	-3,74 %
TOIMINTAKATE	- 51 723		- 51 723	- 49 236	2 487	-4,81 %
Hyvinvointilautakunta						
TOIMINTATUOTOT	409		409	453	44	10,84 %
TOIMINTAKULUT	- 4 820		- 4 820	- 4 692	128	-2,65 %
TOIMINTAKATE	- 4 411		- 4 411	- 4 239	172	-3,90 %
Tekninen lautakunta						
TOIMINTATUOTOT	17 261		17 261	17 833	572	3,31 %
TOIMINTAKULUT	- 20 014		- 20 014	- 19 430	584	-2,92 %
TOIMINTAKATE	- 2 753		- 2 753	- 1 598	1 156	-41,98 %
Kaavoitus- ja rakennuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	2 398	- 1 100	2 398	2 516	118	4,93 %
TOIMINTAKULUT	- 2 185		- 2 185	- 2 474	- 289	13,21 %
TOIMINTAKATE	213	- 1 100	213	42	- 171	-80,09 %

Yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
TOIMINTATUOTOT	36 492	- 1 100	36 492	39 231	2 739	7,51 %
TOIMINTAKULUT	- 94 892		- 94 892	- 91 862	3 030	-3,19 %
TOIMINTAKATE	- 58 400	- 1 100	- 58 400	- 52 631	5 769	-9,88 %

Vuosi 2025 oli talouden suunnittelun ja seurannan näkökulmasta haastava. Työllisyyspalveluiden siirtyminen valtiolta kunnille hankaloitti budjetointia, sillä tietoja oli huonosti saatavilla talousarviota laadittaessa. Lisäksi

taloudellisten lukujen ajantasaisuus ja epävarmuus läpi vuoden aiheutti sen, että rohkeampaa ennustetta paremmasta toimintakatteesta ei voitu antaa osavuosisiraporteilla. Lopulta työllisyyspalveluiden toimintakate toteutui noin 840 tuhatta euroa talousarviota parempana.

Viimeistään vuoden 2024 lukujen valmistuttua kävi ilmeiseksi, että vuoden 2025 talousarviossa määrärahat oli osittain ylibudjetoitu virheellisten ennusteiden pohjalta varsinkin Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnan osalta. Osavuosisiraporttien yhteydessä arviot määrärahojen alituksista osoittautuivat täysin riittämättömiksi.

Teknisen lautakunnan osalta toimintatuottojen ylittymisen suuruus kävi ilmi vasta vuoden lopulla. Lisäksi lämpimät vuoden viimeiset kuukaudet vaikuttivat merkittävästi toimintakuluihin.

Lautakuntakohtaiset poikkeamat muutettuun talousarvioon verrattuna on käsitelty lautakuntien raporteissa kohdassa 2.1.2.

2.1.2 Käyttötalouden toteuma lautakunnittain

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Lauri Isotalo

TOIMINTASUUNNITELMA

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Tarkastuslautakunta edustaa kunnan ulkoista tarkastustoimintaa ja sen tehtäviin kuuluu kuntalain mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet. Arvioinnin tulokset esitetään vuosittain laadittavassa arviointikertomuksessa, joka luovutetaan kunnanvaltuustolle. Arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin pyydetään palautteet kunnan hallintoelimiltä.

Liedon kaupungin tarkastussäännön 4 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös tehdä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuntalain 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja vi-

ranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Tilintarkastuspäivät	30	25	30	120,00%
€ / tilintarkastuspäivä	1 904	1 400	2 022	144,42%
Lautakunnan kokouksia	9	10	10	100,00%

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	- 62		- 62	- 61	2	-2,77 %
TOIMINTAKATE	- 62		- 62	- 61	2	-2,77 %

Keskusvaalilautakunta

Taloussihteeri Marjo Naatula, keskusvaalilautakunnan I sihteeri

Hallintojohtaja Anne Rantala, Keskusvaalilautakunnan II sihteeri

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Vaalilain 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä (kuitenkin vähinkään viisi varajäsentä).

Keskusvaalilautakunnan tehtäviin valtiollisissa vaaleissa kuuluvat vaalien erinäiset valmistelutoimet ja ennakoönnestysasiakirjojen tarkastaminen. Alue- ja kuntavaalissa keskusvaalilautakunnan tehtävät ovat laajemat. Kuntavaalissa tehtävät käsittävät edellä olevan lisäksi ehdokashakemusten vastaanoton ja tarkastamisen sekä ehdokaslistojen yhdistelmän laatimisen, ennakoönnestysten laskemisen ja kaikkien äänien tarkastuslaskennan suorittamisen sekä vaalien tuloksen vahvistamisen ja julkistamisen. Aluevaalien ennakoönnestys laskee ja vaalipäivän äänten tarkastuslaskennan suorittaa kunkin kunnan keskusvaalilautakunta. Laskennan valmistuttua keskusvaalilautakunta ilmoittaa kunnassa kullekin ehdokkaalle sekä puolueelle, vaaliliitolle ja yhteisliis- talle annetut ja mitättömien äänten määrän aluevaalilautakunnalle. Hyvinvointialueen aluevaalilautakunnan tehtäväksi jää kuntien tuloksen yhdistäminen koko hyvinvointialueen vaalitulokseksi ja valittujen valtuutettujen määrääminen.

Talousarviovuoden 225 aikana järjestettiin yhdistetyt alue- ja kuntavaalit sunnuntaina 13.4.2025. Vaalit sujuivat onnistuneesti. Vuonna 2026 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIK TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Talouden ja toiminnan kehys - Kerralla kuntoon
Tavoite	Alue- ja kuntavaalien järjestäminen

Alue- ja kuntavaalit järjestettiin onnistuneesti.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	22		22	22		1,86 %
TOIMINTAKULUT	- 144		- 144	- 131	13	-9,17 %
TOIMINTAKATE	- 122		- 122	- 108	14	-11,15 %

Vaalien toimintakulut alittivat talousarvion 13 000 euroa. Henkilökunnan palkat ja palvelujen ostot alittivat budjetoidun.

Kaupunginhallituksen alainen toiminta

Kaupunginjohtaja Mika Ingi

Toimialajohtaja Anne Rantala

Kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan sisältyvät seuraavat tulosalueet:

Konsernihallinto

Joukkoliikenne

Sisäiset palvelut

Maaseutupalvelut

Työllistäminen

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan perustehtävänä on varmistaa hyvät olosuhteet kunnan ylimmälle päätöksenteolle kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa. Toiminta-ajatuksena on laadukkaalla valmistelulla ja selvitystyöllä ohjata ja tukea toimialoja talous- henkilöstö- ja tietohallinnon asiantuntijuutta edellyttävissä tehtävissä. Tässä tarkoituksessa hallintopalvelut toimenpiteillään edistää ja ohjaa em. tukipalveluiden tarkoituksenmukaista ja tehokasta toteuttamista yli toimialarajojen.

Konsernihallinnon ydinprosesseja ovat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätöksenteon sekä hallinnon tukipalvelut. Näistä demokratian tukeen liittyvät luottamushenkilöhallintoon ja -päättökseen liittyvät tukipalvelut. Hallinnon toimialarajat ylittävät tukipalvelut ja prosessit liittyvät asianhallintaan, talouteen, henkilöstöhallintoon ja tietohallintopalveluihin.

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osalta toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025 painoittuvat erityisesti elinvoimaan, hyvinvoinnin- ja terveyden edistämistehtävän hoitamiseen sekä sisäisten palveluiden parantamiseen nykyisen toimintaympäristön edellyttämällä tavalla. Lisäksi TE-palveluiden haltuunotto vei aikaa ja resursseja.

LIEDON KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Liedon kaupungin strategia päivitettiin vuoden 2022 aikana.

Liedon kaupunkistrategian 2018–2025 painopistealueet ovat:

- Unelmien kaupunki – Viihtyisä ja vireä keskustaajama ja omaleimaiset asuinalueet
- Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen
- Lietolainen on aktiivinen ja onnellinen

- Talouden ja toiminnan kehys

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osalta konsernihallinnon ja hallintopalveluiden tärkeimpinä strategisena painopistealueena ovat olleet edelleen talouden ja toiminnan kehys ja siihen liittyvät kriittiset menestystekijät ”Kerralla kuntoon” ja ”Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous”.

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan ja sen tulosalueiden toiminnalliset tavoitteet ovat johdettu kaupunkistrategiasta ja ovat hyvin toteuttaneet sen mukaisia tavoitteita.

TOIMINTA-AJATUS

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan ydintehtäviä ovat kaupunginvaltuuston ja –hallituksen päätöksen sekä hallinnon tukipalvelut ml. luottamushenkilöhallintoon ja –pätöksentekoon liittyvät tukipalvelut. Hallinnon toimialarajat ylittävät tukipalvelut ja prosessit liittyvät asianhallintaan, talouteen, henkilöstöhallintoon ja tietohallintopalveluihin. Lisäksi toimialalle kuuluvat työllisyyspalvelut ja ylikunnalliset maaseutupalvelut.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Kaupunginhallitus saa kuukausittain raportin taloudesta. Myös keskushallinnossa tehtävänkuvia tarkastellaan ja päivitetään aina tehtäväkentän muuttuessa ja henkilövaihdosten yhteydessä. Toimintojen haavoittuvuuden välttämiseksi kaikille on määritelty sijaiset, käytännössä sijaistetaan tiimien sisällä ja myös yli tiimirajojen hyödyntäen myös eri hallintokunnissa olevaa osaamista. Tuottavuutta seurataan suoritehintojen ja suoritteiden kautta. Laskujen hyväksyntäkierto ja oikeudet tarkastetaan vuosittain. Hallintosääntöön tehdään aina tarvittaessa mm. organisaatiomuutosten edellyttämät päivitykset ja käyttöönoton yhteydessä toimivallan siirrot. Kokonaisuutena voidaan todeta, että sisäisten palveluiden osalta sisäinen valvonta toimii antaen riittävän varmuuden riskien hallinnasta sekä toiminnan taloudellisuudesta, tehokkuudesta ja tulokellisuudesta.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen
Tavoite	6: Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Avoin ja aktiivinen viestijä
Tavoite	7. Ajankohtainen ja ennakoiva tiedottaminen

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Uteliaat, tutkivat, osallistavat ja innokkaat kokeilut
Tavoite	8. Kuntalaiset tavoittava ja nykyaikainen palvelu
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Talouden ja toiminnan kehys - Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous
Tavoite	1: Talouden tasapainottaminen
Tavoite	2: Toiminnan tehostaminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Talouden ja toiminnan kehys - Kerralla kuntoon
Tavoite	3: Valmistelun ja päätöksenteon laadun parantaminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Talouden ja toiminnan kehys - Osaava ja motivoitunut henkilöstö
Tavoite	4: Työhyvinvoinnin parantaminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Yrittäjyyden edistäminen
Tavoite	5: Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	12 089		12 089	13 657	1 567	12,97 %
TOIMINTAKULUT	- 11 381		- 11 381	- 10 871	510	-4,49 %
TOIMINTAKATE	708		708	2 786	2 078	293,45 %

Toimintakate = Valtuustoon nähden sitova erä

Toimintatulot ja -menot

Kaupunginhallituksen alaisten toimintojen toimintakate on merkittävästi talousarviota parempi.

Toimintatuotot ovat talousarviota korkeammat johtuen työllisyyspalveluiden laskutuksesta työllisyysalueelta noin 860 tuhatta euroa. Lisäksi toimintatuottoihin sisältyy 370 tuhannen euron kertaerä vanhaan kuntalaskutukseen liittyen.

Toimintakulut toteutuivat hieman talousarviota alhaisempina. Merkittävin ero syntyi henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista. Henkilöstökulujen budjetointia vaikeutti TE-palveluiden siirtyminen kunnille, jonka henkilöstövaikutuksista ei saatu tarkkaa kuvaa. Lisäksi palveluiden ostot alittuivat, joista merkittävimmät erät liittyvät taloushallinto-, palkanlaskenta- ja työterveyspalveluihin.

TE-uudistusta aiheutti sen, että talousarviota laadittaessa tulo- ja menovirrat eivät olleet täysin selvillä. Kokonaisuutena työllisyyspalveluiden toimintakate alittui noin 840 tuhatta euroa.

Konsernihallinto

Kaupunginjohtaja Mika Ingi

Hallintopalveluiden toimialajohtaja Anne Rantala

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Konsernihallintoon kuuluvat kaupunginvaltuusto, -hallitus, kaupunginjohtaja, elinkeinotoimi, joukkoliikenne ja tiedottaminen. Kaupunginvaltuusto ja hallitus edistävät demokraattisesti kaikilla toimillaan kunnan ja sen asukkaiden hyvinvointia kuntastrategian mukaisesti.

Liedon kaupunkistrategian 2023–2026 painopistealueet ovat:

- Unelmien pikkukaupunki
- Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen
- Lietolainen on aktiivinen ja onnellinen
- Talouden ja toiminnan kehys

Vuonna 2025 jatkettiin elinvoiman kehittämistä Elinkeinotoimen ja Liedon Innovaatiokampus Oy:n kautta. Hyvinvoinnin edistämisen toimintamallia vakiinnutetaan hyvinvointijohtajan toimesta, työ jatkui vuoden toisella puoliskolla osana Hyvinvointipalveluita, jonka toimialajohtajaksi hyvinvointijohtaja siirtyi.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Talouden tasapainottaminen		
Toimenpide	Konsernin ohjauksen tehostaminen			
Arviointi	Konserniyhtiöiden kannattavuus on parantunut.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Konserniyhtiöiden kannattavuuden parantaminen 0=ei parannusta, 1=parantunut		0,0	1,0	1,0
Toimenpide	Toiminnan käsikirjan ensimmäisen version laatiminen			
Arviointi	Laadittu.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Käsikirja on laadittu 0=kesken 1=laadittu		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		3: Valmistelun ja päätöksenteon laadun parantaminen		
Toimenpide	TE2024 uudistuksen haltuunotto ja toteutuksen käynnistys			
Arviointi	Toteutunut			

Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Delegoitujen palveluiden haltuunotto toteutunut=1, ei toteutunut=0		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite	5: Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen			
Toimenpide	Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen			
Arviointi	Asiakastytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu. Erinäisten tapahtumien yhteydessä järjestetyissä kyselyissä palaute on ollut erittäin positiivista.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 1/2025
Asiakastytyväisyyskysely (1-5)		5,0	5,0	
Lautakunnan tavoite	6: Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen			
Toimenpide	Kunnan osallisuusohjelman laatiminen			
Arviointi	Osallisuusohjelman laatiminen on kesken.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Osallisuusohjelma laadittu ja hyväksytty 0=laadinta kesken 1=ohjelma laadittu ja hyväksytty		0,0	1,0	0,0
Toimenpide	Terveiden ja hyvinvoinnin edistämishjelman laatiminen			
Arviointi	Terveiden ja hyvinvoinnin edistämishjelman laatiminen on kesken.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Laadittu kuntalasisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koskeva ohjelma 0=laatiminen kesken 1= ohjelma laadittu ja hyväksytty		0,0	1,0	0,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Konsernihallinto, toimintakulut €/asukas	96	96	92	95,83%
Asukasluku	20 666	20 800	20 719	99,61%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Ei muutoksia.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	8 586		8 586	9 169	583	6,79 %
TOIMINTAKULUT	- 1 981		- 1 981	- 1 902	79	-3,98 %
TOIMINTAKATE	6 605		6 605	7 267	662	10,02 %

Konsernihallinnon tulosalueen toimintakate on talousarviota parempi. Toimintatuotot ovat toteutuneet talousarviota korkeampina. Merkittävin tekijä on noin 370 tuhannen euron kertaerä, joka johtaa sosiaali- ja terveystoimen kuntalaskutuksin vuodelta 2019.

Toimintakulut ovat toteutuneet alle arvioidun, joka on johtunut pääasiassa henkilöstökulujen ja palveluiden ostojen ennakoitua alhaisemmasta toteumasta.

Joukkoliikenne

Kaupunginjohtaja Mika Ingi

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Turun seudun joukkoliikenne Föli tarjoaa helppokäyttöistä ja sujuvaa joukkoliikennettä kuuden kunnan alueella. Föliin kuuluvat Turku, Kaarina, Raisio, Lieto, Naantali ja Rusko, sekä vuodesta 2024 alkaen myös Paimio. Föli vastaa alueen joukkoliikenteen järjestämisestä ja sen toimintaedellytysten edistämisestä, suunnittelee aikataulut, lippujen hinnat sekä vastaa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta. Föli hankkii liikennepalvelun kulloinkin kilpailutuksen kautta valitulta liikennöitsijältä.

Tulosalueen luvuissa on myös Avantin joukkoliikenteen kustannukset. Toiminta jatkuu kilpailutuksen mukaisesti vuoden 2026 puoleen väliin asti.

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Föli laskennalliset matkamäärät	936 000	900 000	954 000	106,00%

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT				99	99	
TOIMINTAKULUT	- 1 446		- 1 446	- 1 455	- 9	0,65 %
TOIMINTAKATE	- 1 446		- 1 446	- 1 356	90	-6,19 %

Joukkoliikennepalvelujen tulosalueen toimintakate toteutui talousarviota parempana. Liikennöintikustannukset toteutuivat noin 76 tuhatta euroa talousarviota pienempinä. Luvuissa on mukana vuodelle 2024 kuuluva 23 tuhannen euron erä.

Sisäiset palvelut

Hallintopalveluiden toimialajohtaja Anne Rantala

Talousjohtaja Markus Maunula

Tietohallintopäällikkö Ari Toivola

Henkilöstöpäällikkö Minna Kekkarainen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Sisäisten palvelujen tulosalue tuottaa kaupungin yhteiset talous-, tieto- ja henkilöstöhallinnon sekä asialhallinnan palvelut. Tulosalue huolehtii kaupunginhallituksen ja -valtuuston sekä keskusvaalilautakunnan ja yhteistyötoimikunnan valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä.

Vuoden 2025 talousarviossa panostettiin tietoturvallisuuden parantamiseen. Vuoden lopussa otettiin käyttöön tietoturvapoikkeaminen hallintaan tarkoitettu palvelu, joka sisältää tietoturvapoikkeaminen valvonnan 24/7. Palvelu mahdollistaa kyberuhkien nopean havaitsemisen IT-ympäristössä ja niihin mahdollisimman nopean reagoimisen.

Hyvistä ja osaavista työntekijöistä käydään yhä enemmän kilpailua. Liedon kaupunki on uudistanut Kunta-Rekry-rekrytointikanavansa. Uudistuksen tarkoituksena oli lisätä Liedon kaupungin houkuttelevuutta työnantajana. Tavoitteena oli näkyvyyden lisääminen kiinnostavana työnantajana myös niille, jotka eivät aktiivisesti hae uutta työpaikkaa. Uudistuksessa on panostettu erityisesti niihin toimialoihin, joissa on vaikeuksia rekrytoida uusia työntekijöitä.

Henkilöstöhallinnossa panostamista esimiesten kouluttamiseen on jatkettu. Käytännöksi muodostuneita esihenkilöinfoja on pidetty säännöllisesti.

Henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä lisääviä toimenpiteitä on tehty ja kustannussäästöjä on saatu aikaan. Työyhteisö ongelmiin on puututtu ennaltaehkäisevästi aikaisessa vaiheessa. Tämä on edellyttänyt aktiivista yhteistyötä työterveyshuollon kanssa ja yhteistyöneuvotteluiden vaikuttavuuden lisäämistä. Henkilöstöhallinto on osallistunut kaikkiin työterveysneuvotteluihin ja niissä on löydetty ratkaisuja työntekijän työkyvyn parantamiseksi.

Vuonna 2025 toimitettiin alue- ja kuntavaalit. Kaupunki vastasi kuntavaalien ehdokasasettelutehtävistä ja molempia vaaleja koskien kaikista äänestysjärjestelyistä kunnassa (tiedottaminen, vaalitoimitsijoiden rekry-

tointi ja kouluttaminen, vaalimateriaalien käsittely, vaalitietojärjestelmän käyttöönotto sekä vaalipäivän äänestyksen, ennakoäänestyksen, kotiäänestyksen ja laitosäänestyksen valmistelu). Kaupunki vastasi myös vaaliluetteloihin liittyvistä tehtävistä, molempien vaalien ennakoäänestys- ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisesta, ennakoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen äänten laskennasta ja kuntavaalien tuloksen vahvistamisesta.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue ja Liedon kaupunki ovat solmineet sopimuksen tietoaineistojen käsitte-lystä. Sopimus koskee kaupungin ja Varhan hallussa olevia analogisia ja digitaalisia tietoaineistoja, joita säilytetään kaupungin ja Varhan tiloissa. Sopijaosapuolet pyrkivät siihen, että pääasiassa kaikki omat aineistot siirretään pois toisen osapuolen hallinnoimista tiloista viimeistään 1.5.2026. Vuoden 2025 loppuun mennessä 70 % aineistosta on siirretty.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Talouden tasapainottaminen			
Toimenpide	Liedon kaupungin organisaatiouudistukseen kuuluvien hallinnon, henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon rakenteellisten muutosten suunnittelu ja toteutus				
Arviointi	Toteutettu.				
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025	
Aloittamatta = 0, Suunniteltu = 1, Toteutettu = 2		0,0	1,0	2,0	
Toimenpide	Pitkäjänteisesti suunniteltu ja toteutettu tasapainoinen ja vakaa talous				
Arviointi	Toteutettu.				
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025	
Uudelleensijoitusprosessi on luotu ja jalkautettu kaupungin toimialoille ja esihenkilötasolle. 0= tekemättä 1= tehty		0,0	1,0	1,0	
Lautakunnan tavoite		2: Toiminnan tehostaminen			
Toimenpide	Asiantuntevat ja tarpeenmukaiset sisäiset palvelut				
Arviointi	Asiakastytyväisyyskyselyä ei toteutettu.				
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 1/2025	
Asiatytyväisyyskyselyn tulokset (1-4)		2,5	2,5		
Toimenpide	Jatkuvan valvonnan käyttöönotto tietohallinnossa				
Arviointi	Toiminnassa.				
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025	
Palvelua ei otettu käyttöön = 0, Palvelu käytössä = 1		0,0	1,0	1,0	

Toimenpide	Kaupungin kilpailukyvyyn parantaminen työmarkkinoilla		
Arviointi	Käyttäjämäärät lisääntyneet.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Kuntarekryn kävijöiden määrä lisääntyy	0,0	1,0	1,0
Toimenpide	Liedon kaupungin ja Varhan arkistojen erottaminen toisistaan		
Arviointi	Arkistojen erottaminen on kesken, ja etenee sopimusten mukaisesti.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Arkistot erotettu toisistaan. 0=kesken, 1=valmis	0,0	1,0	0,0
Lautakunnan tavoite	4: Työhyvinvoinnin parantaminen		
Toimenpide	Esimieskoulutus		
Arviointi	Käynnistetty.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Esihenkilö työyhteisön rakentajana -koulutus on käynnistetty, 0-1	0,0	1,0	1,0
Toimenpide	Henkilöstön hyvinvoinnin ja työssäjaksamisen lisääminen		
Arviointi	Varhainen tuki, ennaltaehkäisevä työkykyjohtaminen ja turvallisuustyön kehittäminen vahvistivat henkilöstön hyvinvointia ja vähensivät sairauspoissaoloja.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Sairaslomapäivien määrä	17,7	13,5	14,9
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Työterveysneuvottelujen määrä	0,0	30,0	76,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Työntekijöiden määrä (työterveyspiirissä olevat henkilöt), ka/kk	810	790	847	107,21%
Työntekijöiden määrä 31.12.	842	820	860	104,87%
Sairauspoissaolot pv/kaikki työntekijät yhteensä	12 823	10 530	12 071	114,63%
Sairauspoissaolot keskimäärin/henkilö (työterveyshuollon piirissä olevat henkilöt ka/kk)	15,8	13,5	14,3	105,92%
Asukasluku	20 666	20 800	20 719	99,61%
Työterveyshuolto € / työntekijä (työntekijöiden määrä 31.12.)	307,7	250	332	132,80%
Maksetut sairauspäivien palkat	943 515,5	725 000	927 421	127,92%
Työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset €/v	1 665 204	1 750 000	247 614	14,14%
KV ja KH valmisteltujen pykälien MÄÄRÄ (muutettu)	385	450	472	104,88%
€/henkilökunnan työasema	859	820	914	111,46%
€/ostolaskut		3,6	2,89	80,27%
€/palkkalaskelma (sisältää koko henkilöstöhallinnon kustannukset)		68,77	72,29	105,11%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Sisäisten palveluiden henkilöstömäärässä ei tapahtunut muutoksia.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	2 808		2 808	2 889	81	2,89 %
TOIMINTAKULUT	- 3 478		- 3 478	- 3 077	400	-11,52 %
TOIMINTAKATE	- 670		- 670	- 188	482	-71,90 %

Sisäisten palveluiden tulosalueen toimintakate toteutui lähes 500 tuhatta euroa talousarviota parempana.

Toimintatuotoissa on noin 50 tuhannen euron kertaerä arvonlisäverokorjauksista, jotka johtuvat vuoden 2022 sosiaali- ja terveystalouksista.

Toimintakulujen alittumisessa merkittävin tekijä on palveluiden ostojen alittuminen noin 300 tuhannella eurolla, jotka johtuvat taloushallintopalveluiden, palkanlaskentapalveluiden ja työterveyspalveluista. Myös tietoliikennepalvelut toteutuivat talousarviota pienempinä.

Maaseutupalvelut

Toimialajohtaja Anne Rantala

Maaseutupäällikkö Ulla Nummila

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Liedon kaupunki vastaa maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta 11 kunnan alueella. Sopijakunnat ovat Aura, Koski Tl, Lieto, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Raisio, Rusko ja Turku. Maaseutupalvelujen perustehtävänä on maksajavirastosopimuksella Liedon maaseutupalveluille siirrettyjen tehtävien vastuullinen hoitaminen sekä asiantuntevan neuvonnan ja sujuvien palvelujen antaminen koko yhteistointialueella.

Liedon maaseutupalvelut hoitaa tehtävät tarpeenmukaisesti, kustannustehokkaasti, yrittäjämönteisesti ja laadukkaasti.

Eletään EU:n maatalouspolitiikan rahoituskautta 2023–2027. Uuden kauden uudistuksen vaikutukset jatkuvat ohjelmakauden ensimmäiset vuodet. Uudet menetelmät ja määräykset työllistävät maaseutupalveluiden neuvonta- ja tukien käsittelytehtävissä. Henkilöstön koulutustarve on uudella ohjelmakaudella edelleen jatkuva. Viljelijöiden neuvontaan ja koulutukseen sekä asiakaslähtöiseen viestintään panostetaan.

Suomi on tehnyt EU:n maatalousrahoitukseen 2023–2027 muutosesityksiä. Muutosten neuvonta- ja koulutusvastuu kohdistuu kuntien maaseutupalveluihin vuosina 2025–2027.

Uusi satelliittiseuranta peruslohkojen tukikelpoisuuden määrittelyssä ja maataloustoimenpiteiden analysoinnissa on lisännyt tarvetta neuvontaan sekä loppukesästä että keväällä.

Alueella ovat lisääntyneet petoeläinvahingot sekä rauhoitettujen lintujen aiheuttamien vahinkojen arviointi- ja käsittelytyöt.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite	Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Yrittäjyyden edistäminen
Toimenpide	Annamme asiantuntevaa neuvontaa, digitalisaation hyödyntäminen mm. sähköisten asiakaskirjeiden käyttöönotto. Asiakaspalautteen kerääminen toiminnan kehittämiseksi.
Arviointi	Neuvontaa annetaan yleisötilaisuuksissa, tems-koulutuksina, ajankohtaisilla uutiskirjeillä, somessa sekä suoraan asiakaskontakteina.

Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Asiakaspalaute, asteikko 1-5	4,6	4,5	4,9

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Tukikelpoisten tilojen lukumäärä	1 066	1 050	1 040	99,04%
Kulut € / tila	374	416	397	95,43%
Maksetut tuet ja korvaukset, M€	41,3	42	41,6	99,04%
Vahinkoarviointien määrä	6	0	21	100,00%

Vuosi 2025 oli EU:n yhteisen maaseutupolitiikan (CAP27) ohjelmakauden kolmas vuosi. Tilojen kokonaismäärä vähenee ennakoidusti. Rauhoitettujen lajien (linnut) aiheuttamat vahingot ja petoeläinten aiheuttamien vahingot ovat alueella lisääntyneet.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Henkilöstön määrässä ei tapahtunut muutoksia.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	402		402	374	- 27	-6,82 %
TOIMINTAKULUT	- 470		- 470	- 437	33	-6,94 %
TOIMINTAKATE	- 68		- 68	- 63	5	-7,67 %

Toimintakate = Valtuustoon nähden sitova erä

Toimintatuotot ja -kulut

Selvitetään poikkeamat +/- 5 %, tai yli 100 000 euroa

Maaseutupalveluiden toimintakulut olivat 436 t euroa ja alittivat talousarvion 33 t euroa (7 %). Yhteistoiminta-alueen kunnat jakavat kustannukset maatalojen määrän suhteessa, toimintatulot ovat 10 kunnan ve-loitettu maksuosuudet. Maatalojen suhde/kunta vaihtelee vuosittain. Henkilöstökuluissa tuli säästää, kun yhtä virkaa hoidetaan osa-aikaisesti. Näistä syistä johtuen Liedon kaupungin maksuosuus oli 7 t euroa (10 %) arvioitua pienempi.

Työllisyyspalvelut

Kaupunginjohtaja Mika Ingi

Työllisyysjohtaja Heidi Mansikka

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Turun työllisyysalue aloitti toimintansa 1.1.2025 ja Liedon kaupungin työllisyyspalveluilla on vastuu lähipalvelua tuottavana toiminta-alueena lietolaisten työnhakijoiden ja työnantajien lakisääteisten palveluiden tuottaminen. Alkuvuosi työllisyyspalveluilla on kulunut lakisääteisten palveluiden ylösnostamiseen sekä palveluvelan kuromiseen viime vuoden syksyltä. Työnhakijoiden määrä on ollut ennakoitua suurempi ja avoimien työpaikkojen määrä on laahannut. Oikeasuhtaista resurssointia palvelutarpeeseen nähden on mitoitettu uudelleen. Kunnan omia työllistymistä edistäviä palveluita on yhteensovitettu lakisääteisten palveluiden rinnalle. Työllisyyspalvelut kehittävät uudistuksen myötä uudella tapaa mahdollista työnvälitystä, asiakaspalvelua, kohtaannon edistämistä sekä oppilaitos- ja työnantajayhteistyötä.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		8. Kuntalaiset tavoittava ja nykyaikainen palvelu		
Toimenpide	Alueellisesti vaikuttava työllistämispalvelu			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Alueellisesti yksi Varsinais-Suomen kuntien (27) matalimmista työttömyysprosentista (sijoitus keskimäärin suhteessa muihin kuntiin)	5,3	4,0	4,9
Toimenpide	Työtä hakevien lietolaisten asiakaslähtöinen palvelu			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Työttömyys-% (keskimäärin vuoden aikana)	6,0	5,0	6,4
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Vähintään 50% työpajan päättävistä asiakkaista on muualla kuin työttömänä	95,9	90,0	97,6
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Vähintään 50% työpajan päättävistä nuorista on muualla kuin työttömänä	100,0	95,0	96,4
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Suoritettuja osatutkintoja	10,0	15,0	18,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025

Palveluiden piirissä olevien asiakkaiden määrä	386,0	2 000,0	1 081,0
--	-------	---------	---------

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutus %
Työttömyys % (keskimäärin vuoden aikana)	6,04	5	6,4	128,00%
Työvoima	10 164	10 200	10 321	101,18%
Työttömät keskimäärin	615	500	663	132,60%
Kunnan osarahoittamat työttömyysetuusmaksut	457 762	1 000 000	1 257 603	125,76%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Työllisyyspalveluiden henkilöstössä on ollut vuonna 2025 muutoksia 1.1.2025 voimaan astuneen työllisyyspalvelu-uudistuksen myötä. Lakisääteisten työllisyyspalveluiden lähipalveluiden siirryttyä kuntien vastuulle on Liedon toiminta-alueelle perustettu työllisyyspalveluihin kahdeksan uutta työllisyysasiantuntijan virkaa näiden tehtävien hoitoon. Kolme henkilöä siirtyi valtiolta kaupungille vakituisiin virkoihin liikkeenluovutuksella ja loput viisi henkilöä rekrytoitiin itse. Ennakoitua suuremman työnhakijoiden määrän vuoksi on kesken vuotta 2025 palkattu kaksi määräaikaista työllisyysasiantuntijaa hoitamaan lakisääteistä asiakaspalvelua. Määräaikaiset työllisyysasiantuntijat ovat työskennelleet ajanjaksoilla 5.5.-31.12.2025 ja 26.5.-31.12.2025. Vuoden aikana yksi vakituinen työllisyysasiantuntija ja yksi määräaikainen työllisyysasiantuntija lopetti ja tilalle rekrytoitiin uusi työntekijä.

Työllisyyspalveluiden vakituinen toimistosihteeri jäi eläkkeelle 30.4.2025 ja vakanssia ei täytetty. Aikuisten vakituinen yksilövalmentaja on palannut vanhempainvapaalta 1.9. ja nuorten yksilövalmentaja on ollut opintovapaalla 31.12.2025 saakka. Yksilövalmentajilla on ollut määräaikaisia sijaisia osan vuotta. Kaksi etsivää nuorisotyöntekijää siirtyi hyvinvointitoimialan ja nuoriso- ja vapaa-aikatoiminnan yhteyteen 1.7.2025 alkaen.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	294		294	1 125	832	283,27 %
TOIMINTAKULUT	- 4 007		- 4 007	- 3 999	8	-0,20 %
TOIMINTAKATE	- 3 714		- 3 714	- 2 874	840	-22,61 %

Toimintatuotot ovat talousarviota korkeammat johtuen siitä, että Turun työllisyysalueen sisällä lakisääteisten palveluiden toimintakustannukset kiertävät vastuukunta Turun yhteisen kirjanpidon kautta. Kotoutumiskorvauksia on saatu tällä ajanjaksolla 84 000 euroa ennakoitua enemmän, yhteensä 204 000 euroa. Työllisyysalue on saanut palautuksia valtion maksamien korvausten ylijäämästä, joka on palautettu kunnille. Liedon osuus palautuksesta vuodelle 2025 on 53 000 euroa. Lisäksi palkkatuen jatkoja vuodelta 2024 vuodelle 2025 on korvattu työllistämistuissa 10 000 euroa. Nuorten työpajatoiminnan avustuksena on saatu 80 000 euroa ja etsivään nuorisotyöhön avustuksena on saatu 52 500 euroa. Työpajatoiminnan sisäiset tuotot ja kierrätysmyymälän tuotot ovat yhteensä noin 49 000 euroa. Varhailta on laskutettu työllisyyspalveluiden tilojen vuokrasta 4500 euroa.

Työllisyysalueen aiheuttamisperusteiset kustannukset ovat jääneet alle arvioidun vuonna 2025. Yhteistoimintaosuuksiin (sisältäen muun muassa uravalmennukset, työvoimakoulutukset, kotoutumiskoulutukset, harkinnanvaraiset kulukorvaukset) on kulunut 290 000 euroa. Turun kaupungin keskitettyihin ja tukipalveluihin on kulunut 165 000 euroa. Palkkatukea on kulunut 246 000 euroa ja starttirahaa 116 000 euroa. Palveluiden ostokustannuksissa näkyy Turun työllisyysalueen sisäisten toimintakustannuksien kierto. Työttömyysetuusmaksut (työttömyysturva, peruspäiväraha ja ansiosidonnainen) ovat budjetoitua korkeammat 257 000, yhteensä 1 257 000 euroa. Henkilöstökustannukset ovat toteutuneet 84%:ia arvioidusta.

Tulosalueen toimintakate toteutuu 840 tuhatta euroa talousarviota paremmin.

Ympäristöterveyslautakunta

Toimialajohtaja Johanna Mäkinen, vs. toimialajohtaja Tiina Torkkeli-Pitkäranta 1.1.-1.11.2025.

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Ympäristöterveyslautakunnan vuoden 2025 ja taloussuunnitelmakauden tavoitteiden asettelussa lähtökohdiana on Liedon kuntastrategia. Vision 2026 mukaan Liedon tulevaisuutta rakennetaan avoimella ja oivaltavalla otteella siten, että kulut pidetään kurissa ja asiat tehdään kerralla kuntoon. Tuloksena on elinvoimainen kaupunki sekä hyvinvoiva ja onnellinen asukas ja yrittäjä, jolle luonteenomaisia piirteitä ovat aktiivisuus ja yhteisöllisyys.

Kuntien taloudelliset haasteet on huomioitu ympäristöterveyslautakunnan talousarviossa ja tavoitteena on jatkaa kuntien kannalta suotuisaa kustannuskehitystä toimintoja järkeistämällä, toimintaympäristön muutokset huomioimalla ja vaihtoehtoisia toimintatapoja kokeilemalla. Euroopan parlamentin ja neuvoston valvonta-asetusta (EU) 2017/625 on sovellettu 14.12.2019 alkaen. Asetuksen myötä mm. elintarvikevalvontatyössä on mahdollista käyttää ulkopuolista asiantuntijaa. Valvonta-asetuksen tarkoituksena on uudistaa ja yksinkertaistaa virallista valvontaa. Ympäristöterveyslautakunta on hyödyntänyt tätä mahdollisuutta vuoden 2021 alusta lukien osana Liedon kunnan talouden kärkihankkeita ja kuntastrategian tavoitetta "avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Uteliaat, tutkivat, osallistavat ja innokkaat kokeilut". Kokonaisuutena ympäristöterveydenhuollon valvontapalveluiden tavoitteena on elinympäristöterveyden korkea taso, jota osaltaan valvonnan keinoin edistetään tehokkaasti ja oikea-aikaisesti.

Vuosi 2025 oli eläinlääkäripalvelujen osalta merkittävien muutosten valmistelun vuosi. Uusi eläinlääkintähuoltolaki (285/2023) astui voimaan 1.1.2026. Se täsmensi kuntien veloitteita eläinlääkäripalvelujen järjestämisessä luetteloimalla järjestämisveloitteen enimmäislaajuuden piiriin kuuluvat palvelut. Laki veloittaa kuntaa perimään asiakasmaksuja, joilla kuntien on oikeus kattaa laajasti palveluiden tuottamisesta aiheutuvista kustannuksista, kuten eläinlääkärin palkkauskuluja. Liedon ympäristöterveyslautakunta on päättänyt järjestämisveloitteensa laajuudesta marraskuussa 2025 sekä täydentävinä palveluina annettavista muista eläinlääkäripalveluista. Näiden osalta kunta toimii kilpailutilanteessa markkinoilla ja lautakunta on päättänyt myös palvelujen markkinaperusteisesta hinnoittelusta joulukuussa 2025. Vuoden 2026 alusta alkaen ympäristöterveyslautakunnan on pidettävä eriytettyä kirjanpitoa ja seurattava markkinoilla kilpailutilanteessa tarjoamansa palvelun laajuutta. Kunnat voivat edelleen järjestää eläinlääkäripalvelut myös ostopalveluna. Varsinais-Suomen ympäristöterveydenhuollon yksiköt ovat yhdessä järjestäneet pieneläinpäivystyksen ostopalveluna. Palvelun on vuonna 2025 tuottanut Papuvet Oy. Turun kaupunki selvitti vuonna 2023 mahdollisuuksia

kilpailuttaa myös niin sanottu isoeläinpäivystys- ja päiväpraktiikka alueen kotieläimille, joille annettava eläinlääkäripalvelu edellyttää eläinlääkärin käyntiä eläimen pitopaikassa). Markkinavuoropuhelu osoitti, että palvelulle ei löydy tuottajia. Lieto on näin ollen edelleen hoitanut Turun kaupungin lakisääteisen isoeläinpäivystyksen ja -praktiikan. Maakunnallinen pieneläinpäivystyssopimus yksityisen palveluntuottajan kanssa loppui syksyllä 2023. Varsinais-Suomen valvontayksiköt tekivät kukin kyseisen palveluntuottajan kanssa määräaikaan sopimuksen pieneläinpäivystyksen toteutuksesta ajalla 1.9.2023 - 31.12.2024. Turun kaupunki kilpailutti pieneläinpäivystyksen kesällä 2024. Kilpailutuksen tuloksena pieneläinpäivystys on toteutettu 1.1.2025 alkaen uuden palveluntuottajan (Papuvet Oy) väliaikaisena palveluna siihen asti, kunnes asiaan saadaan ratkaisu (valitus markkinaoikeudessa).

Terveydensuojelulain 763/1994 kokonaisuudistuksen valmistelu on aloitettu 2024. Lakia on muutettu vuosien saatossa useita kertoja. Muutosten seurauksena lain rakenne ja sisältö ovat muuttuneet hajanaiseksi, eivätkä laki ja siihen perustuva valvonta enää kaikilta osin vastaa nykyisiä tarpeita. Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa ”Vahva ja välittävä Suomi” on häiriö- ja kriisitilanteiden kokonaistarkastelua koskeva kirjaus, jota myös terveydensuojelulain uudistuksessa on tarkasteltu. Terveydensuojelulain uudistuksen on tavoitteena astua voimaan 1.1.2027. Hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäväkentän vakiinnuttamiseksi kuntien tehtäviä ei siirretä hyvinvointialueille hallituskauden aikana. Valtion ohjausta kuntiin kuitenkin arvioidaan ja uudistetaan hallituskauden aikana. Meneillään olevan terveydensuojelulain uudistuksen yhteydessä selvitetään muun muassa terveydensuojeluviranomaisen päivistysvelvoitteen laajentamistarvetta ja edellyttäisikö laajemman velvoitteen toteuttaminen nykyistä suurempia valvontayksiköitä tai muita organisatorisia muutoksia.

Tilinpäätöskatsausta kirjoittaessani katseemme on jo vuodessa 2026 ja sen yli: ympäristöterveyspalvelut jatkaa taloussuunnitelmakaudella Liedon kaupunkistrategian toteuttamista avoimella ja oivaltavalla otteella, taloudellinen vastuullisuus ja vaikuttavuus tasapainossa. Ympäristöterveyspalvelut on sitoutunut kehittämään toimintaansa ennakoivasti, hyödyntämään yhteistyötä ja uusia toimintamalleja elinympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä palvelun korkean tason säilyttämiseksi. Kannamme kortemme kekoon toiminta-alueemme elinvoiman, asukkaiden ja yritysten toimintamahdollisuuksien edistämiseksi sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta

Toimialan taloutta ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurattiin osavuosi- ja kuukausiraporttien yh-

teydessä. Hankinnoissa noudatettiin hankintalakiä (1397/2016), kaupungin hankintaohjetta sekä delegointipäätöksiä. Sopimusten hallinta toteutettiin sopimusrekisterin kautta. Laskujen asiatarkastus ja hyväksyminen toteutettiin eriytetysti taloushallinnon ohjeiden mukaisesti. Tilikauden aikana ei havaittu olennaisia taloudellisia väärinkäytöksiä tai merkittäviä valvonnan puutteita. Riskejä hallittiin talouden ja toiminnan säännöllisellä seurannalla, toiminnan priorisoinnilla, työn uudelleenjärjestelyillä sekä yhteistyöllä ulkoisten toimijoiden kanssa. Tilikauden merkittävimmät riskit liittyivät osaamiseen ja sijaisjärjestelyihin. Henkilöstöriskit muodostavat pienellä osastolla aina riskin, koska tiettyjä tehtäviä ja valvonnan osa-alueita hoitavat yksittäiset henkilöt. Yhteistyösopimukset muiden yhteistoiminta-alueiden kanssa erityistehtävien hoidon turvaamisesta ja elintarvikevalvonnan asiantuntijapalvelun osto laajentavat käytössämme olevaa osaamis pohjaa ja vähentää haavoittuvuutta. Vuonna 2025 yksikköömme tehtiin Euroopan komission auditointi muiden kuin eläinperäisten elintarvikkeiden mikrobiturvallisuuteen liittyvän virallisen valvonnan järjestelmästä tarkastusten laatuun liittyen toimintatapojen yhdenmukaisuuden, toiminnanharjoittajien tasapuolisen kohtelun ja hallintolain mukaisen menettelyn varmistamiseksi. Havaitut riskit liittyivät lainsäädännön tuntemukseen, auditointin piirissä olleiden asioiden osalta EU asetuksen HACCP-järjestelmää ja mikrobiologista riskiä koskevien vaatimusten yksityiskohtaiseen tuntemiseen. Raportti on käsitelty yhdessä ja huomioitu toiminnan kehittämiseksi. Kokonaisuutena toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan voidaan katsoa toimivan tilikauden aikana asianmukaisesti ja suunnitelmallisen valvonnan riittävän ja riskiperusteisen kattavuuden ja kohdentamisen antaneen riittävän varmuuden ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön määräysten noudattamisesta ja mm. elintarvike turvallisuudesta toimialueella.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Yrittäjyyden edistäminen
Tavoite	Vaikuttava, riskiperusteinen ja asiantunteva valvonta. Hyödynnetään valvonta-asetuksen mahdollistamaa elintarvikevalvontapalvelun tuottamista osin ostopalveluna.	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous
Tavoite	Kustannustehokkuus, toiminta hoidetaan kustannuksiltaan vertailukelpoisesti huomioiden eläinlääkintähuollon palvelurakenne. Kuntien kustannukset eivät kasva taloussuunnitelmakaudella.	

Tavoitteet ovat toteutuneet talousarviossa suunnitellun mukaisesti.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	1 930		1 930	1 907	- 24	-1,22 %
TOIMINTAKULUT	- 2 179		- 2 179	- 2 124	55	-2,54 %
TOIMINTAKATE	- 249		- 249	- 217	32	-12,78 %

Toimintakate = Valtuustoon nähden sitova erä

Selvitetään poikkeamat +/- 5 %, tai yli 100 000 euroa

Toimintakate on Liedon kaupungin maksuosuus. Muiden kuntien yhteenlaskettu maksuosuus 1 150 02 € alitti arvioidun 1 210 034 € (toteuma 95,04 %). Yksittäisen kunnan maksuosuus riippuu kuntaan kohdistuneiden suoritteiden määrästä ja asukasluvun kehityksestä. Eläinlääkintähuollossa pieneläinpäivystyksen kilpailutetun palvelun tarkka hinta ei ole ollut tiedossa 2025 talousarviota laadittaessa, sillä hankinta oli kesken. Palvelujen ostoissa kasvua oli kuitenkin lopulta lähinnä Liedon sisäisten palvelujen osalta. Asiakasmaksutuottojen toteuma eroaa tarkastusmäärien sekä lupien ja ilmoitusten vuosivaihtelun takia. Kuntien tasauslaskutus tehdään yhteistoimintasopimuksen mukaisesti aina tilinpäätöksen yhteydessä (maksuosuus jaetaan kuntien kesken 20 % kunnan asukasluvun ja 80 % kuntaan kohdistuneiden suoritteiden perusteella). Kuntien maksuosuus vuonna 2025 oli yhteensä 1 368 274 € joka on hieman vuotta 2024 suurempi (1 325 623 €). Henkilöstömenoissa kasvua oli valvontaeläinlääkärin uuden vakanssin takia, tämän osalta kustannukset kuitenkin korvaa valtio. Vakanssi saatiin täytettyä kuitenkin vasta kesken vuoden, joten sen osalta osa määräraharavauksesta jäi käyttämättä.

Ympäristöterveyspalvelut

Toimialajohtaja Johanna Mäkinen, vs. toimialajohtaja Tiina Torkkeli-Pitkäranta 1.1.-31.10.2025.

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Ympäristöterveyslautakunnan alaisuudessa on yksi tulosalue, ympäristöterveydenhuolto.

Liedon ympäristöterveyspalvelut turvaa toimialueellaan kuntalaisten terveyttä ja elinympäristön turvallisuutta hoitamalla kunnan lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon tehtävät. Kohtelemme toiminnanharjoittajia tasapuolisesti, tarjoamme asiantuntevaa neuvontaa ja ohjausta sekä käsittelemme ilmoitus- ja lupasiat sujuvasti. Eläinlääkintähuolto turvaa eläinten terveyden ja sairaanhoidon, vastaa eläintautien torjunnasta sekä huolehtii eläinten hyvinvoinnin valvonnasta. Toimimme tarpeenmukaisesti, kustannustehokkaasti, yritysmuotoisesti ja laadukkaasti kaupungin strategiaa toteuttaen.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Kustannustehokkuus, toiminta hoidetaan kustannuksiltaan vertailukelpoisesti huomioiden eläinlääkintähuollon palvelurakenne. Kuntien kustannukset eivät kasva taloussuunnitelmakaudella.		
Toimenpide	Resurssi sopeutetaan toimintaympäristön muutoksiin, toimitilojen käyttöä tehostetaan ja käytetään ostopalvelua oman työn rinnalla.			
Mittari	Lähtöarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo	
	4/2024	12/2025	12/2025	
Kuntien kustannukset eivät kasva suunnitelmakaudella, asiakasmaksuilla ja toiminnan muutoksilla katetaan kustannusten kasvu. Kuntien maksuosuus. 1= Kuntien maksuosuus edellisen vuoden tasolla. 0 = kuntien maksuosuus kasvanut.		0,0	1,0	1,0
Mittari	Lähtöarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo	
	4/2024	12/2025	12/2025	
Eläinlääkintähuollon asiakasmaksujen käyttöönotosta päätetään vuoden 2025 aikana. Asiakasmaksut käytössä viimeistään 1.1.2026 lukien (0 = maksuista ei päätöstä ja 1 = maksut käytössä).		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Vaikuttava, riskiperusteinen ja asiantunteva valvonta. Hyödynnetään valvonta-asetuksen mahdollistamaa elintarvikevalvontapalvelun tuottamista osin ostopalveluna.		
Toimenpide	Valvontasuunnitelman toteuttaminen ja asiakaspalautteen kerääminen. Hyödynnetään valvonta-asetuksen mahdollistamaa valvontapalvelun tuottamista osin ostopalveluna.			
Mittari	Lähtöarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo	
	12/2024	12/2025	12/2025	
Asiakaspalaute asteikolla 1-5, säilyy korkealla tasolla tuottamistavasta riippumatta: laatu, tarkastajan asiantuntevuus, yhteistyökykyisyys ja palveluhenkisyys		4,5	4,0	4,4

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutus %
Eläinlääkintähuolto, kuntien kustannusosuus €/asukas	7,98	8,4	8,9	105,95%
Terveysuojelu sekä elintarvike- ja tupakkalainmukainen valvonta, kuntien kustannusosuus €/asukas	2,59	3,1	2,1	67,74%
Eläinlääkäreiden hoitokäynnit (kpl) *	10 800	10 500	10 638	101,31%
Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontakäynnit (kpl)	357	400	437	109,25%
Terveysvalvonnan tarkastukset ja muut toimenpiteet (kpl)	1 640	1 700	1 814	106,70%

Terveysvalvonnan osalta kirjauskäytännöt ovat valtakunnallisten tietojärjestelmämuutosten johdosta olleet jatkuvien muutosten alla vuodesta 2019 lähtien, siksi kirjattujen suoritteiden ennakointi on ollut vaikeata. Valvontakohteiden riskiperusteisesta tarkastustiheydestä johtuen myös tarkastusmäärissä on vuosittaista vaihtelua. Eläinlääkintähuollossa valtion toimeksiantotehtäviin kuuluvat paitsi eläinsuojeluilmoitukset myös elävien eläinten ja elintarvikkeiden vientitodistukset, joiden kaikkien määrässä on jonkin verran vaihtelua vuosittain. Liedon ympäristöterveydenhuollon hoitamassa Turun kaupungin lakisääteisessä isieläinten eläinlääkintähuollossa tilakäyntejä tehtiin taulukossa esitettyjen käyntien lisäksi 131 kpl (osuus vastaa 8 % sopijakuntien suoritteista) ja päivystyskäyntejä 18 kpl (7 % sopijakuntien suoritteista). Lisäksi turkulaisia pieneläimiä hoidettiin vastaanotolla 1210 käynnillä. Asukasluvu yhteistoiminta-alueella oli vuoden 2025 lopulla 124 977 asukasta. Lisäksi alueella on runsasta kesäasutusta erityisesti Kemiönsaarella ja Paraisilla.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Vuoden 2025 aikana ympäristöterveyslautakunnan alaista henkilöstöresurssia lisättiin eläinten hyvinvoinninvalvonnan osalta valvontaeläinlääkärin vakanssilla. Määräaikaisia työntekijöitä ja sijaisia käytetään erityisesti eläinlääkintähuollossa, jossa kunnan päivystysvelvoite ei mahdollista suuria muutoksia henkilöresurssissa. Pieneläinpäivystys ja elintarvikevalvonnassa osa valvontatehtävistä hoidetaan ostopalveluna. Ympäristöterveyslautakunnan toimialueella on kesäaikaan painottuvaa toimintaa etenkin saaristossa ja mm. uimarantojen vedenlaadun valvontaan liittyen. Kausivaihtelu huomioidaan sekä palvelun ostossa että tarvittaessa määrällisen henkilökunnan rekrytoinnissa.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	1 930		1 930	1 907	- 24	-1,22 %
TOIMINTAKULUT	- 2 179		- 2 179	- 2 124	55	-2,54 %
TOIMINTAKATE	- 249		- 249	- 217	32	-12,78 %

Eläinlääkintähuollossa pieneläinpäivystyksen kustannukset ovat nousseet pysyvästi ja kilpailutetun palvelun tarkka hinta ei ole ollut tiedossa 2025 talousarviota laadittaessa. Asiakasmaksutuottojen toteuma eroaa tarkastusmäärien sekä lupien ja ilmoitusten vuosivaihtelun takia. Sopijakuntien tasauskutus tehdään yhteistoimintaopimuksen mukaisesti aina tilinpäätöksen yhteydessä (maksuosuus jaetaan kuntien kesken 20 % kunnan asukasluvun ja 80 % kuntaan kohdistuneiden suoritteiden perusteella). Liedon kunnan maksuosuus on toimintakate.

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Sivistyspalvelujen tehtävä on luoda osaltaan edellytyksiä, jotta jokainen voi elää aktiivista, luovaa ja merkityksellistä elämää. Yhteiskunnan ja yksilön kannalta on tärkeää, että jokaisen tietoja ja taitoja sekä osaamista voidaan tunnustaa ja hyödyntää monipuolisesti. Jokainen meistä tarvitsee kiinnekohtia. Sivistystoimen palveluilla voidaan tarjota kiinnittymisen mahdollisuuksia kieli- ja kulttuuritaustasta riippumatta.

Kaikkien koulu- ja kasvupolku ei mene samalla tavalla. Tukea tarvitsee lähes jokainen taivaltaessa polkuaan, milloin oppimiseen, käyttäytymiseen tai ihan vaan ohjaamiseen ja kannustamiseen.

Koronapandemian jälkeen tuli ilmi, miten tärkeä on mielen hyvinvointi. Pandemia eristi meitä monella tavalla. Sosiaaliset kontaktit jäivät vähemmälle. Toisaalta pandemia pakotti meidät tutustumaan uudestaan luontoon. Luonnolla on taito herättää myönteisiä tunteita, parantaa terveydentilaa ja lisätä tyytyväisyyttä. Terveystieteiden ammattilaisten tutkimusten mukaan jo viiden minuutin oleskelu metsässä vähentää stressihormonin määrää. Rauhoittumista todella tarvitaan tämän nopean digitaalisen elämän vastapainoksi.

Liedossa on rakennettu erilaisia oppimispolkuja, joita opettajat sekä kasvattajat voivat hyödyntää työssään. Digipolun ja kielipolun lisäksi esimerkiksi kulttuuripolkua pitkin voidaan tutustua vaikkapa Vanhalinnan historiaan tai Nautelankosken museoon sekä kirjaston saloihin. Yrittäjyyspolulla tehdään yhteistyötä järjestöjen ja yritysten kanssa ja vierailaan Yrityskylässä. Kestävyyspolulla suunnitellaan tehtävämalleja, jotka osallistavat lapsia ja oppilaita koulujen kestävyystyöhön ja kannustavat tutkimaan luontoa. Tällä polulla opitaan muun muassa kiertotaloutta ja keskustellaan hiilijalanjäljistä. Hyvinvoinninpolulla opitaan puolestaan tunteja turvataitoja, jutellaan oikeuksista ja velvollisuuksista sekä toisten kunnioittamisesta kunkin ikätaidon mukaisesti.

Digitaaliset valmiudet ovat tärkeitä, mutta sosiaaliset taidot auttavat meitä kommunikoimaan, liittymään ryhmään sekä luomaan hyviä ihmissuhteita. Siksi vuoden 2025 kantavina teemoina niin kouluissa kuin varhaiskasvatuksessakin ovat hyvinvointi, viihtyvyys ja turvallisuus. Hyvinvoiva lapsi, oppilas / opiskelija jaksaa sisukkaasti paitsi opetella uutta, myös harrastaa sekä tavata kavereita. Hänellä on myös hyvät käytöstavat ja hän viihtyy koulussa ja varhaiskasvatuksessa.

Lasten ja nuorten lukutaidosta ja harrastuksista pitää meidän aikuisten ottaa yhä enemmän vastuuta. Tällä hetkellä sekä lukutaito että harrastukset polarisoituvat liikaa. Lapsen kannalta kirjojen ääneen lukemisessa

toteutuu samalla kertaa useampi tarve: läheisyyden, yhdessä tekemisen, yhdessä koetun ilon ja jännityksen sekä sanojen, kielen ja puheen oppimisen tarve.

Meidän on tavoiteltava sitä, että olemme maailman monilukutaitoisin maa vuoteen 2030 mennessä ja jokaisella on joku harrastus. Koulumatkojen käveleminen tai pyöräileminen takaa jo kaksi liikuntaharrastusta / koulupäivä ihan huomaamatta. Me aikuiset voimme omalla esimerkillämme edistää monia asioita sekä vähentää oppimisen ja kasvamisen riskitekijöitä.

Riskit:

Varhaiskasvatus- ja oppilaspaiikat eivät riitä Ilmaristen alueella. Sinne on kaavoitettu sekä omakotitalo- että rivitalotontteja. Kasvatus- ja opetuspalveluja ei pystytä tarjoamaan toimintaudella kysyntää vastaavasti, jos lisätilaa ei ole saatavilla.

Hyvinvointialueen tarjoamat lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut eivät ole selkiintyneet ja niihin jonotetaan edelleen liian pitkään. Silloin syntyy herkästi esim. koulupudokkuutta.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Uteliaat, tutkivat, osallistavat ja innokkaat kokeilut
Tavoite	Lukion vetovoimaisuuden ylläpitäminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Talouden ja toiminnan kehys
Tavoite	Kestävä kehitys
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen
Tavoite	Kaikilla lapsilla varhaiskasvatuksessa on oikeus saada tarvitsemansa tuki omassa lapsiryhmässä
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Unelmien pikkukaupunki
Tavoite	Ilmaristen alueen varhaiskasvatuspaikkojen riittävyyden varmistaminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen
Tavoite	Kouluviihtyvyyden ja turvallisuuden lisääminen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)

INVESTOINNIT / ESITYKSET

- Ilmaristen alue: Lintukodon pvk 2 ryhmää + koulun lisäluokat 2 kpl (suunnittelu edennyt aikataulussa)
- Jokilaakson vuorohoitopäiväkodin peruskorjaus (Sillilän pvkn valmistuttua vuorohoito siirtyy sinne) => Vuorohoito siirretty väliajaksi Lemminkäisen rakennukseen
- Lukion auditorion nykyaikaistaminen (auditoriokalusteiden osalta siirtyy investointeihin 2026)=> Tarve välttämätön opiskelijamäärän kasvaessa + syksyn yo-kirjoitukset huomioiden
- Yläkoulun irtaimiston kilpailutuksen lakipalvelut (Kalustohankinta on kilpailutettu)
- Jokilaakson koulun varhaiskasvatuksen kuraateinen (suunnittelu alkoi 12/2025)
- Pahkamäen puukoulun ulkomaalaus (kesä 2025)
- Koulujen laite-, pulpetti- ja kalustohankintoja (tehty täydennyshankintoina)
- Jokilaakson koulun eriyttämistila (pienhankinta)
- Uuden yläkoulun rakennushanke jatkuu (aikataulun mukaisesti)
- Liikuntapihoja koskevat investoinnit esitetty Hyvinvointiltk:n puolella

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	2 382		2 382	2 843	461	19,34 %
TOIMINTAKULUT	- 54 106		- 54 106	- 52 080	2 026	-3,74 %
TOIMINTAKATE	- 51 723		- 51 723	- 49 236	2 487	-4,81 %

Varhaiskasvatuksen tuloja saatiin ennakoitua enemmän. Lasten määrä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa lisääntyi. Myös tulorekisterin käyttöönotto tarkensi perheiden tulokertymätietoja.

Perusopetuksessa tulojen ylitys johtuu Liedossa koulua käyvien vieraskuntalaisten oppilaiden kotikuntakorvauksista.

Varhaiskasvatuksen menojen alitus johtui pääosin palkkojen ja yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen alituksesta. Varhaiskasvatuksessa henkilöstön poissaolot ovat vähentyneet ja osaltaan isojen päiväkotien varahenkilöjärjestelmä on tuonut säästöjä. Keskikankareen päiväkodin valmistuttua pienempiä yksiköitä on voitu yhdistää ja ryhmiä on saatu muodostettua optimaalisemmin. Ikäryhmien pienentyminen näkyy erityisesti yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen ja kotihoidontuen menojen supistumisessa.

Yleisopetuksessa menojen alitus tulee pääosin henkilöstökustannuksista. Myös siellä poissaolot ja sitä kautta sijaistarve on pienentynyt ja opetusryhmiä on saatu muodostettua optimaalisesti. Lisäksi menot alituivat palveluiden ostoissa (mm. kuljetuspalveluissa ja ruokapalveluissa).

Oppimisen tuen uudistus ei ainakaan vielä tuonut niin paljoa menojen lisäystä kuin on ennakoitu. Erityisopetuksen henkilöstön lisäys näkyy vuoden 2026 menoissa.

Varhaiskasvatus

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne päiväkodeissa on muuttumassa ja jatkossa varhaiskasvatuksen opettaja tai opettaja / sosionomeja on oltava 2 /ryhmä. Erityisesti tulee siis panostaa pätevien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointiin. Varhaiskasvatuksen opettajista on tällä hetkellä erittäin kova seudullinen kilpailu. Varhaiskasvatuksen sosionomeja on helpompi saada.

Varhaiskasvatus on naisvaltainen ala ja henkilökuntaa on usein erilaisilla perhevapailta. Varhaiskasvatuslain muutos 1.8.2021 edellyttää, että varhaiskasvatuksen järjestäjällä on riittävät ja toimivat sijais- tai muut - varajärjestelyt henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin. Tämän vuoksi määräaikaista varahenkilöitä on palkattu 4 suurimpaan päiväkotiin.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Ilmaristen alueen varhaiskasvatuspaikkojen riittävyyden varmistaminen		
Toimenpide	Varhaiskasvatukseen lisäryhmä päiväkodin tai koulun läheisyyteen			
Arviointi	Suunnitelmat on laadittu Ilmaristen koulun yhteyteen. Rakennetaan vuonna 2026-2027			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Toteutus valmistuu vuoden 2025 aikana 1= Kyllä, 0= Ei		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Kaikilla lapsilla varhaiskasvatuksessa on oikeus saada tarvitsemansa tuki omassa lapsiryhmässä		
Toimenpide	Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjausta ja valvontaa lisätään ja varmistetaan, että Liedossa toimivilla yksityisillä päiväkodeilla on palvelusetelin sääntökirjan mukainen varhaiskasvatuksen erityisopettajan resurssi käytössä.			
Arviointi	Toteutunut vuoden 2025 aikana.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Sääntökirjan mukainen erityisopettajan palvelu käytössä 1.8.2025 1 = Kyllä, 0 = Ei		0,0	1,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
0-6 vuotiaat 31.12.	1 521	1 488	1 473	98,99%
Lapsia varhaiskasvatuksessa kunnallisessa ja yksityisessä ka	1 159	1 160	1 156	99,65%
Lapsia varhaiskasvatuksessa kunnallisessa ja yksityisessä (sis eo ilman kesäaikaa) ka	1 185	1 191	1 172	98,40%
Lapsia varhaiskasvatuksessa %/0-6-vuotiaat ilman kesäaikaa ka	77,9	80	79,6	99,50%
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa % ka	26,8	25	24,2	96,80%
Lakisääteisten varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevat 0-6 v. lapset (sis. Tuet)ka	1 288	1 324	1 271	95,99%
Varhaiskasvatus € / lapsi (kunnallinen ja yksityinen ilman tukia ja avointa pk, sis. ulk. ja sis.menot	15 540	17 614	16 848	95,65%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Edetään valtakunnallisten mitoituksien mukaan, mikä alkoi 1.8.2020. Määräaikaiset varhaiskasvatuksen opettajien vakanssit esitetään vakinaistettaviksi (saatavuus ja seudullinen kova kilpailu huomioiden). Uudet voimaan tulevat kelpoisuusehdot tulee huomioida v. 2023 alkaen vuoteen 2030 saakka. Lisäksi on huomioitava OVTES:n piiriin siirtyvä henkilöstö sekä ryhmän henkilöstörakenneuudistus (lastenhoitaja, sosionomi, varhaiskasvatuksen opettaja).

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	996		996	1 262	265	26,65 %
TOIMINTAKULUT	- 21 772		- 21 772	- 20 644	1 129	-5,18 %
TOIMINTAKATE	- 20 776		- 20 776	- 19 382	1 394	-6,71 %

Varhaiskasvatuksen tuloja saatiin ennakoitua enemmän. Lasten määrä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa lisääntyi. Myös tulorekisterin käyttöönotto tarkensi perheiden tulokertymätietoja.

Menojen alitus johtui pääosin palkkojen ja yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen alituksesta. Sivistystoimissa henkilöstön poissaolot ovat vähentyneet ja osaltaan isojen päiväkotien varahenkilöjärjestelmä on tuonut säästöjä. Keskikankareen päiväkodin valmistuttua pienempiä yksiköitä on voitu yhdistää ja

ryhmiä on saatu muodostettua optimaalisemmin. Ikäryhmien pienentyminen näkyy erityisesti yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen ja kotihoidontuen menojen supistumisessa.

Yleissivistävä opetus

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Liedossa lukion valtionosuus ei ole koskaan kattanut kuluja, vaan kuntarahoitusta on tarvittu n. 350.000 €. Maksuton toinen aste lisää kunnan katettavaa osuutta, vaikka valtionosuudessa on luvattukin huomioida osa kustannuksista. Uudistus astui voimaan asteittain 1.8.2021 alkaen ja koskee nyt kolmatta aloittavaa ikäluokkaa. Lukiossa opiskelee lukuvuosittain n. 220-230 opiskelijaa.

Pidennetty oppivelvollisuus astui voimaan 1.1.2021. Jokaisen peruskoulunsa päättävän tulee hakeutua jatko-opintoihin.

Koronapandemian jälkihoitoon on saatu erillisten hankkeiden avulla resursseja (mm. kouluvalmentajat, koulunuorisotyö, erityis- ja tehostettu opetus). Hyvinvointialueelle siirtymiseen varauduttiin toimintamalleja rakentamalla mm. mielenterveys- ja päihdehanke-pilotoinnilla. Hankkeen tavoitteena oli luoda toimintamalleja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kuilun kaventamiseksi. Ensimmäisinä pilotteina olivat Liedon lukio ja Ilmaristen yläkoulu. Tällä hetkellä yhteistyö Varhan kanssa ei ole vielä käynnistynyt odotetulla tavalla.

Esi- ja perusopetuksen tieto- ja viestintäteknikan- sekä av-laitekantaa uusitaan portaittain.

Suurin investointikohde on Keskuskoulun uudisrakennus (=Tautilan yläkoulu).

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Kestävä kehitys		
Toimenpide	Kestävyyspolun käyttöön ottaminen kaikissa oppiaineissa			
Arviointi	Kestävyyspolun käyttöönotto aloitettu ikäkausittain ja oppiaineittain. Ilmasto- ja Lumo-ohjelman mukaisesti kestävä kehityksen tavoitteiden toimeenpanoa on aloitettu ja hankkeen opetusmateriaali on käytössä.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Kestävyyspolku on otettu käyttöön kaikissa kouluissa ja oppiaineissa 1=Kyllä, 0=EI		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Kouluviihtyvyyden ja turvallisuuden lisääminen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)		
Toimenpide	Jatketaan laatukortti nro 11 (turvallisuus) kanssa. Koulunuorisotyöntekijä /ohjaaja keskittyy kouluakäymättömien tukemiseen (lisäresursseja tarvitaan). Lisäkoulutusta ohjaajille.			
Arviointi	Koulunuorisotyöhön on saatu uusi hankeraha lv 2025-2026 ja rekrytointi on tehty. Kouluilta saadaan hyvää palautetta koulunuorisotyöstä matalan kynnyksen toimintana.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Kouluakäymättömyys saatu vähenemään 1 = Kyllä, 0 = EI		0,0	1,0	1,0

Lautakunnan tavoite		Lukion vetovoimaisuuden ylläpitäminen		
Toimenpide	Lukion auditorion ajanmukaistaminen nykyaikaiset oppimisympäristöt, iltakäyttö ja opiskelijamäärän kasvu huomioiden.			
Arviointi	Auditorion kunnostusta tehty osittain (av, valaistus, pistorasiat, näyttämöverhot). Ja se jatkuu edelleen vuonna 2026.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Auditorio on ajanmukaistettu 1= Kyllä, 0= Ei		0,0	1,0	0,5

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
1. Perusopetus				
Oppilasmäärä 20.9. (ei esioppilaat)	2 567	2 512	2 489	99,08%
€ / oppilas (20.9.) -ip-kerho	9 369	10 875	10 621	97,66%
Muissa kunnissa opiskelevat, määrä (20.9.)	131	132	126	95,45%
Ip-kerhotoimintaan osallistuvat, määrä ka	189	190	176	92,63%
€ / ip-kerholainen	3 032	3 289	2 628	79,90%
Koulukuljetusoppilaiden määrä ka	580	570	555	97,36%
Koulukuljetuskustannukset € / kulj.oppilas	1 182	1 451	1 315	90,62%
2. Lukio				
Oppilasmäärä (kaikki, myös LSKKY) 20.9.	252	287	287	100,00%
Yhdistelmäopiskelijat (LSKKY), määrä 20.9.	0	0	0	100,00%
€ / oppilas	8 778	8 497	8 293	97,59%
Vieraskuntalaiset, määrä	32	30	32	106,66%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Koulupuolella on ollut viime vuosina n. 40-45 määräaikaista työntekijää. Suurin osa heistä on ohjaajia tai esim. hankerahalla hankittuja opettajia. Oppilasmäärän laskiessa, on huomioitava tulevissa rekrytoinneissa entistä tarkemmin virkojen /tuntiopettajuuksien tarve ja monipuoliset kelpoisuudet.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	1 386		1 386	1 581	195	14,08 %
TOIMINTAKULUT	- 32 333		- 32 333	- 31 436	897	-2,78 %
TOIMINTAKATE	- 30 947		- 30 947	- 29 855	1 093	-3,53 %

Tulojen ylitys johtuu Liedossa koulua käyvien vieraskuntalaisten oppilaiden kotikuntakorvauksista.

Menojen alitus tulee pääosin henkilöstökustannuksista. Sivistystoimessa poissaolot ja sitä kautta sijaistarve on pienentynyt ja opetusryhmiä on saatu muodostettua optimaalisesti.

Oppimisen tuen uudistus ei toistaiseksi ole lisännyt kustannuksia ennakoitussa määrin.

Menot alittuivat myös palveluiden ostoissa (mm kuljetuspalvelut ja ruokahuollon palvelut).

Hyvinvointilautakunta

Toimialajohtaja Jani Äijälä

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Mielen hyvinvointi on osa kokonaisvaltaista hyvinvointia. Se rakentuu arjen rytmin ja arkisten valintojen, fyysisen terveyden, toimivien ihmissuhteiden, itselle merkityksellisten harrastusten ja mielekkyyden kokemusten ympärille.

Liikunta edistää fyysistä ja henkistä hyvinvointia ja terveyttä sekä tuottaa hyvää oloa. Kulttuuriharrastukset puolestaan pidentävät ikää. Tutkijat ovat selvittäneet, että kulttuuri vaikuttaa merkittävästi terveyteen. Kulttuuri tukee ihmisen henkistä kasvua, lisää itsetuntemusta ja voimavaroja. Terveyden kannalta olennaista on se, että kulttuuriharrastuksiin liittyy yhdessä toimimista.

Liedossa tällaista yhdessä toimimista on ollut tarjolla runsaasti. Järjestämme kouluissa ilmaista kerhotoimintaa, Lieto-opistossa ovat kaikenikäiset voineet harrastaa monipuolisesti osallistumalla eri pituisille kursseille oman kiinnostuksen mukaan. Nuorisotoimi järjestää kohderyhmälleen erilaista toimintaa kolmessa taajamassa. Nuorisotoimi osallistuu myös luokkien ryhmäytymiseen. Kirjaston yhtenä tehtävänä on ollut lisätä monipuolista lukutaitoa. Lukutaito antaa keinoja ja välineitä sanoittaa omia tunteita ja vahvistaa itsetuntemusta sekä itseluottamusta. Hyvä itseilmaisuu auttaa pärjäämään erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Tavoitteenamme on ollut, että kaikenikäisille lietolaisille löytyisi oma kiinnostuksen kohde. Painotamme perheliikuntaa ja luontoliikuntaa sekä yhdessä tekemistä. Olemme siksi rakentaneet runsaasti viimeisen n.10 vuoden aikana lähiliikuntapaikkoja, leikkikenttiä, ulkoliikuntasaleja ja luontoreittejä. Haluamme myös olla osaltamme viemässä Suomea kohti monilukutaitoisinta maata vuoteen 2030 mennessä. Uusi kirjastopedagogimme ja koulukirjastomme huolehtivat lukutaito-ohjelman jalkauttamisesta yhdessä koulujen ja varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.

Harrasteiltoihimme osallistuu n. 15 yhdistystä ja seuraa. He esittelevät toimintaansa eri ikäisille lietolaisille; kamppailulajeja, pallopelejä, partiotoimintaa, pyöräilyä, geokätköilyä, 4H:n kerhotarjontaa ja ikiliikkuja -ja vertaistoimintaa. Harrasteilloilla ja seurafoorumitoiminnalla on tärkeä rooli koko kaupungin toiminnan painopisteiden kehittämiseksi. Vuosittaisella Lieto-viikoilla ja muina juhlapyhinä puolestaan kulttuuritoimi yhdessä eri yhdistysten kanssa näyttäytyvät laajasti. Lieto-Bluesistakin on tullut jo brändi. Kiteytettynä voisi sanoa, että jokainen askel tuottaa hyvinvointia ja jokainen harrastus hyväilee mieltä. Kiitos kaikille aktiivisille,

jotka olette järjestäneet ja järjestitte myös v. 2024 monipuolista toimintaa lietoalaisille ja kiitos kaikille toimintaan osallistuneille.

Aiemmin sivistyspalveluissa on ollut kaksi lautakuntaa; varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta muutettiin 1.6.2025 alkaen hyvinvointilautakunnaksi. Hyvinvointilautakunnan alaisiin palveluihin siirtyi aiempien kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunnan palveluiden lisäksi etsivä nuorisotyö.

Riskit:

Iltavahtimestarin tarve on kasvanut opistotalon sisäilman takia (osa tiloista on jouduttu sulkemaan), koska toimintaa on jouduttu hajauttamaan eri toimipisteisiin ja samaan aikaan ilkiavalta on lisääntynyt keskustan alueella ja omatoimikirjastossa.

Nuorisotilojen iltatoiminnan lisäämiseen tarvitsemme lisäresurssia, mikä todettiin yksimielisesti myös palvelukuvausten laatimistyön yhteydessä.

Myrskyt aiheuttavat odottamattomia kustannuksia esimerkiksi liikuntapaikoille ja liikuntareiteille.

Mahdolliset pandemiat vaikuttavat palvelujen aukioloaikoihin ja sitä kautta myös tulopuoleen. Hyvinvointialueen ja kuntien välisessä yhteistyössä on vielä hiomista mm. mielenterveyspalveluiden osalta

Katsaus toteutuneeseen

Kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunnan muutos hyvinvointilautakunnaksi sujui rauhallisesti ja ilman suurempia ongelmia. Palveluita käyttäville kaupunkilaisille organisaatiomuutos on näkynyt vain parantuvina palveluina. Hyvinvointipalveluiden toimialan sisällä muutos aiheutti joitakin toimintojen uudelleenjärjestelyjä, joita syksyn aikana muokattiin toimiviksi. Syksyllä toimialan kesken tutustuttiin toistemme palveluihin, karsittiin toimintoista päällekkäisyyksiä ja kehitettiin uusia yhteistyömuotoja.

Vuodelle asetettuja toiminnan tavoitteita saavutettiin hyvin. Eri palveluissamme tavoitettiin entistä enemmän kaupunkilaisia, sekä peruspalveluissa että erilaisissa tapahtumissa. Tapahtumia on toivottu, niitä on tietoisesti lisätty ja lietoalaiset ovat niihin sankoin joukoin lähteneet mukaan. Tapahtumia toteutettiin omin voimin sekä yhdessä monien hienojen paikallisten yhdistysten kanssa.

Toimintaa järjestettiin eri ikäisille, peuhuista, perheliikunnasta ja ryhmäneuvoloista ikäihmisten liikunta- ja kulttuuritoimintaan. Myös Lieto-opiston kurssitarjonnassa toteutui laajasti eri ikäisten opiskelumahdollisuudet. Lähiliikuntapaikkoja kunnostettiin suunnitellusti, sekä tehtiin uusia esimerkiksi Jokilaakson ja Ilmaristen kouluille.

Kaupunkiliasten osallisuutta ja osallistumisen mahdollisuuksia parannettiin avaamalla matalan kynnyksen kohtaamispaikka keskustaan Kärpijontie 1:een. Kohtaamispaikassa yhdistykset ja kaupungin toimijat järjestävät avointa ohjelmaa, johon voi tulla harrastamaan tai vain toisia ihmisiä kohtaamaan. Lisäksi Kohtaamispaikassa järjestetään koulutuksia ja infotilaisuuksia.

Toiminnan arvioiduista riskeistä, jotkut ovat toteutuneet ja toiset eivät. Ilkivalta on lisääntynyt kaupunkikuvassa ja kaupunkitasoisesti, mutta kirjastossa erityisesti omatoimikirjastoaikana tapahtuneita ikivallan tekoja ei onneksi ole juurikaan ollut. Nuorten häiriökäyttäytymistä on kirjastossa ajoittain ollut ja kyseiseen toimintaan olisi iltavahtimestarin avulla pystytty paremmin puuttumaan.

Nuorisotilojen iltatoiminnan lisäämiselle on syksystä alkaen ollut tarvetta, kun nuoria on toimintaan saatu mukaan taas reilusti enenemmän. Samaan aikaan tarvetta ja toivetta ilmenee myös muille iltatoiminnoille ja näiden palveluiden järjestämiseksi vaaditaan joko resurssien merkittävää uudelleenjärjestelyä, mikä vaikuttaa olemassa oleviin palveluihin, tai resurssien lisäämistä.

Kaupungin ja hyvinvointialueen välisessä yhteistyössä on vielä paljon parannettavaa, mutta koko ajan löytyy myös uusia yhteistyön muotoja.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen
Tavoite	Kirjastoon saadaan uusia asiakkaita
Tavoite	Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tukeminen
Tavoite	Lieto-opisto pysyy näkyvänä ja vireänä
Tavoite	Liikkumattomuuden pommin purkaminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Unelmien pikkukaupunki
Tavoite	Terveelliset ja turvalliset tilat Lieto-opiston käytössä

INVESTOINNIT / ESITYKSET

- Ulkoliikuntapaikkojen pinnoitus ja LED-valaistus / *On toteutettu suunnitelman mukaan. Osa jatkuvan kehittämisen suunnitelmaa.*
- Ulkoliikuntavälineiden korjaus pvk ja koulut / *On toteutettu suunnitelman mukaan. Osa jatkuvan kehittämisen suunnitelmaa.*
- Ilmaristen koulun kentän tekonurmi / *On toteutettu.*
- Jokilaakson koulun pihapelikenttä ja yu-paikat / *On toteutettu pihapeliareena sekä yu-paikat.*
- Ilmaristen kuntosali ja kuntoportaat / *On toteutettu sekä kuntosali että kuntoportaat.*

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	409		409	453	44	10,84 %
TOIMINTAKULUT	- 4 820		- 4 820	- 4 692	128	-2,65 %
TOIMINTAKATE	- 4 411		- 4 411	- 4 239	172	-3,90 %

Toimintatuotot

Toimintatuottoja on saatu ennakoitua enemmän sekä liikuntapaikkatuottojen että liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden avustusten kautta.

Toimintakulut

Menoja säästy erityisesti henkilöstökulujen osalta. Lieto-opisto sai kurssimaksuja juuri suunnitellun summan, mutta henkilöstökuluja säästy, koska kaikki suunnitellut kurssit eivät toteutuneet.

Hyvinvointipalvelut

Toimialajohtaja Jani Äijälä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Hyvinvointipalveluita tuotetaan yhdessä kaikkien toimialan palveluiden, muiden toimialojen sekä yhdistysten/säätiöiden kanssa.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Kirjastoon saadaan uusia asiakkaita		
Toimenpide	Kirjastoon enemmän tilaa ihmisille ja tapahtumille. Tilaa projekti: Tiiviimpi ja liikkuvampi kokoelma, tilojen monikäyttöisyys, yhteistyö Lieto-opiston kanssa. Koulukirjastoverkko tekee kouluilla kohderyhmän saavuttavaa työtä lukemisen edistämässä ja mediakasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen kanssa lukutaitotyötä tehdään kattavasti ja suunnitelmallisesti. Hakeutuvaa palvelua kehitetään yhteistyössä vanhuspalveluiden kanssa.			
Arviointi	Toiminta on täydessä käynnissä. Tapahtumia on toteutettu entistä enemmän.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Tapahtumien määrä		0,0	10,0	45,0
Lautakunnan tavoite		Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tukeminen		
Toimenpide	Työkalujen tarjoaminen lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tueksi. Mennään sinne missä nuoret on, osallistetaan nuoria.			
Arviointi	Kaikissa yläkouluissa, ammattikouluissa ja lukiossa on aloitettu vähintään yksi koulunuorisotyön työmuoto. Koulunuorisotyö painottuu Liedossa yläkouluikäisten parissa tehtävään työhön.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Yläkouluissa ja toisella-asteella on saatavissa nuorisotyöntekijän palveluja		4,0	6,0	6,0
Lautakunnan tavoite		Lieto-opisto pysyy näkyvänä ja vireänä		
Toimenpide	Lieto-opiston ja kirjaston yhteistyötä lisätään, markkinointia tehostetaan, järjestetään tapahtumia, kirjailijavierailuja ja osallistutaan Lieto-viikkoon			
Arviointi	Yhteisiä tapahtumia on järjestetty. Markkinoitu aktiivisesti somessa.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Tapahtumien määrä		10,0	14,0	16,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Lieto-opiston ja kirjaston yhteisten tapahtumien määrä		1,0	6,0	8,0
Lautakunnan tavoite		Liikkumattomuuden pommin purkaminen		
Toimenpide	Tarkastellaan yhteisen uimahallin mahdollisuutta seutuyhteistyönä opetusjärki edellä			

Arviointi	Keskusteluja asiasta on käyty. Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä on tilannut kaupunkiseudun uimahalliselvityksen, jonka laatimiseen Lietokin on osallistunut. Selvitys valmistui syksyllä.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Selvitys on tehty 1= Kyllä, 0= Ei	0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite	Terveelliset ja turvalliset tilat Lieto-opiston käytössä		
Toimenpide	Lieto-opistolla on käytössään terveelliset ja turvalliset tilat		
Arviointi	Uusia sisäilmailmoituksia tehtiin kevään aikana. Sen jälkeen ei ole uusia tehty. Ilmoitusten johdosta yhteen luokkatilaan tehtiin huoltoimenpiteitä. Vanhan kunnantalon osalta tutkimukset ovat valmistuneet, mutta peruskorjauspäätöstä ei ole tehty. Tiloille olisi kysyntää sekä päivä- että iltatoimintaan, mukaan lukien nuorisotoimen tarpeet.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Tilat ovat turvalliset ja terveelliset 1 = Kyllä, 0= Ei	0,0	1,0	0,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutus %
Asukasluku	20 666	20 850	20 719	99,37%
1. Lieto-opisto				
Lieto-opiston peittävyys, %	10,6	11	10,2	92,72%
Tot. Oppitunnit	8 037	9 000	7 950	88,33%
€ / oppitunti netto (ilman valt.os.)	52,66	65,9	61,79	93,76%
2. Kirjasto				
Aukioloaika h	5 027	6 000	6 561	109,35%
Lainojen määrä	276 594	300 000	300 140	100,04%
€ / asukas	48,51	53,5	50,85	95,04%
Aineistokulut €	109 588	118 900	118 660	99,79%
Aineistokulut € / asukas	5,3	5,7	5,7	100,00%
3. Liikunta				
Liikuntatoiminnan osallistujat	59 375	36 000	74 591	207,19%
Siitä soveltavan liikunnan kävijämäärä	20 670	18 000	18 133	100,73%
€ / asukas	75,91	98,99	96,43	97,41%
4. Nuoriso				
Kävijämäärät	25 175	18 000	26 136	145,20%
€ / alle 29-vuotiaat (nuorisotoimi) netto	55,07	63,93	68,07	106,47%
5. Kulttuuri				
Kävijämäärät	5 948	6 800	7 183	105,63%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Hankerahoituksella palkattiin työntekijöitä liikunta- ja nuorisotoimeen.

Kirjastossa on ollut myös alan opintoja suorittavia harjoittelijoita.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	409		409	453	44	10,84 %
TOIMINTAKULUT	- 4 820		- 4 820	- 4 692	128	-2,65 %
TOIMINTAKATE	- 4 411		- 4 411	- 4 239	172	-3,90 %

Toimintatuotot

Toimintatuottoja on saatu ennakoitua enemmän sekä liikuntapaikkatuottojen että liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden avustusten kautta.

Toimintakulut

Menoja säästy erityisesti henkilöstökulujen osalta. Lieto-opisto sai kurssimaksuja juuri suunnitellun summan, mutta henkilöstökuluja säästy, koska kaikki suunnitellut kurssit eivät toteutuneet.

Tekninen lautakunta

Toimialajohtaja Jonas Nylund

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Teknisten palveluiden toimiala vastaa kunnan kiinteästä omaisuudesta eli kiinteistöistä, puistoista, kaduista ja metsistä, vesi- ja viemäriverkostosta, sekä ruoka- ja puhtauspalveluista. Hyvin hoidettu omaisuus tuo kunnalle vetovoimaisuutta ja vähentää hallitsemattomia yllättäviä korjauskustannuksia ja tekee talouden suunnittelusta helpompaa tuleville vuosille. Rakennusten, ulkoalueiden ja katujen turvallisuus on toiminnan ykkösprioriteetti. Myös asiakkaille suoraan annettavat palvelut, kuten kiinteistöhoito, ruoka- ja puhtauspalvelut edistävät kaupunkilaisten hyvinvointia, minkä vuoksi niiden toimivuuden varmistaminen on erittäin tärkeä osa toimintaa. Asiointipisteen palvelut kuuluvat organisatorisesti teknisten palveluiden hallinnon alle.

Vuosi 2025 oli tekniselle toimialalle toiminnallisesti ja rakenteellisesti merkittävä. Toimialan vastuulla oleva laaja ja monimuotoinen omaisuuskokonaisuus – rakennukset, kadut, puistot, vesihuolto sekä ruoka- ja puhtauspalvelut – hoidettiin suunnitellusti ja hallitusti, vaikka toimintaympäristöön liittyi samanaikaisesti kasvavia tilatarpeita ja investointipaineita.

Rakennus- ja tilapalveluissa vuoden keskeisin yksittäinen hanke oli uuden Keskuskoulun uudisrakennus, joka eteni aikataulun ja talousarvion mukaisesti usealle vuodelle ajoittuvana investointina. Vuoden 2025 aikana tilapalveluissa tehtiin sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvalmistelu eli lain vaatima muutos, joka koskee Varhalle vuokrattujen kiinteistöjen yhtiöittämistä 1.1.2026 mennessä. Liedon kaupunkikiinteistöt Oy ja Liedon Sote-kiinteistöt Oy on perustettu kaupunginvaltuusto 25.8.2025 päätöksen mukaisesti.

Lisäksi vuoden aikana toteutettiin useita perusparannus- ja saneeraushankkeita, kuten Tarvasjoen esikoulu-rakennuksen vesikattosaneeraus, Tammentuvan päiväkodin pohjaviemärisaneeraus sekä Pahkamäen koulun lämmitysjärjestelmän muutos, jossa öljylämmityksen rinnalle toteutettiin ilmavesilämpöpumppuratkaisu. Useissa kohteissa tehtiin myös julkisivujen kunnostuksia, maalauksia sekä LVIA- ja automaatio saneerauksia.

Varhaiskasvatuksen tilatarpeiden nopea muutos näkyi erityisesti Jokilaakson päiväkodin väistötilaratkaisussa, jossa Lemminkäisen kiinteistöön toteutettiin kiireellisellä aikataululla sisätilamuutoksia sekä piha- ja leikialuejärjestelyjä. Maanhankinnan myötä kaupungin omistukseen siirtyneitä kiinteistöjä otettiin myös omaan käyttöön, kuten Sepänkuja 4:n kiinteistö, johon toteutettiin Toimitilapalveluiden uudet varikkotilat. Pyrimme teknisissä palveluissa tekemään asiakastyytyväisyysmittauksia kaikilla tulosalueilla. Kiinteistönhoidon asiakastyytyväisyyskyselyn 08/2025 tulokset olivat hyvin positiivisia.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa vuosi 2025 oli ensimmäinen kokonainen toimintavuosi organisaatiomuutoksen jälkeen. Toimintatapojen vakiinnuttaminen, palvelusopimusten päivittäminen sekä uuden tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto paransivat toiminnan hallittavuutta. Puhtauspalveluissa tarkistettiin siivousmitoituksia ja työmenetelmiä, ja sairauspoissaoloja sekä sijaiskuluja saatiin vähennettyä. Ruokapalveluissa kehitettiin asiakaslähtöisyyttä muun muassa koulujen ruokaraatitoiminnan kautta.

Infrapalveluissa painopiste oli katu- ja kaava-alueiden rakentamisessa ja saneerauksissa, siltojen peruskorjauksissa sekä puisto- ja leikkialueiden kunnostuksissa. Infrapalveluissa parannettiin palautepalvelua ja korvattiin osittain ostopalveluja toimistoinsinöörin vakanssilla, joka rekrytoitiin alkuvuodesta 2025. Vuoden aikana saneerattiin muun muassa Herrasen ja Vihervaaran leikkipuistot sekä Palomäen päiväkodin piha. Ojamaantien ja Palovuorentien siltojen uusimiset valmistuivat, ja Loukinaistentien parannushanke toteutettiin yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman laatiminen käynnistettiin (valmistuu keväällä 2026), ja alueellisia saneerausohjelmia laadittiin yhteistyössä Liedon Veden kanssa.

Liedon Veden toiminta oli vuonna 2025 vakaata. Vesijohto- ja viemäriverkostojen saneerauksia sekä kunnutkimuksia jatkettiin suunnitelmallisesti, ja varavesiyhteyksien kehittäminen paransi vesihuollon toimintavarmuutta, erityisesti Littoisten alueella. Liedon veden taksarakenteen muutos otettiin onnistuneesti käyttöön, perusmaksujen käyttöönotto ja käyttötaksojen alennus vakauttivat taloutta ja vedenjakelu ja jätevesihuolto toimivat häiriöttä koko vuoden ajan.

Yhteistyö muiden toimialojen kanssa on keskeistä kustannustehokkuuden saavuttamiseksi. Kaupungin kasvu, korjausvelka sekä laajeneva infra- ja kiinteistökanala lisäävät jatkossa käyttötalouden ja investointien yhteensovittamisen merkitystä. Vuoden 2025 aikana luotiin useita edellytyksiä pitkäjänteiselle omaisuudenhallinnalle ja hallitulle kehittämiselle tulevina vuosina.

Teknisen toimialan toimintakate toteutui vuonna 2025 talousarviota parempana, mikä johtui pääosin toimintakulujen alittumisesta ja osin tuottojen ylityksestä. Talouden toteuma osoittaa, että toimialan menoja ja investointeja pystyttiin ohjaamaan hallitusti muuttuvista olosuhteista huolimatta.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous
Tavoite	Talousarvion toteutuminen suunnitellusti	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Osaava ja motivoitunut henkilöstö
Tavoite	Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Unelmien pikkukaupunki - Liikenneyhteydet ja saavutettavuus
Tavoite	Toimialojen hyvä yhteistyö	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Hyvällä palvelulla on kasvot
Tavoite	Kehitetään asiakastytyväisyyksimittareita ja niihin liittyviä toimintamalleja	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Haluttu työnantaja
Tavoite	Henkilöstön pysyvyyttä parannetaan	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Unelmien pikkukaupunki - Rakennuskannan kehittäminen ja asumisen vaihtoehdot
Tavoite	Projektihallinnan kehittäminen ja investointien pitkäjänteinen suunnittelu	

Tavoitteiden toteutuminen kuvattu tulosaluekohtaisilla sivuilla.

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Teknisten palveluiden toimiala huolehtii lähes kaikista kaupungin investoinneista. Investointeja tehdään kaupungin omaisuuden kunnon parantamiseksi ja toisaalta muiden toimialojen tarpeen mukaan. Investoinnit on luokiteltu sen mukaan, että liittyvätkö ne kaupungin kasvuun, korjausvelan kurissa pitämiseen, palvelun parantamiseen vai turvallisuuteen. Keskeisimmät investoinnit liittyvät kaupungin uudisrakennuksiin, rakennuksien korjaushankkeisiin, kunnallistekniikan rakentamiseen ja saneerauksen sekä puistojen, leikkipaikkojen ja yleisten alueiden rakentamiseen. Investointeihin sisältyy myös uusittavan kaluston ja laitteiden kustannukset.

Suurin käynnissä oleva investointihanke on uuden Keskuskoulun suuri rakennushanke (aikataulussa ja talousarviossa). Uusi kolurakennus valmistui 12/2025, vanhan koulun purkaminen ja aluetyöt jatkuvat v2026. Investointien toteumaa on kommentoitu erillisessä taulukossa. Hankkeet ovat valmistuneet pääosin hyvin, MTA 17,1 M€ ja toteuma 13,6 M€ eli 80%.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	17 261		17 261	17 833	572	3,31 %
TOIMINTAKULUT	- 20 014		- 20 014	- 19 430	584	-2,92 %
TOIMINTAKATE	- 2 753		- 2 753	- 1 598	1 156	-41,98 %

Teknisen toimialan toimintakate koko vuodelle 2025 on noin 1,16 M€ talousarviota parempi.

Tuotot toteutuivat talousarviota parempina lähes kaikilla tulosalueilla, yhteensä 572 t€ talousarviota parempina. Suurimpia syitä oli, että toimitilojen vuokratulot toteutuivat arvioitua suurempina ja hulevesimaksujen, kaivu- ja sijoituslupamaksujen, puunmyyntitulojen, ELY:n jätteenkeräyskorvaus toteutuivat arvioitua suurempina. Liedon veden osalta 1.4.2025 voimaan tulleen uuden alennetun taksan sekä perusmaksun yhteydessä on siirrytty 4 krt/vuosi laskutusrytmiin, josta aiheutuu 13 kuukauden tuottojen kirjautuminen vuodelle 2025. Toimintatuotot toteutuivat tästä syystä n. 430 t€ talousarviota suurempina. Uusia siirtokelpoisia liittymismaksuja toteutui 193 t€:n edestä (TA2025 100 t€). Lisäksi talousveden kulutus kasvoi noin 4% edelliseen vuoteen verrattuna.

Toteutuneet toimintakulut ovat lautakuntatasolla talousarviota 584 t€ alhaisemmat. Suurin syy oli leuto talvi ja että palveluiden ostot ja henkilöstökustannukset alittuivat osittain suunnitellusta. Osaltaan kulujen alhaisuuteen vaikutti myös se, että aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset jäivät alle suunnitellun, johon mm arvioitua vähäisemmistä energiakustannuksista sekä varaosahankinnoista.

Tekniset palvelut

Hallinto

Tulosaluejohtaja toimialajohtaja Jonas Nylund

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Teknisten palveluiden hallinto johtaa tulosalueita Toimitilapalvelut, Ruoka- ja puhtauspalvelut, Infrapalvelut, sekä Liedon vesi ja tuottaa laadukkaita toimistopalveluita asiakkaille ja tulosalueille.

Hallinnon tehtäviin kuuluu asiointipisteen, asiakaspalvelun, toimistopalveluiden, asiakirjahallinnan, taloushallinnan ja laskutuksen järjestäminen. Hallinto valmistelee lautakuntien kokoukset ja vastaa siitä, että päätökset tulevat täytäntöön. Hallinto vastaa talousarvioiden ja tilinpäätösten kokoamisesta ja auttaa tulosalueita talouden seurannassa. Asiointipisteen sijaistuksien järjestäminen satunnaisten sairaspöissaolojen aikana ovat haasteellisia, mutta tärkeitä hyvän asiakaspalvelun varmistamiseksi.

Vuoden 2025 aikana hallinnosta eläköityi toimistopalveluesimies, sekä teknisen toimen sihteerit. Seuraajat rekrytoitiin ja uudet henkilöt ovat aloittaneet tehtävissään. Perehdytykseen panostettiin palvelujen sujuvuuden varmistamiseksi.

Yhteistyö muiden lautakuntien kanssa on tärkeää ja aikaisempien vuosien tapaan jatkettiin yhteiskokouksia kaavoitus- ja rakennuslautakunnan kanssa.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutus %
Teknisen lautakunnan kokoukset	17	12	15	125,00%
Lautakunnan käsittelemät asiat	160	170	161	94,70%

Toiminnan tehostamisesta ja ennakoimisesta johtuen pyritään tuomaan asiat lautakunnalle entistä aikaisemmin, jolloin kokousten määrää voitaisiin vähentää.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Ei muutoksia.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	6		6	26	20	370,42 %
TOIMINTAKULUT	- 568		- 568	- 566	3	-0,45 %
TOIMINTAKATE	- 563		- 563	- 540	23	-4,08 %

Teknisten palvelujen hallinnon suurin kuluerä on palkkakustannukset. Kulut toteutuivat talousarvion mukaisina. Tuottojen merkitys on pieni ja vuonna 2025 suurin yksittäinen tuotto oli kertaluonteinen liittymäkoon muutos (noin 15 t€) Sammontiellä, joka veloitettiin Liedon Lämpö Oy:ltä.

Toimitilapalvelut

Tulosaluejohtaja toimitilapäällikkö Ville Kivimäki

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Toimitilapalveluiden tehtävänä on huolehtia kaupungin omistamien kiinteistöjen (koulut, päiväkodit, kirjasto, terveyskeskus, virasto/toimistotilat, monitoimi- ym. tilat) rakennuttamisesta, kunnossapidosta, hoidosta ja vuokraamisesta. Tilapalvelut tuotetaan pääosin Liedon kaupungin omana palvelutuotantona. Lisäksi tilapalvelut käyttää puitesopimustoimijoita. Puitesopimukset käsittävät kaikki keskeiset konsultointi-, suunnittelu- ja urakointitoimialat. Urakointitoimialoja ovat mm. rakennus-, maalaus-, laatoitus-, katto-, LVI-sähkö- ja taloautomaatiotyöt sekä purku- ja maanrakennustyöt. Infrapalveluluiden kanssa tehdään yhteistyötä päiväkotien ja koulujen pihatoimintojen rakentamisessa sekä talvikunnossapitotöissä. Investointihankkeiden ohjauksen hoitaa tilapalvelun oma henkilökunta. Hankkeiden rakennuttamisessa ja valvonnassa käytetään tarvittaessa ulkopuolisia konsultteja.

Käyttäjien huoltopyynnöt siirtyvät kiinteistönhoidon työlistalle sähköisen huoltokirjan välityksellä. Korjausten vasteaikoja voidaan seurata. Kiireellisissä tehtävissä virka-ajan ulkopuolella tilapalveluilla on 24/7 kiinteistöpäivystys.

Tulevina vuosina kiinnitetään erityistä huomiota rakennusten energian ja veden kulutuksen seurantaan ja vertailuun. Huoltokirjaohjelmistoa on kehitetty, jotta kulutusdataa saadaan helposti seurattua. Sisäilmaolosuhteisiin kiinnitetään huomiota ylläpidolla ja tarvittavilla korjaustoimenpiteillä, joilla taataan laadukas sisäilma.

Kunnilla on uusiutuvan energian käytön lisäämiselle valtakunnan tason tavoitteet ja aikataulut. Aiempina vuosina on useassa kohteessa tehty öljynkulutuksen vähentämiseksi toimia. Ikääntyneitä öljylämmitysjärjestelmiä on muutettu maalämpöjärjestelmiksi. Hyväkuntoisten öljylämmitysjärjestelmien rinnalle on toteutettu öljynkulutusta vähentäviä ilmavesilämpöpumppuja. Vuonna 2025 toteutettiin Pahkamäen koulun öljylämmitysjärjestelmän rinnalle ilmavesilämpöpumppujärjestelmä. Myös vuonna 2026 on tarkoitus jatkaa öljykulutuskohteiden saneerauksen selvittely-, suunnittelu- ja optimointityötä.

Varhaiskasvatuksen nopeasti muuttuvat tilatarpeet tuovat oman haasteensa investointien suunnitteluun. Tilatarpeiden ennakkointia ja suunnittelua helpottaa, kun varhaiskasvatus- ja kouluverkkoselvitys valmistuu. Myös vuonna 2024 toteutettu rakennuskannan kartoitus ja arvonmäärittäytyö sekä kohteissa teetetyt kuntoarviot toimivat pohjana tulevien hankkeiden priorisoinnille.

Suurin yksittäinen asia vuonna 2025 oli uuden Keskuskoulun valmistuminen. Koulu on tarkoitus ottaa opetuskäyttöön syksyllä 2026, aluetyöt jatkuvat pidempään. Vuonna 2025 toteutettiin monenlaisia yksittäisiä rakennushankkeita, kuten Pahkamäen puukoulun julkisivusaneeraus, Tarvasjoen esikoulurakennuksen vesikattosaneeraus, Tammentuvan päiväkodin pohjaviemärisaneeraus sekä Pahkamäen koulun lämmitysjärjestelmän parannushanke. Näiden lisäksi useassa yksittäisessä kohteessa toteutettiin pienempiä saneeraushankkeita, muun muassa julkisivukunnostuksia ja maalauksia, vesikattosaneerauksia, lämmitysjärjestelmä- ja LVIA-saneerauksia sekä valaisinsaneerauksia.

VUODEN 2025 MUUTOKSET

Vuoden 2025 alussa Jokilaakson päiväkotisiirryi Lemminkäisen kiinteistön tiloihin väistöön. Lemminkäisen kiinteistössä tehtiin toiminnan vaatimusten edellyttämät sisätilamuutokset sekä toteutettiin piha-alueelle uudet leikkivälineet ja piha-aitamuutokset.

Kaupungin hallintaan on viime vuosina tullut iso määrä kiinteistöjä maanhankinnan myötä. Osaa maanhankintakiinteistöistä on voitu hyödyntää kaupungin omassa käytössä.

Kärpijontie 1 liikerakennukseen toteutettiin Liedon kohtaamispaikka, joka valmistui vuoden 2025 alussa.

Toimitilapalveluiden vuokratiloissa toiminut varikko siirtyi Sepänkuja 4 kiinteistöön.

Naapurikiinteistö Sepänkuja 2:ssa on Kisällin toimintoja, jotka siirtyivät jo aiemmin vuokratiloista maanhankintakiinteistön tiloihin.

Samassa korttelissa sijaitsevan Kärpijontie 11 maanhankintakiinteistön rakennuskanta purettiin vuoden 2025 alussa.

Tarvashovin rakennus on jäänyt tyhjilleen Tarvasjoen liikuntahallin valmistuttua. Kaupunki yritti luopua Tarvashovin rakennuksesta vuonna 2025 myymällä sitä. Myynti-ilmoitus sai paljon näkyvyyttä mutta kohdetta ei siitä huolimatta saatu myytyä. Kohteen purkamiseen on varattu vuoden 2026 talousarviossa varat.

Toiminnan muutokset:

- Kuntoarvioiden teettäminen
- Kiinteistöjen kameravalvonnan parantaminen ja laajentaminen
- Kiinteistöjen lukitusjärjestelmien parantaminen
- Huoltokirjan käytön toiminnan tehostaminen
- Kiinteistöhuollon vuosikellon käyttöönotto

- Dokumentaationhallinnan parantaminen
- Projektihallinnan selkeyttäminen
- Henkilökunnan ammattitaidon kehittäminen eri sisältöisillä koulutuksilla
- Yhteistyö lähikuntien kanssa
- Maanhankintakiinteistöjen hyödyntäminen kaupungin omissa tarpeissa

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla		
Toimenpide	Osaava motivoitunut työtyytyväinen henkilöstö			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Kehityskeskustelut pidetty kaikkien osalta		0,0	100,0	100,0
Lautakunnan tavoite		Talousarvion toteutuminen suunnitellusti		
Toimenpide	Toimintakulut toteutuvat talousarvion mukaisesti			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Toimintakulut toteutuvat talousarvion mukaisesti, muutos enintään 5%. (Arvo = muutosprosentti)		0,0	0,0	0,0
Lautakunnan tavoite		Toimialojen hyvä yhteistyö		
Toimenpide	Yhteistyö muiden toimialojen kanssa			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Kokoukset sivistyspalveluiden kanssa kpl/v		0,0	4,0	4,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Kokoukset infrapalveluiden kanssa kpl/v		0,0	2,0	2,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Kiinteistöjen lukumäärät				100,00%
Kiinteistönhoidon kokonaispinta-alat n. m2				100,00%
Kustannus € / m2				100,00%
Koulut				100,00%
Päiväkodit				100,00%
Hoito- ja hoivalaitokset				100,00%
Virastot				100,00%
Kulttuuri, vapaa-aika, liikunta				100,00%

Vuonna 2024 toteutettiin kaupungin koko rakennuskannan kartoitus ja arvonmääritys. Kohteiden perustiedot, muun muassa rakennusten lukumäärä- ja pinta-alatiedot, tarkentuivat merkittävästi. Kartoituksessa lisättiin kaikki kohteet rakennuksittain sekä mahdollisuuksien mukaan rakennusten brutto-, kerros- ja huoneistoalatiedot. Tästä johtuen ylempi taulukko ei ole enää yhteismitallinen ja vertailukelpoinen aiempien vuosien lukujen kanssa, eli sen täydentäminen luotettavasti on mahdotonta.

Vuoden 2026 alusta alkaen Varhalle vuokratut rakennukset siirtyvät perustettavan kiinteistöyhtiön hallintaan. Tällöin myös näiden rakennusten tuotot ja kulut siirtyvät kiinteistöyhtiölle. Tämä vaikuttaa osaltaan merkittävästi kaupungin suorassa omistuksessa olevaan kiinteistökantaan sekä toimitilapalveluiden tuottoihin ja kuluihin. Kaupunki on jatkossa itse myös vuokralla tiloissa, jotka sijaitsevat Varhalle vuokratun rakennuksen yhteydessä. Tällainen tila on esimerkiksi terveyskeskuksen yhteydessä oleva keskuskeittiö. Vuoden 2026 aikana on tarkoitus toteuttaa suoritteiden uusi päivitetty seurantatapa, joka huomioi muuttuneet perustiedot ja omistussuhteet.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Toimitilapalveluiden henkilökunta koostui 15 henkilöstä vuoden 2025 loppuun. Toimitilapäällikön alaisuudessa työskenteli rakennuttajapäällikkö, energiapäällikkö, isännöitsijä, LVI-insinööri, kiinteistömestari, kunnossapitomestari ja kiinteistönhuollon ohjaaja. Kiinteistömestarin alaisuudessa työskenteli 6 kiinteistönhoitajaa ja 1 kiinteistön ammattihenkilö. Kiinteistönhoidossa täyttämättömien vakanssien työsuoritteet on korvattu osin ostopalveluna. Avoimet vakanssit pyritään täyttämään mahdollisuuksien mukaan.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	6 167		6 167	6 327	160	2,60 %
TOIMINTAKULUT	- 6 822		- 6 822	- 6 803	19	-0,28 %
TOIMINTAKATE	- 655		- 655	- 475	180	-27,45 %

Toimintatuotot

Toimintatuotot ylittivät noin 3 % talousarvioon verrattuna, koska kohteiden toteutuneet vuokratuotot olivat arvioitua suuremmat.

Toimintamenot

Toimintamenot olivat talousarvion mukaiset osittain leudon talven ansiosta.

Toimintakate

Toimintakate on 180 t€ parempi kuin mitä talousarviossa arvioitiin koska tuotot ylittivät ja menot olivat talousarvion mukaiset.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Tulosaluejohtaja palvelupäällikkö Marianne Rättö

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Ruoka- ja puhtauspalveluiden vastuualue tuottaa 87 henkilön voimin ateria- ja puhtauspalveluita päiväko- deissa, kouluissa ja kaupungin eri kiinteistöissä. Ruokapalveluissa asiakkaina on 12 päiväkotia, 10 koulua, sekä ulkopuolelle tuotettu palvelu Novidalle. Aterioita tuotetaan noin 4300 päivässä. Puhtauspalvelut tuot- taa siivouspalveluita ja siihen läheisesti liittyviä oheispalveluita kaupungin sisäisille asiakkaille 34:ssä kiin- teistöissä. Siivottavia neliöitä on yli 55 000 m², joista ulkoistetun palvelun osuus on n. 10%. Olimme vuoden 2025 aikana suunnittelemassa uusiin kohteisiimme ruoka- ja puhtauspalveluita uuteen Taatilan yhtenäiskou- lun yläkouluun ja Sillilän päiväkotiin, lisäksi Jokilaakson päiväkodin väistötilaa ja Loukinaisten koulun keittiötä ja ruokasalia.

Asiakkaidemme palvelukuvaukset päivitettiin, siten että ruoka- ja puhtauspalvelut yhdistettiin samaan pal- velusopimukseen. Puhtauspalveluissa tarkistettiin siivottavat neliöt ja kohteet mitoitettiin uudelleen vas- taamaan päivitettyä palvelusopimusta, samalla henkilöstölle laadittiin uudet työohjeet. Ruokapalveluissa tehtiin osaan yksiköistä uudelleen mitoituksia. Synergiaa haettiin ruoka- ja puhtauspalveluiden henkilöstön kesken siten, että palvelut saadaan tuotettua mahdollisimman kustannustehokkaasti, mutta laadukkaasti asiakkaille.

Ulkopuolisen puhtauspalvelutuottajan sopimus kilpailutettiin, sekä koneiden ja laitteiden huoltosopimus. Puhtauspalveluissa pystyttiin edelleen vähentämään sairauspoissaoloja ja siten sijaiskustannukset myös ale- nivat. Puhtauspalveluissa koulutettiin henkilöstöä uusiin työmenetelmiin ja samalla päivitettiin työvälineitä.

Kouluissa käynnistettiin ruokaraateja, joissa oppilailta on mahdollisuus vaikuttaa ruokalistaan ja ruokailuun liittyviin asioihin. THL:n kouluterveyskyselyssä saimme hyvät tulokset ruoan makuun ja laatuun liittyen. Kou- lujen ylijäämä ruokaa alettiin jakamaan kaupunkilaisille yhteistyössä SPR:n kanssa. Ruokahuollon valmiutta parannettiin hankkimalla varavoimaa uudelle Taatilan yhtenäiskoulun yläkoululle. Varautumista työstettiin edelleen laatimalla yksiköille toimintakortteja, sekä tuotantosunnitelmia erilaisiin häiriötilanteisiin. Tuotan- non ohjaamiseen otettiin käyttöön uusi Poweresta järjestelmä keväällä 2025.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite	Kehitetään asiakastytyväisyyksmittareita ja niihin liittyviä toimintamalleja
Toimenpide	Palvelut ovat asiakas- ja käyttäjälähtöisiä ja huomioi heidän tarpeensa.

Arviointi	THL:n kysely toteutetaan maaliskuussa 2025 ja tulokset käytettävissä syyskuussa 2025.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Ruoka- ja puhtauspalveluiden asiakaskysely toteutetaan joka toinen vuosi ja joka toinen vuosi THL:n kouluterveyskysely. (0=edellisen kyselyn tulostaso tai heikompi, 1=positiivinen tuloskehitys)	0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite	Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla		
Toimenpide	Osaava, motivoitunut, pysyvä ja tyytyväinen henkilöstö.		
Arviointi	Kehityskeskustelut käynnistyneet. Ei yhtään irtisanoutunutta alkuvuonna.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Kehityskeskustelut pidetty kaikkien läsnäolevien osalta. (0=ei toteudu, 1=toteutuu)	1,0	1,0	1,0
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Lähtöhaastattelut pidetty 100% (0=ei toteudu, 1=toteutuu)	1,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite	Talousarvion toteutuminen suunnitellusti		
Toimenpide	Toimintakulut toteutuvat talousarvion mukaisesti.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Talousarvion toteutuminen suunnitellusti. (0=budjetoitu taso tai heikompi kate, 1=budjetoidusta tasosta parempi kate)	0,0	1,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Puhtauspalvelut				
Siivottavien kiinteistöjen lukumäärä		42	34	80,95%
Siivottavat neliöt		55 517	55 517	100,00%
Siivouksen neliöhinta nolla katteella (sis. oheispalvelut)		39,03	34,04	87,21%
Ruokapalvelut				
Suoritteiden määrä	1 161 106	1 110 023	1 031 658	92,94%
Suoritteen ka. hinta nolla katteella	2,89	2,89	3,23	111,76%

Ruokapalvelun hinnoittelu perustuu suoritelaskentaan, joka on yhtenäinen koko kaupungin alueella. Palvelu tuottaa tilaajan tarpeiden mukaisesti kaikki päivittäin tarvittavat ateriat sekä tilaustarjoilut. Erilaiset ateriat

yhteismitalliset suoritekertoimilla suoritteiksi: 1 lounas = 1 suorite, muille tuotteille on määritelty luku-arvo sen suhteellisenä osuutena lounaasta esim. aamupala on 0,5 suoritetta. Ruokapalvelusta laskutetaan toteutuneen ateriatilauksen mukaisesti kerran kuussa. Arvio suoritelmäärästä perustuu varhaiskasvatukseen ja sivistystoimen antamiin ruokailijamääriin.

Siivoustyön mitoitukset pohjautuvat menetelmä- ja aikastandardeihin. Siivousalan menetelmä- ja aikastandardit koostuvat menetelmäkuvausten ja menetelmäkuvausten mukaisen työsuorituksen avulla saadusta aikastandardista. Aikastandardit ilmoittavat työn suorittamiseen kuluvan ajan neliometriä, kappaletta tai juoksumetriä kohti.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Ruokapalvelun HTV oli 41,9 ja vakituisen henkilöstön määrä on 43 henkilöä. Puhtauspalveluiden HTV oli 42,73 ja henkilöstömäärä on 44. Ruoka- ja puhtauspalveluissa irtisanoutui 1 henkilö ja eläköityi 4 henkilöä vuoden aikana.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	5 616		5 616	5 419	- 197	-3,51 %
TOIMINTAKULUT	- 5 472		- 5 472	- 5 220	252	-4,60 %
TOIMINTAKATE	144		144	199	55	37,87 %

Kustannukset ovat pysyneet hallinnassa ja toimintakate toteutui odotettua parempana. Aineet, tarvikkeet ja tavaraostot ylittivät hieman (1,57%), koska uudelle Taatilan yhtenäiskoulun yläkoululle tehtiin hankintoja joulukuussa 2025, vastaavasti palveluiden ostot ja henkilöstökustannukset alittuivat suunnitellusta (tot. 93%). Ennakoimattomana investointina jouduttiin korvaamaan Littoisten koulun astianpesukone 20.000€.

Infrapalvelut

Tulosaluejohtaja infrapalvelupäällikkö Mira Rekola

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Infrapalvelut -tulosalue vastaa infratekniikan sekä liikenteenohjauksen suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä yleisten alueiden kunnossapitopalveluiden tuottamisesta (kadut, puistot, leikki- ja viheralueet, torit, matonpesupaikat, maa- ja metsätilat). Lisäksi vastuualueen tehtäviin kuuluu mm. hulevesiverkosto, katuvälaistus, kunnan yksityistieasiat, jätehuoltotehtäviä (maankaatopaikan ylläpito, hylättyjen ajoneuvojen siirrot, kaatopaikan lopetus) sekä Föli-verkon palveluja. Infrapalvelut vastaa myös kaivu- ja sijoituslupien viranomaistehtävistä.

Kunnallistekniikan suunnittelun valmistelu sekä yleissuunnittelu tehdään yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa. Infrapalvelut ja Liedon Vesi tekevät tiivistä yhteistyötä mm. kunnallistekniikan suunnittelussa ja rakennuttamisessa.

Tila- ja sivistyspalvelun kanssa tehdään yhteistyötä päiväkotien ja koulujen pihatoimintojen kehittämisessä. Infrapalvelut suunnittelee ja toteuttaa pihojen leikkivälineiden hankinnat ja vastaa kunnossapidosta. 2025 on saneerattu Palomäen päiväkodin piha.

Yleisten alueiden leikkipuistoista on 2025 saneerattu Herrasen ja Vihervaaran leikkipuistot. Päivärinteen, Puolaajanpihan ja Suopohjan leikkipuistoissa kunnostettiin turva-alueita sekä istutuksia. Leikkivälineiden turvallisuutta seurataan säännöllisesti ja vuosittain tehdään tarkempi kuntokartoitus. Pitkän aikavälin kunnossuunnitelmaa seurataan ja päivitetään tarvittaessa.

Liedon kaupunki on 2025 käynnistänyt Hyvättylänpuiston ideakilpailun yhteistyössä Lappset Group Oy:n sekä Lions Club Lieto ry:n kanssa. Kilpailuun saivat osallistua Suomen ja soveltuvin osin ulkomaisista oppilaitoksista maisema-, ympäristö- ja miljöosuunnittelun sekä maisema-arkkitehtuurin opiskelijat yksin tai ryhmässä. Kilpailuun osallistui yhteensä 22 suunnitelmaa. Palkintolautakunta palkitsee kolme parasta työtä. Kaupungin yleisöäänestyksen voittaja sekä Jyväskylän yliopiston liikunnan opiskelijoista koostuvan varjoraadin valitsema voittaja palkitaan erikseen. Yleisöäänestyksessä saatiin yhteensä 258 vastausta. Kilpailu on päättynyt 15.1.2026 ja tulokset julkistetaan Viherpäivillä Jyväskylässä 11-12.2.2026.

Hulevesiverkoston suunnittelua ja saneerausta on jatkettu. Avantin hulevesiviemärin saneeraus Tuulissuolla on valmistunut. Yhteistyönä Liedon Veden kanssa on valmistunut saneerausohjelma, jonka kohteeksi on va-

littu Nuolemon alue vuosille 2026-2033. Hanhiojan hulevesialtaan pato on korjattu virtaaman parantamiseksi. Hyvätylän hulevesilinja on kuvattu ja saneeraustarve on todettu akuutiksi. Hulevesialtaita on toteutettu uusien kaava-alueiden rakentamisen yhteydessä ja niiden maisemointi-/istutustyöt toteutetaan omana työnä.

Siltahankkeina on 2025 toteutettu Ojamaantien sekä Palovuorentien siltojen saneeraukset. Vääntelän sillalla on uusittu kansirakenteita ja sillalle on teetetty erikoistarkastus rakenteiden osalta. Muiden siltojen kunnostuksia, kuntotarkastuksia sekä saneeraussuunnitelmia on jatkettu resurssien puitteissa.

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman laatiminen on käynnistetty 2025 ja työ valmistuu keväällä 2026. Liedon liikenneturvallisuusryhmä kokoontuu vuosittain ja laaja-alaisessa ryhmässä käsitellään esiin nousseita liikenteellisiä haasteita. Olemassa olevia väyliä kartoitetaan ja tarvittaessa toteutetaan turvallisuutta parantavia ratkaisuja. Seudullista yhteistyötä tehdään Elinvoimakeskukseen (ent. ELY-keskus) ja lähikuntien kanssa liikenteen alueella.

Kunnallistekniikan hankkeina on 2025 toteutettu Matintalo 4 asemakaava ja Haapakummuntien jatke, Säky-läntie-Arosuontie työpaikka-alue, Tammentaan asemakaava sekä Lounaisväylä. Loukinaistentien saneeraus on toteutettu yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa, jonka jälkeen Loukinaistentie on siirtynyt sopimuksella kokonaisuudessaan kaupungin hallintaan lokakuussa 2025. Suunnittelukohteita ovat olleet Sillilä 4 asemakaava, Salimäentien jatke ja Tammitien jkp.

Katuvalaistusta on saneerattu Kisakallion ja Loukinaisten alueilla. Pääpaino on edelleen nykyisten kaasunpurkausvalaisimien vaihtaminen ledeiksi. Led-valaisimien valaisinkohtaisten ohjainlaitteiden asentaminen on toteutettu saneerauksen yhteydessä. Valaisinkohtainen ohjaus mahdollistaa tulevaisuudessa siirtymisen yösammutuksesta yöhimmennykseen.

Sorateitä on asfaltoitu ja vanhoja asfalttipintoja uusittu teknisen lautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Investoinnilla tavoitellaan liikenneturvallisuuden parantamista sekä tienhoidon helpottamista kunnan eri osa-alueilla. Kustannusten nousun ja lisääntyneiden alueiden vuoksi laskennallinen asfaltointivelka on kuitenkin kasvusuunnassa. Osalla kaavateistä tierakenteet sekä vesihuoltoverkosto vaativat saneerausta ennen asfaltointia.

Avantin alueella on tehostettu talvihoidon toimenpiteitä, yritysalueen liikenteen toiminnan varmistamiseksi kaikkina vuorokauden aikoina.

Metsänhoitotyöt on toteutettu metsänhoitosuunnitelman mukaisesti. Luonnon monimuotoisuus on huomioitu mm. maisemaniittyjen istutuksissa. Yleisten alueiden (viheralueet ja kadut) kunnossapitoa on toteutettu sekä oman henkilöstön että urakoitsijoiden toimesta. Työtä valvotaan oman henkilökunnan toimesta.

Käytössä olevaa kalustoa on uusittu nykytarpeiden ja -vaatimusten mukaiseksi. Puistotoimelle ja kunnossapidolle on hankittu uutta pienkalustoa alueiden hoitoon.

Operaattorien kaivuu- ja sijoituslupia on käsitelty 2025 aikana yli 100 kpl. Lupien käsittely, operaattorien töiden valvonta ja töistä aiheutuneet palautteet ovat työllistäneet merkittävästi henkilöstöä.

Infrapalveluissa on 2025 valmisteltu lainsäädännön edellyttämä mikroliikennelupa. Mikroliikennelupa, lupaehdot ja -taksa on käsitelty kaupungin päätöksentekoaikavälissä ja lupa otettu käyttöön 2026 alusta alkaen. Yleisten alueiden aitaamislupa ja -taksa on käsitelty ja otettu käyttöön 2026. Lisäksi on päivitetty yleisten alueiden kaivu- ja sijoituslupan ehdot ja taksa astumaan voimaan tammikuussa 2026.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Kehitetään asiakastytyväisyyttä ja niihin liittyviä toimintamalleja		
Toimenpide	Toimiva palautepalvelu			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Palautteeseen vastaamisen vasteaika (vko)	1,0	1,0	0,4
Lautakunnan tavoite		Osaava, motivoitunut ja työtyytyväinen henkilöstö		
Toimenpide	Osaava, motivoitunut, pysyvä ja työtyytyväinen henkilöstö			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Kehityskeskustelut pidetty (%)	100,0	100,0	100,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Työtyytyväisyystutkimuksen tulos (0-5)	0,0	4,0	4,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Lähtöhaastattelut pidetty (%)	100,0	100,0	100,0
Lautakunnan tavoite		Talousarvion toteutuminen suunnitellusti		
Toimenpide	Toimintakulut toteutuvat talousarvion mukaisesti			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Käyttötalouden toimintakulut toteutuvat talousarvion mukaisesti, muutos enintään +/-5 %	-8,6	5,0	-7,7

Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Talousarviossa hyväksytyjen investointikohteiden toteutuminen 50-100 %	97,0	100,0	90,0
Lautakunnan tavoite	Toimialojen hyvä yhteistyö		
Toimenpide	Yhteistyö muiden toimialojen kanssa		
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Kokoukset kaupunkikehityksen ja Liedon Veden kanssa kpl/v	40,0	40,0	40,0
Mittari	Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Kokoukset sivistys- ja tilapalvelujen kanssa kpl/v	2,0	2,0	2,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Puistot ja viheralueet m2	187 000	188 000	189 000	100,53%
Metsät ha	938	940	895	95,21%
Katuvalaisimet kpl	4 600	5 350	5 400	100,93%
Yksitystiet, avustuspääräraha €	136 100	158 000	145 100	91,83%
Keskimääräinen kunnossapitoavustus €/km	530	700	600	85,71%
Hulevesilinjat km	143	144	146	101,38%
Liikenneväylät				
Kaavatiet km	152	153	156	101,96%
Kevyenliikenteenväylät km	69	69	71	102,89%

Uusien kaava-alueiden ja väylien rakentaminen lisää suoritteiden määrää ja vaikuttaa suoraan käyttötalouden kunnossapitotarpeen lisääntyessä. Valaistuksen uusiminen lisää jonkin verran valaisimien määrää, koska led-valaisimien tiheys on suurempi kuin vanhojen valaisimien.

Metsätiloja on myyty 2025 yhteensä 23,88 ha. Vuonna 2025 on ostettu metsää yht. 12,3 ha.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Vakinaisen henkilöstön määrä infrapalveluissa oli 2025 lopulla 18 henkilöä. Kahden määräaikaisen vakanssin tilalle saatiin palkattua henkilöstöä toistaiseksi voimassaolevalla työsopimuksella, joista toinen osa-aikaisena. Henkilöstön kokonaismäärä ei ole lisääntynyt. Hoidettavien viheralueiden lisääntymisen ja vuodenaikojen (kevät, kesä ja syksy) työllistävyyden johdosta tarvitaan kausi/sesonkityöntekijöitä 4-5 henkilöä n. 7 kk:n

ajaksi. 2025 viheraluehoitajien määräaikaisia sopimuksia oli kolme.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	172		172	245	74	42,93 %
TOIMINTAKULUT	- 3 177		- 3 177	- 3 020	157	-4,93 %
TOIMINTAKATE	- 3 005		- 3 005	- 2 775	230	-7,67 %

Toimintatuotot

- toimintatuotot kasvoivat arvioitua suuremmiksi hulevesimaksujen, kaivu- ja sijoituslupamaksujen, puunmyyntitulojen, ELY-jätteenkeräyskorvauksen, sisäisen laskutuksen sekä vuokrien johdosta n. 73 600 € (+43 %)

Toimintakulut

- aineet, tarvikkeet ja tavarat jäi alle suunnitellun n. 84 500 € (-15,7 %), johtuen arvioitua vähäisemmästä veden- ja sähkönkulutuksesta sekä varaosahankinnoista

- avustusten toteuma jäi alle suunnitellun n. 16 000 € (-9,9 %), johtuen toteutumattomista yksityisteiden perusparannuksista

- muut toimintakulut kasvoi n. 9 700 € (6,6 %), johtuen ennakoitua suuremmista tiemaksuista

Toimintakate

- Toimintakate parani n. 230 000 €, johtuen tuottojen ylityksestä ja toimintakulujen alituksesta

Liedon vesi

Tulosaluejohtaja vesihuoltopäällikkö Aki Teini

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Liedon Vesi tärkein tehtävä on toimittaa laadukasta talousvettä häiriöttä kuluttajille ja johtaa jätevedet häiriöttä jätevesien puhdistuslaitokselle Kakolanmäen kalliopuhdistamoon. Käyttövesi ostetaan pääosin Turun Seudun Vesi Oy:ltä, vuoden 2025 ostettu vesimäärä oli 1,187 Mm³. Varavesiyhteys Liettoon on Aurasta sekä Kaarinasta. Varavesiyhteyksien kautta Liettoon johdettiin 43 752 m³ talousvettä.

Pääosa Tarvasjoen talousvedestä johdetaan Liedosta paineenkorotusaseman kautta kuluttajille. Tarvasjoen pohjoisosiin talousvesi (23 915 m³) ostettiin Parravahan Vesi Oy:ltä. Tarvasjoen varavesiyhteys on Pöytyän, Marttilan ja Auran verkostosta mutta näitä ei tarvittu v.2025.

Talousvedestä on otettu 3 kpl verkostonäytteitä näytteenottosuunnitelman mukaisesti kahden viikon välein, sekä lisäksi TSV Oy on ottanut tuloksia viikoittain koko veden tuotanto- ja siirtolinjalta. Liedon vesijohtoverkoston ajantasaiset tulokset ovat olleet nähtävillä Liedon Veden nettisivuilla. Kaikki v.2025 tulokset ovat olleet STM:n talousvesiasetuksen mukaisia.

Liedon Vesi on hoitanut omana toimintana jakeluverkostoa ja toteuttanut uusien liittyjien liitostyöt. Sekä Liedossa että Tarvasjoella on toiminnassa oleva vesitorni eli ylävesisäiliö. Jätevedet on johdettu kunnan alueella viemäriverkostoa pitkin Kaarinan kaupungin rajalle ja edelleen Kaarinan kautta Turun seudun puhdistamo Oy:n Kakolanmäen kalliopuhdistamoon. Auran sekä Marttilan jätevedet johdetaan siirtoviemäriinjoja pitkin Liedon viemäriverkoston ja siitä edelleen Kaarinaan. Omana toimintana on hoidettu kaupungin viemäriverkostoa ja pumppaamoja. Pumppaamohuolloista on puitesopimus.

Liedon Vesi perii liittymismaksua vesi- ja jätevesiviemäriin liittymisestä. Ok-taloista (AO-tontit) on kiinteä liittymismaksu ja rivi-, kerrostalot, teollisuus- sekä palvelurakennukset lasketaan tapauskohtaisesti perustuen todellisiin rakennettaviin neliöihin. Ok-talojen osalta liittymishinnat ovat nähtävillä jo tontin myynnin yhteydessä.

Asiakkailta on peritty perusmaksua ja kulutusmaksua vedenkulutuksen mukaan sekä talousvedestä, että jätevedestä. Perusmaksu sekä vesi- että jätevesimaksuihin tuli käyttöön 1.4.2025, samalla laskutus muuttui 4 krt/vuosi.

Etäluettavia vesimittareita asennetaan kaikkiin uusiin kohteisiin. Tällä hetkellä n. 1800 kpl vesimittareista on etäluettavia ja ns. täsmälaskutuksessa.

Liedon Vesi perii erillisillä sopimuksilla jäteveden siirtomaksuja Auran ja Marttilan kunnilta sekä Saukonojan vesihuolto-osuuskunnalta. Jätevesimaksut Turun Seudun Puhdistamo Oy laskuttaa Auran sekä Marttilan osalta suoraan ko. kunnalta (osakassopimus). Saukonojan vesihuolto-osuuskunnan maksu sisältää sopimuksen mukaiset investointikulut Liedon Vedelle.

Vuoden 2024 alussa voimaan tulleen sprinklerisopimuksen mukaan sammutusveden käytöstä laaditaan sopimus ja peritään käyttömaksu.

Vesi- ja viemärijohtojen osalta toiminta-aluekartta on päivitetty v. 2023 lopussa. Kasvavien jätevesimäärien johdosta suunnitteilla ja toteutuksessa on Hakula - Loukinainen välin uusi paineviemäri, jolla Auran ja Naapurin Maalaiskanan jätevedet saadaan johdettaan suoraan Loukinaisten jätevedenpumppaamolle.

Tarvasjoen vesitornin saneeraus toteutetaan v. 2026. Systemaattinen tarkastus ja pesu on suoritettu huhtikuussa 2025. Vesitorni tulee olemaan poissa käytöstä saneerauksen ajan.

Turun Seudun Vesi Oy ja Turun seudun puhdistamo Oy osakassopimusmuutokset aiheuttavat lisääntyviä kustannuksia käyttötalouteen mm. investointien osalta. Liedon omistusosuus TSP:ssä kasvoi lisääntyneiden jv-määrien sekä pitoisuuksien vuoksi. TSV:n suurin lähivuosien investointi on Halisten uusi varavesilaitos sekä varavesiputkiyhteys Halisten ja Mustavuoren kalliosäiliön välille. Myös TSP Oy:llä tulee olemaan suuria investointipaineita mm. puhdistamon tuloviemärien uusimis/saneeraustarpeiden osalta.

Liedon Vesi on osana Turun seudun vesihuoltolaitoksia sitoutunut yhteiseen ympäristöohjelmaan:

- Edistämme YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista
- Toimimme yhteiskunnan ja ympäristön hyväksi
- Toimimme energiatehokkaasti
- Toimimme vaatimuksia paremmin
- Lisäämme yhteistyötä ja osallisuutta

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Kehitetään asiakastytyväisyysmittareita ja niihin liittyviä toimintamalleja		
Toimenpide	Toimiva palautepalvelu			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Palautteeseen vastaamisen vasteaika (vko)	1,0	1,0	1,0
Toimenpide	Vesihuollon katkoksista aiheutuvat haitat asiakkaille			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Vedenjakelun häiriöt putkirikoista johtuen (tavoite alle 3 kpl/v, 0 = erinomainen, 3 = kohtuullinen))	3,0	0,0	2,0
Lautakunnan tavoite		Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla		
Toimenpide	Osaava, motivoitunut, pysyvä ja työtyytyväinen henkilöstö			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Kehityskeskustelut pidetty (%)	0,0	100,0	100,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Työtyytyväisyystutkimuksen tulos (asteikko 0...5)	0,0	5,0	4,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Lähtöhaastattelut pidetty (%)	0,0	100,0	100,0
Lautakunnan tavoite		Talousarvion toteutuminen suunnitellusti		
Toimenpide	Toimintakulut toteutuvat talousarvion mukaisesti			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Käyttötalouden toimintakulut toteutuvat talousarvion mukaisesti, muutos enintään +/- 5 %	0,0	5,0	-3,9
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Talousarviossa hyväksytyjen investointikohteiden toteutuminen 50 - 100 %	0,0	100,0	60,0
Lautakunnan tavoite		Toimialojen hyvä yhteistyö		
Toimenpide	Yhteistyö muiden tulos- ja toimialojen kanssa			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Kokoukset kaupunkikehityksen ja infrapalvelujen kanssa kpl/v	0,0	40,0	40,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Siirtomaksu /m3 (alv 0%)	0,13	0,12	0,13	108,33%
Investointimaksu	1	1	1	100,00%
Puhdasvesitaksa /m3 (alv 0%)	2,54	2,54	2,27	89,37%
Jätevesitaksa /m3 (alv 0%)	2,66	2,66	2,38	89,47%
Perusmaksu (vesi) €/kk		4,75	4,75	100,00%
Perusmaksu (jätevesi) €/kk		4,75	4,75	100,00%
Laskutettu vesi (m3)	1 061 411	1 070 000	1 104 129	103,18%
Laskutettu jätevesi (m3)	893 788	900 000	939 093	104,34%
1. Verkkoon pumpattu vesi, m3				
Lieto /Turun Seudun Vesi Oy	1 122 257	1 150 000	1 187 721	103,28%
Parravahan Vesi Oy	23 993	24 500	23 915	97,61%
Kaarinan varavesiyhteys (m3)			43 752	100,00%
2. Verkkoon pumpattu jätevesi, m3				
Lieto	1 230 819	1 260 000	1 173 081	93,10%
Aura	574 382	540 000	511 346	94,69%
Marttila	77 093	65 000	67 113	103,25%
Saukonojan VOK	12 665	12 200	11 866	97,26%

Talven sulamisvedet eivät aiheuttaneet jv-määrien kasvua. Auran ja Marttilan kunnista johdettiin Liedon verkostoon vähemmän jätevesiä kuin vuonna 2024. Samoin Saukonojan VOK:n jätevesimäärät olivat alemmalla tasolla kuin 2024.

Merkittäviä jäteveden ohitus/ylivuotoja ei ollut.

Verkostoon johdettu talousvesimäärä Parravahan Vesi Oy:ltä on suhteessa vastaava kuin v.2024. TSV:ltä ostettu vesimäärä kasvoi yhden suuren runkolinjavuodon johdosta. Kaarinan varavesiyhteys otettiin käyttöön helmikuussa 2025 ja Kaarinasta johdettiin Liedon verkkoon yhteensä 43 752 m3 vuoden 2025 aikana.

Vedenkulutus on ennusteissa laskussa koko maassa. Perusmaksun voimaantulo ja taksojen hintojen alentamisella ei ole ollut suurta vaikutusta. Laskutuskauden muutoksesta kalenterivuoteen sidottuna johtuen v.2025 toimintatuotoissa näkyy 13 kk:n tuotto (mukana joulukuu 2024, 423 t€). Lisäksi liittymismaksutuotoja tuli 93 t€ arvioitua enemmän; liittymismaksu muutettiin 1.4.2025 osittain palautuskevottomaksi sellaisten kiinteistöjen osalta, joita ei rinnasteta vesihuoltolaissa talousvesikuluttajiksi.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Liedon Veden vahvuus tällä hetkellä on 9 vakinaista henkilöä: Vesihuoltopäällikön lisäksi vesihuoltoinsinööri, 2 vesihuoltosihteeriä, vesihuoltomestari sekä 4 laitosmiestä. Vesihuoltomestari toimii ns. työhön osallistuvana työnjohtajana. Lisäksi v. 2026 loppuun saakka on oppisopimuksella henkilö töissä osana laitosmiesten porukkaa, joka mahdollistaa kolmen parin työskentelyn.

Laitosmiesten vakanssinimikkeet on tarkoitus muuttaa verkostoasentajiksi v.2026 aikana.

Vesihuoltosihteerit hoitavat asiakaspalvelun lisäksi laskutuksen, sopimusasiat sekä ostolaskujen kirjaamiset ja talousarvio ym. laadinnan avustamisen. V.2025 aikana vaihdettiin Vesikanta FlowInvoicing-laskutus- ja asiakashallintaohjelmaan joka on tuonut kustannussäästöjen lisäksi uusia mahdollisuuksia mm. raportoinnin ja talouden seurannan osalta.

Johtokartan täydentämisestä vastaa Liedon Veden ja mittaustoimen yhteinen henkilö, joka kokopäivätoimisesti täydentää johtokarttaa, tarvittaessa kartoittaa sekä huolehtii Liikenne- ja viestintäministeriön asettamien vaatimusten mukaisista johtokarttojen toimituksista valtakunnallisen johtotietojärjestelmään.

Eläköityminen on lähitulevaisuudessa iso haaste; vuonna 2027 kaksi laitosmiehistä on jäämässä. Strategiassa otettava huomioon uusien henkilöiden saanti operatiivisiin tehtäviin ja turvatta vesihuollon järjestäminen tulevaisuudessakin.

Liedon Veden laitosmiehet vastaavat 24/7 vesihuollon päivystyksestä. Lisäksi v. 2018 saakka käytössä on ollut ns. toimistopäivystys viikonloppuisin, jolloin vesihuoltosihteerit vuorotellen toimivat päivystäjän tukena mm. viestien, häiriötiedotteiden ja netti/somepäivitysten osalta.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	5 301		5 301	5 815	515	9,71 %
TOIMINTAKULUT	- 3 975		- 3 975	- 3 822	153	-3,85 %
TOIMINTAKATE	1 325		1 325	1 993	668	50,39 %

1.4.2025 voimaan tulleen uuden alennetun taksan sekä perusmaksun yhteydessä on siirrytty 4 krt/vuosi laskutusrytmiin, josta aiheutuu 13 kuukauden tuottojen kirjautuminen vuodelle 2025. Toimintatuotot toteutuivat tästä syystä n. 430 t€ talousarviota suurempina. Samasta syystä toimintakate on 1,9 M€ v.2025 osalta.

Uusia siirtokelpoisia liittymismaksuja toteutui 193 t€:n edestä (TA2025 100 t€).

Etäluettavia vesimittareita on asennettu yhteensä 1800 kpl (tilanne 12/2025). Yleisesti ottaen kuluttajien vedenkulutuksen on ennustettu pysyvän ennallaan. Uusia suuria vedenkuluttajia (teollisuus) ei ole Liedossa vuoden 2025 aikana aloittanut.

Kaarinan varavesiyhteys otettiin käyttöön helmikuun alussa 2025. Se parantaa merkittävästi talousveden saantia varsinkin Littoisten alueelle poikkeustilanteessa.

Toimintakulut tulevat kasvamaan materiaalien ja palvelujen hinnan kallistumisen vuoksi. Myös Turun Seudun Vesi Oy:n varavesilaitoksen rakentaminen ja siihen liittyvien varavesiyhteyksien osalta osakaskuntien maksu-
osuudet lisääntyvät. Toimintakulut jäivät tiukan talousseurannan vuoksi hieman talousarviota alhaisemmiksi.

Vesijohtolinjojen rikkoontumisia oli v.2025 aikana kaksi (2) kpl. Leudon talven vuoksi vesimittareiden jääty-
misiä oli normaalivuosia vähemmän.

Viemäriverkoston pesujen ja kuvausten puitesopimus kilpailutettiin vuosille 2025 - 2027, ja puitesopimus laadittiin kolmen (3) eri toimijan kanssa. Vuonna 2025 tehtiin viemäriinjojen kuntokartoitusta pesujen ja kuvausten avulla yhteensä n. 50 km. Tavoite on saada v.2026 aikana pestyä ja kuvattua kaikki loput viemäriin-
jat. Viemäriinjojen kuvauksen perusteella kuntotiedot viedään erilliseen ohjelmaan, josta saadaan laskettua mm. saneeraustarve ja kunnossapitovelkaa.

Jatkossa alue kerrallaan tullaan viemäriinjat pesemään ja kuvaamaan viiden (5) vuoden syklissä.

Nuolemon alueelle on laadittu vesi- ja viemäriverkoston saneerausohjelma vuosille 2026 - 2033; samassa yhteydessä parannetaan alueen hulevesiverkostoa.

V. 2025 tehtiin omajohtoisena konetyönä runkolinjaventtiilien sekä palopostien vaihtotyötä, joka jatkuu vuonna 2026. Uusia jätevedenpumppaamoja tuli 4 kpl, määrä on nyt yhteensä 59 kpl. Lisäksi Avantin eritasoliittymän hulevesipumppaamo on Liedon Veden kaukovalvonnassa.

Investoinnit ja määrärahojen riittävyys kommentoitu omassa kappaleessa.

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta

Toimialajohtaja Jani Kreula

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Liedon kaupungin väestömäärä kasvoi 53 hengellä vuonna 2025. Asemakaavoituksella on pyritty varmistamaan riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta asuin- ja yritysrakentamiselle. Kaavoituksen painopisteet olivat ensisijaisesti nykyisten kaava-alueiden laajennusalueilla.

Kanta-Liedon- ja Maaria–Ilmaristen osayleiskaavojen valmistelut ovat edenneet. Liedon keskustan kehittämissuunnitelma on edennyt ja sitä varten on laadittu tarvittavia selvityksiä. Murronväljän aurinkovoimalakentän osayleiskaavaluonnos on ollut nähtävillä ja Metsämaan aurinkovoimalakentän osayleiskaava-aloite hyväksyttiin valtuustossa. Uusi rakennusjärjestysluonnos on ollut nähtävillä loppuvuodesta ja rakennuskantaselvitys päättyi toistaiseksi. Yhdessä teknisen palveluiden kanssa laadittiin Liedon liikenteelliset tavoitteet valtatie 10 osalta.

Asemakaavoituksen tuotannon ja tarjonnan painopiste oli ensisijaisesti nykyisten kaava-alueiden luonteissa laajennusalueissa. Asemakaavoista valmistui Sillilä 4 asemakaava ja asemakaavan muutos, joka on vuoden 2026 tontinluovutuskohde.

Lähes kaikki Tastonmetsä 2 ja Matintalo 4 asemakaava-alueen asuinpientalotonteista luovutettiin tonttihaukierroksilla ja niistä suurin osa meni vuokralle.

Raakamaan hankintaan oli varattu 2 M€ ja sitä käytettiin 1,61 M€. Raakamaata hankittiin kaupungin keskeisiltä alueilta 59,9 ha. Keskustan alueelta ostettiin kolme omakotitalokiinteistöä. Metsätiloja myytiin vuoden 2025 joulukuussa 5 kpl, joiden pinta-ala yhteensä oli 23,88 ha. Metsätilojen myynneistä siirtyi 3 kpl vuoden 2026 tammikuulle.

Tontinmyyntituotot on käsitelty lautakunnassa kuukausittain ja talousarvion mukainen tontinmyyntitavoite oli 1,85M€. Tontinmyynnin kannalta vuosi 2025 oli haasteellinen ja tontinmyyntitulot jäivät talousarviosta. Vuoden 2025 aikana myyntituloja on saatu 917 609 €, josta tasearvoa 152 481 € ja esirakentamista 30 379 €, jolloin myyntivoittoa tullut 734 750 €.

Maanvuokravuositulot kasvoivat 59 000 eurolla ja vuokratulot olivat 929 738 €.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Lautakunnan tuloista oleellisen osan muodostavat tontinmyyntituotot. Tontinmyyntitulon toteutumisen varmistaminen edellyttää markkinatilanteen kokoaikaista seuranta ja valmiutta tarvittaessa tehdä nopeasti muuttuvien tilanteiden edellyttämiä korjausliikkeitä. Tontinmyyntitulojen ajantasainen seuraaminen varmistetaan oman seurantatilaston pitämisellä ja lautakunnalle on raportoitu taloudesta kuukausittain. Tontinmyyntituloista saatava nettotulo vaihtelee merkittävästi kaupungin eri alueilla.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Unelmien pikkukaupunki - Liikenneyhteydet ja saavutettavuus
Tavoite	Kanta-Liedon osayleiskaava 2035
Tavoite	Keskustan kehittäminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Talouden ja toiminnan kehys - Asukas- ja työpaikkamäärän kasvun edistäminen
Tavoite	Rakentamisen edellytysten turvaaminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Luonnonläheinen Lieto
Tavoite	Hyvinvoiva ympäristö
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Talouden ja toiminnan kehys - Asukas- ja työpaikkamäärän kasvun edistäminen
Tavoite	Uusien asuin- ja työpaikkatonttien kaavoittaminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Henkilöstö & osaaminen - Osaava johtaminen, lähijohtaminen ja yleisjohtaminen
Tavoite	Toimialojen yhteistyö

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Raakamaata on hankittu 59,9 ha ja maanhankintaan on käytetty 1 605 988 €.

Talousarviossa oli varattu investointeihin puoliksi Liedon Veden kanssa mittalaitteistoon 10 000 € ja pakettiautoon 10 000 €. Lautakunnan toteuma mittalaitteiston osalta oli 7 171 € ja pakettiauton osalta 8 100 €.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	3 498	- 1 100	2 398	2 516	118	4,93 %
TOIMINTAKULUT	- 2 185		- 2 185	- 2 474	- 289	13,21 %
TOIMINTAKATE	1 313	- 1 100	213	42	- 171	-80,09 %

Tontinmyyntitulot jäivät alle talousarvion 2025 tavoitteista. Tontinluovutus on painottunut tonttien vuokraamiseen, joka on pitkällä aikavälillä positiivinen asia kaupungille. Tonttien vuokratulotavoitteet ovat linjassa talousarvioon nähden.

Raakamaata kaupunki on saanut hankittua hyvin keskeisiltä ja kehittyviltä alueilta, jotka tukevat näiden alueiden tulevaa asemakaavoitusta.

Liedon väkiluku on kasvanut 53 henkilöllä.

Liedon keskustan kehittämissuunnitelman suunnittelutyö on eteni loppuvuoden aikana.

Kanta Liedon osayleiskaavaa ja Maaria- Ilmarinen osayleiskaavaa on valmisteltu kaavoitustoimessa.

Tuotot

Omakotitontteja on luovutettu 26 kpl ja yritystontteja 7 kpl.

Myyntituloa siis yhteensä 917 609 €, josta voittoa 734 750 €.

Tontinvuokratulot ovat kasvaneet 59 000 eurolla.

Kaavoitus- ja mittaustoimi

Toimialajohtaja Jani Kreula

Kaavoituspäällikkö Mervi Tammi

Mittauspäällikkö Juha Järvinen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Kaavoituksen tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää korkealaatuista rakennettua ympäristöä, joka tarjoaa asukaille vaihtoehtoisia asuin-, työpaikka- ja virkistysalueita. Mittaustoimi tuottaa maaomaisuuden hallintaan, kiinteistöjen muodostamiseen ja paikkatietoihin liittyviä palveluja.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Uusien asuin- ja työpaikkatonttien kaavoittaminen		
Toimenpide	Asemakaavoitetaan tontteja asukkaiden ja yritysten erilaisiin tarpeisiin.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Myytyjen tonttien tuotto (€)		2,1	1 850 000,0	734 750,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Vuokratuotto (€, kumulatiivinen)		830 000,0	900 000,0	929 738,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Uusien asemakaavojen ok-tonttien lukumäärä (tontinluovutusohjelma)		44,0	35,0	35,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Uusien asemakaavojen yhtiömuotoisten tonttien kerrosala		7 500,0	20 500,0	4 062,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Uusien asemakaavojen yritystonttien pinta-ala (ha)		27,0	15,0	0,2
Lautakunnan tavoite		Kanta-Liedon osayleiskaava 2035		
Toimenpide	Yleiskaavaehdotus valmistunut 2025			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Yleiskaavan valmiusaste (1=alustava luonnos hyväksytty, 3=luonnos hyväksytty, 5=ehdotus hyväksytty)		1,0	5,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Keskustan kehittäminen		
Toimenpide	Valtuustoaloite keskustan kehittämishankkeesta. Yleissuunnitelman laatiminen keskustan kehittämisestä.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025

Suunnittelu aloitettu (1=alustava luonnos hyväksytty lautakuntatasolla, 2=selvitykset tehty, 3=ylesissuunnitelma hyväksytty lautakunnassa)		0,0	3,0	2,0
Lautakunnan tavoite		Rakentamisen edellytysten turvaaminen		
Toimenpide	Aktiivinen maanhankinta ja kaavoitus			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Maanhankintaan käytetty €		1 100 000,0	2 000 000,0	1 605 988,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Maata hankittu ha		32,0	30,0	59,9
Toimenpide	Aktiivinen maankäyttöpolitiikka			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
Väkiluvun kasvu		140,0	150,0	53,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Luovutettujen tonttien lukumäärä yhteensä, joista	27	44	26	59,09%
- Omakotitontteja	23	23	18	78,26%
- Rivitalotontteja	1	5	1	20,00%
- Kerrostalotontteja	0	1	0	0,00%
- Yritystontit	3	15	7	46,66%

- Keskustan kehittäminen

Keskustan kehittämissuunnitelman laatiminen on käynnistetty ja asukkaille, yrityksille ja muille sidosryhmillä on ollut mahdollisuus osallistua ideointiin nettikyselyn kautta.

10-tien varren alueella on tehty aktiivista maapolitiikkaa ja aluetta on markkinoitu eri toimijoille. Alueen maanomistajien kanssa on käyty neuvotteluja ja alueelta on hankittu kiinteistöjä.

- Kanta-Liedon osayleiskaava 2035

Yleiskaavaluonnoksen valmistelua on jatkettu ja Maaria-Ilmarisen osayleiskaavan muutosta on valmisteltu. Maaria-Ilmarinen osayleiskaava on nähtävillä.

- Asukas- ja työpaikkamäärän kasvun edistäminen
- Asuntotuotantoon luovutettavia tontteja on hyväksytty 35 kpl.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	3 267	- 1 100	2 167	1 908	- 259	-11,96 %
TOIMINTAKULUT	- 1 446		- 1 446	- 1 479	- 33	2,29 %
TOIMINTAKATE	1 821	- 1 100	721	429	- 292	-40,53 %

Omakotitontteja on luovutettu 18 kpl ja yritystontteja 7 kpl.

Myyntituloa siis yhteensä 917 609 €, josta voittoa 734 750 €.

Tontinvuokratulot ovat kasvaneet 59 000 eurolla.

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Rakennusvalvontapäällikkö Niklas Järvi

Ympäristöpäällikkö Milla Suutari

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Tulosalue huolehtii rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun keinoin elinympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta.

Rakennuskantaselvitysprojektia hoiti kokoaikainen projektityöntekijä vuoden 2025 loppuun asti, joka eläköityi 2025 lopulla.

Vuoden 2025 voimaantullut uusi rakentamislaki korvasi maankäyttö- ja rakennuslain. Lakimuutos, ja siihen liittyvät tulkinnat, asetukset ja ohjelmistomuutokset ovat siitä lähtien lisänneet henkilöstön koulutustarpeita rakennusvalvonnan koko henkilöstön osalta vuoden 2025 aikana.

Talousarviossa huomioidaan edellisten vuosien tapaan Lupapisteen käyttömaksut sekä Littoistenjärven hoitoon mahdollisesti kohdistuvat kustannuspaineet mm. vesiruton ja mahdollisten muiden vieraslajien torjunnan osalta. Rahaa varataan myös maalla kasvavien vieraslajien torjuntaan mobiilipeli Crowdsorsan hankinnan muodossa, joka tehdään yhdessä kaupungin viheryksikön kanssa. Vuonna 2024 aloitettiin Varsinais-Suomen Helmikunnat II-hankkeessa Maunulan ja Teijulan alueen perinnebiotooppien hoito. Niittyjen ja ketojen ylläpito on pitkäjänteistä työtä, joten hoitotyön jatkoon varataan myös rahaa.

Ympäristönsuojelun painopisteitä vuonna 2025 olivat nitraattiasetuksen noudattamisen valvonta sekä tiedottamisen lisääminen kaupungin nettisivuilla ja some-kanavilla.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Hyvinvoiva ympäristö		
Toimenpide	1 Ympäristönsuojelun valvontatarkastukset			
Arviointi	Tavoitteesta jäätiin viidellä. Parina aiempina vuotena tavoite on ylittynyt.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2024	Tavoitearvo 12/2025	Toteuma-arvo 12/2025
	Tarkastusten lukumäärä	126,0	100,0	95,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2024	TA2025	TP2025	Toteutumis %
Rakennusvalvonnan lupien määrä kpl	335	200	272	136,00%
Rakennusvalvonnan katselmusten lukumäärä kpl	868	1 100	997	90,63%
Ympäristönsuojelun valvontatarkastukset lukumäärä kpl	126	100	95	95,00%

Ympäristönsuojelussa nitraattiasetuksen noudattamisen valvonta kohdistettiin pienille tuotantoeläintiloille, jotka eivät ole muun ympäristönsuojelun säännöllisen valvonnan piirissä. Valvonta käsitti seitsemän tilaa. Tiedottamista lisättiin aiempiin vuosiin verrattuna, ja tiedotteita julkaistiin koskien Littoistenjärven sinilevämittaria, vieraslajeja, jätteiden käsittelyä, Crowdsorsa -peliä ja perinnebiotooppien hoitoa. Crowdsorsa-vieraslajientorjuntapeli alkoi ja päättyi suunnitellusti. Perinnebiotooppien hoitotyöt Maunulassa ja Teijulassa toteutuivat suunnitellusti. Littoistenjärvestä poistettiin kanadanvesiruttoa.

Rakennuskantaselvitysprojekti jatkui edelleen vuonna 2025. 1-7 äänestysalueet käytiin läpi ja tarvittavat korjaukset tehtiin rakennusrekisteriin.

Rakennuspiirustuksia on voinut ostaa Lupapiste Kaupasta lokakuusta 2022 lähtien. Niiden tuotto rakennusvalvonnalle vuodelta 2025 oli 2538,24 €. Dokumentteja ostettiin tänä aikana 661 kpl.

Rakentamislain myötä pienemmät rakennushankkeet eivät enää vaadi rakentamislupaa, jolloin niistä ei kerry tuloja kaupungille. Lupien kokonaismäärä vuonna 2025 pysyi siitä huolimatta kohtalaisella tasolla.

Toimintatuottoihin tukiin ja avustuksiin jaksotettiin (295 t.) RYHTI-hankkeen avustus. Hankkeen kulut on kirjattu toimintakuluihin palveluiden ostoihin. Hankkeelle saatiin valtionavustusta samansuuruisena kun hankkeelle kertyneet kustannukset.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Tarkastusinsinöörin irtisanoutumisen myötä rakennusvalvonta toimi vajaalla henkilöstömäärällä lokakuusta lähtien. Uusi tarkastusinsinööri saatiin rekrytoitua syksyn aikana ja aloitti virassa joulukuussa, jonka jälkeen henkilöstö saatiin jälleen täysilukuiseksi.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	231		231	608	377	163,27 %
TOIMINTAKULUT	- 739		- 739	- 995	- 256	34,57 %
TOIMINTAKATE	- 508		- 508	- 386	122	-23,95 %

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

2.2.1 Liedon kaupungin talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Ulkoiset ja sisäiset 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
TOIMINTATUOTOT	37 592	- 1 100	36 492	39 231	2 739	8 %
Myyntituotot	16 504		16 504	17 053	549	3 %
Maksutuotot	2 123		2 123	2 544	421	20 %
Tuet ja avustukset	836		836	1 302	466	56 %
Muut tuotot	18 129	- 1 100	17 029	18 332	1 303	8 %
TOIMINTAKULUT	- 94 892		- 94 892	- 91 862	3 030	-3 %
Henkilöstökulut	- 44 514		- 44 514	- 42 626	1 889	-4 %
Palkat ja palkkiot	- 35 913		- 35 913	- 34 546	1 367	-4 %
Henkilöstösivukulut	- 8 601		- 8 601	- 8 079	522	-6 %
Palvelujen ostot	- 27 390		- 27 390	- 26 197	1 193	-4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 6 796		- 6 796	- 6 918	- 122	2 %
Avustukset	- 2 846		- 2 846	- 2 727	119	-4 %
Muut toimintakulut	- 13 346		- 13 346	- 13 395	- 49	0 %
TOIMINTAKATE	- 57 300	- 1 100	- 58 400	- 52 631	5 769	-10 %
VEROTULOT	47 422		47 422	46 420	- 1 002	-2 %
MUUT VALTIONOSUUDET	16 303		16 303	16 206	- 97	-1 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	- 868		- 868	- 394	474	-55 %
Korkotuotot	30		30	75	45	150 %
Muut rahoitustuotot	562		562	871	309	55 %
Korkokulut	- 1 360		- 1 360	- 1 242	118	-9 %
Muut rahoituskulut	- 100		- 100	- 98	3	-3 %
VUOSIKATE	5 557	- 1 100	4 457	9 601	5 145	115 %
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	- 7 300		- 7 300	- 8 308	- 1 008	14 %
Suunnitelman mukaiset poistot	- 7 233		- 7 233	- 6 894	339	-5 %
Arvonalentumiset	- 67		- 67	- 1 414	- 1 347	2 020 %
TILIKAUDEN TULOS	- 1 743	- 1 100	- 2 843	1 293	4 137	-145 %
Poistoeron lisäys	5		5	5		1 %
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	- 1 738	- 1 100	- 2 838	1 298	4 137	-146 %

Verotulot

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
VEROTULOT	47 422		47 422	46 420	- 1 002	-2 %
Verotulot	37 966		37 966	37 203	- 763	-2 %
Kiinteistövero	5 868		5 868	5 988	120	2 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 588		3 588	3 230	- 358	-10 %

Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
MUUT VALTIONOSUUDET	16 303		16 303	16 206	- 241	-1 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	17 073		17 073	17 095	1 354	0 %
Veromenetysten kompensatiot	1 490		1 490	1 264	- 1 059	-15 %
Opetus ja kulttuuritoimen muut valti- onosuudet	- 2 260		- 2 260	- 2 153	- 536	-5 %

2.3 Investointiosan toteutuminen

2.3.1 Yhteenveto

Yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
Investoinnit						
Menot	- 20 210	670	- 19 540	- 16 175	3 365	-17 %
Tulot	0	0	0	113	113	0 %
Netto	- 20 210	670	- 19 540	- 16 062	3 478	-22 %

Yhteenveto omaisuuslajeitain 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
IRTAIMISTO						
Menot	- 70	0	- 70	- 51	19	-27 %
Netto	- 70	0	- 70	- 51	19	-27 %
RAKENNUKSET						
Menot	- 10 515	470	- 10 045	- 7 873	2 172	-22 %
Netto	- 10 515	470	- 10 045	- 7 873	2 172	-22 %
INFRA						
Menot	- 4 745	0	- 4 745	- 4 153	592	-12 %
Netto	- 4 745	0	- 4 745	- 4 153	592	-12 %
VESI						
Menot	- 2 470	200	- 2 270	- 1 563	707	-31 %
Netto	- 2 470	200	- 2 270	- 1 563	707	-31 %
LIIKUNTA						
Menot	- 410	0	- 410	- 437	- 27	7 %
Tulot	0	0	0	39	39	0 %
Netto	- 410	0	- 410	- 399	11	-3 %
MAANHANKINTA						
Menot	- 2 000	0	- 2 000	- 2 006	- 6	0 %
Tulot	0	0	0	74	74	0 %
Netto	- 2 000	0	- 2 000	- 1 932	68	-3 %

2.3.2 Investointiosan hankekohtaiset perustelut

RAKENNUKSET

RAKENNUKSET	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
Keskuskoulun rakennushanke - uusi Keskuskoulu						
Menot	-7 500 000		-7 500 000	-6 497 103	1 002 897	-13 %
Netto	-7 500 000		-7 500 000	-6 497 103	1 002 897	-13 %
Valaisinsaneeraukset						
Menot	-100 000		-100 000	-4 519	95 481	-95 %
Netto	-100 000		-100 000	-4 519	95 481	-95 %
Varautumisen investoinnit						
Menot	-200 000		-200 000	-98 574	101 426	-51 %
Netto	-200 000		-200 000	-98 574	101 426	-51 %
Koulujen ja päiväkotien leikkivälineet						

Menot	-140 000		-140 000	-122 468	17 532	-13 %
Netto	-140 000		-140 000	-122 468	17 532	-13 %
Pienhankkeet						
Menot	-450 000		-450 000	-369 893	80 107	-18 %
Netto	-450 000		-450 000	-369 893	80 107	-18 %
Jokilaakson päiväkotii - perusparannushankkeen suunnittelu						
Menot	-80 000		-80 000	-4 795	75 205	-94 %
Netto	-80 000		-80 000	-4 795	75 205	-94 %
Valvonta - alakeskus- ja automaatio saneeraukset						
Menot	-200 000		-200 000	-74 500	125 501	-63 %
Netto	-200 000		-200 000	-74 500	125 501	-63 %
Vanha kunnantalo - perusparannushankkeen suunnittelu						
Menot	-60 000		-60 000		60 000	-100 %
Netto	-60 000		-60 000		60 000	-100 %
Tammentupa - pohjaviemärisaneeraus						
Menot	-60 000		-60 000	-27 248	32 752	-55 %
Netto	-60 000		-60 000	-27 248	32 752	-55 %
Julkisivujen kunnostukset ja maalaukset						
Menot	-125 000		-125 000	-63 456	61 544	-49 %
Netto	-125 000		-125 000	-63 456	61 544	-49 %
LVIA-järjestelmien saneeraus						
Menot	-300 000		-300 000	-75 964	224 036	-75 %
Netto	-300 000		-300 000	-75 964	224 036	-75 %
Keskuskoulun rakennushanke - Paja-rakennus						
Menot	-80 000		-80 000	-88 092	-8 092	10 %
Netto	-80 000		-80 000	-88 092	-8 092	10 %
Pahkamäen koulu - lämmitysjärjestelmän muutos						
Menot	-50 000		-50 000	-74 116	-24 116	48 %
Netto	-50 000		-50 000	-74 116	-24 116	48 %
Tarvasjoen esikoulurakennus - vesikattosaneeraus						
Menot	-100 000		-100 000	-50 589	49 411	-49 %
Netto	-100 000		-100 000	-50 589	49 411	-49 %
Pahkamäen puukoulu - julkisivun puuosien huoltomaalaus						
Menot	-115 000		-115 000	-93 726	21 274	-18 %
Netto	-115 000		-115 000	-93 726	21 274	-18 %
Lukio - auditorion saneeraus						
Menot	-50 000		-50 000	-8 952	41 048	-82 %
Netto	-50 000		-50 000	-8 952	41 048	-82 %
Jokilaakson koulu - IV- ja energiatehokkuussaneerauksen suunnittelu						
Menot	-30 000		-30 000	-11 549	18 451	-62 %
Netto	-30 000		-30 000	-11 549	18 451	-62 %
Energiatehokkuushankkeet - suunnittelu ja toteutus						
Menot	-125 000		-125 000	-2 210	122 790	-98 %
Netto	-125 000		-125 000	-2 210	122 790	-98 %
Loukkaisten koulu - keittiön laajennus (suunnittelu ja toteutus)						
Menot	-200 000	120 000	-80 000	-66 954	13 046	-16 %
Netto	-200 000	120 000	-80 000	-66 954	13 046	-16 %

Ilmaristen koulu - laajennuksen suunnittelu ja toteutus						
Menot	-400 000	300 000	-100 000	-66 425	33 575	-34 %
Netto	-400 000	300 000	-100 000	-66 425	33 575	-34 %
Sillilän uusi päiväkotito - suunnittelu ja toteutus						
Menot	-150 000	50 000	-100 000	-71 718	28 282	-28 %
Netto	-150 000	50 000	-100 000	-71 718	28 282	-28 %

Liedon uusi Keskuskoulu on useammalle vuodelle ajoittuva uudisrakennushanke, jonka toteutus alkoi vuonna 2024. Urakan maksuerät perustuvat urakkasopimuksen mukaiseen maksuerätaulukkaan. Vuodelle 2025 ajoittui oletettua vähemmän maksueriä ja siten kustannuksia.

Tarvasjoen esikoulurakennuksen vesikattosaneeraus suunniteltiin ja toteutettiin vuonna 2025. Hankkeesta saatiin melko edullinen tarjous ja se toteutui ilman suurempia yllätyksiä.

Tammentuvan päiväkodin viemärisaneeraushanke toteutettiin vuonna 2025. Hankkeesta saatiin edullinen tarjous ja hanke toteutui ilman suurempia yllätyksiä.

Pahkamäen puukoulun julkisivun puuosien huoltomaalaus toteutettiin vuonna 2025. Hankkeesta saatiin melko edullinen tarjous ja se toteutui ilman suurempia yllätyksiä.

Julkisivujen kunnostukset ja maalaukset hankkeessa toteutettiin useampaan yksittäiseen kohteeseen julkisivukorjauksia. Onnistuneiden kilpailutusten johdosta kohteista saatiin melko edukkaat tarjoukset. Hankkeet myös toteutuivat ilman suurempia yllätyksiä. Näiden syiden takia arvioidut kustannukset alittuivat reilusti.

LVIA-järjestelmien saneeraushankkeeseen kohdentui vuonna 2025 iso määrä melko pieniä hankkeita mutta suurempia LVIA-järjestelmien saneeraushankkeita ei ajoittunut vuoteen. Tämän johdosta hankkeelle kohdentui oletettua vähemmän kustannuksia.

Valvonta-alakeskus- ja automaatio saneeraushanke käsitti vuodelle 2025 suunnitellut saneeraustoimet. Hankkeista saatiin edulliset tarjoukset ja hankkeet toteutuivat ilman suurempia yllätyksiä. Vuoden aikana ei ilmentynyt suurempia yllätyksellisiä automaatio saneeraustarpeita.

Varautumisen investoinnit hanke käsitti vuonna 2025 vain yhden suuremman hankkeen. Toteutuneesta hankkeesta saatiin edullinen tarjous ja hanke toteutui ilman suurempia yllätyksiä.

Paja-rakennuksen rakenteiden kunto tarkentui saneeraussuunnittelun aikana. Vuoden 2025 syksyn aikana päätettiin, että saneerauksen sijaan toteutetaankin uusi korvaava Paja-rakennus. Hankkeen toteutuneet kustannukset ylittyivät koska uudisrakennushankkeen suunnitteluun ei oltu varauduttu talousarviossa.

Pahkamäen koulun lämmitysjärjestelmän muutoshankkeessa kohteen olemassa olevan öljylämmitysjärjestelmän rinnalle toteutettiin ilmavesilämpöpumppujärjestelmä. Hankkeen laajuus kasvoi toteutusvaiheessa, jonka takia hankkeen toteutuneet kustannukset ylittyivät. Tehdyt laajuusmuutokset liittyivät esimerkiksi rakennuksen ulkopuolisiin rakennus- ja maanrakennustöihin sekä välillisiin LVISA-töihin. Investoinnin takaisinmaksuaika on lyhyt, vain muutama vuosi.

Vuoden 2025 aikana toteutettiin vain pieniä energiatehokkuus- ja valaisinsaneeraushankkeita. Vuoden 2025 aikana arvioitiin tarkemmin mitä kohteita tulisi tulevina vuosina saneerata sekä missä järjestyksessä saneeraukset olisi perustelluinta tehdä, jotta määrärahat tulisi kohdennettua mahdollisimman järkevästi. Hankkeiden pieneen määrään vaikutti osaltaan myös toimitilapalveluiden henkilöstöresursseihin liittyvät muutokset.

Liedon lukion auditoriosaneeraushanketta suunniteltiin vuoden 2025 aikana mutta sen toteutus siirtyi vuoteen 2026. Hankkeelle on varattu suurempi määräraha vuoden 2026 talousarviossa.

Jokilaakson päiväkodin ja vanhan kunnantalon perusparannushankkeiden suunnittelu ei edennyt vuoden 2025 aikana koska ennen tarkempaa suunnittelua tulisi olla tiedossa kohteiden tuleva käyttötarkoitus sekä suunnittelussa käytössä käyttäjän laatima kohdekohtainen tarveselvitys.

Pienhankkeet

Littera	Hankkeen nimi	Toteuma 2025
4329	Rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalvelut	-3 107
6010	Pahkamäen koulu - Kattojen puhdistus ja pinnoitus	-8 501
6015	Mäntykoti, asuntojen pesuhuoneet	-3 741
6025	Jokilaakson päiväkotikiireelliset korjaukset	-4 050
6041	Kärpijoentie 1 - LVISA-korjaukset ja muutokset	-1 593
6045	Varikon pesutilojen saneeraus	-398
6047	Lemminkäinen pvk, sisätilamuutokset	-100 240
6048	Lemminkäinen pvk, leikkipihasaneeraus	-51
6049	Kaupungintalon ala-aulan wc-saneeraus	4 955
6050	Kaupungintalon autolataus	-2 128
6051	Päiväkotikiittöine saneeraus	-4 436
6052	Sepänkuja 4 - Saneeraus ja tilamuutokset	-44 419
6053	Kaupungintalon huonetilamuutokset	-7 683
6054	Koulujen ja päiväkotien autolataus	-50 982
6055	HVK:n remontti	-7 127
6056	Palomäen päiväkotikiireelliset korjaukset	-4 962
6057	Terveyskeskus - sisätilamuutokset	-20 127
6058	Terveyskeskus - rappauskorjaukset	-10 485
6059	Kärpijoentie 11 pihan parannus	-14 445
6060	Jokilaakson koulun lukitus	-16 530
6061	Littoisten koulun pienet korjaustyöt	-5 394
6062	Mäntykodin pihasaneeraus	-6 345
6063	Tammentuvan päiväkotikiireelliset korjaukset	-1 216
6064	Tarvasjoen esikoulun piha-aitauksen uusiminen	-9 688
6066	Yliskulman koulu - kirjastosiiven kattosaneeraus	-5 821
6067	Tarvasjoen koulun teknisen työn luokan turvallisuustekniset muutokset	-12 675
6100	Kärpijoentie 1 tilamuutokset	-18 254
6103	Kuokkamaantien varikko - Vesivahinkosaneeraus	-9 793
6104	Kärpijoentie 19 - huoltorakennus-vesivahinko	-341
	Tilapalveluiden pienhankkeet yhteensä	-369 578

Vuoden 2025 suurimmat yksittäisen pienhankkeet olivat Lemminkäisen ja Sepänkuja 4:n kiinteistöjen muutostyöhankkeet. Lemminkäisen kiinteistöön saneerattiin kiireellisellä aikataululla Jokilaakson päiväkodin väistötilat. Kohteessa tehtiin sisätilamuutoksia sekä toteutettiin tarvittavat leikkipiha- ja aitamutokset. Maanhankinnan kautta kaupungin omistukseen siirtyneeseen Sepänkuja 4:n kiinteistöön toteutettiin Toimitilapalveluiden uudet varikkotilat. Toimitilapalveluiden varikkotilat toimivat aiemmin vuokratiloissa. Vuonna 2025 toteutettiin myös suuri määrä autolatauspisteitä kaupungin eri kiinteistöille.

INFRA

INFRA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
Yleiset leikkikentät ja puistot						
Menot	-200 000		-200 000	-186 289	13 711	-7 %
Netto	-200 000		-200 000	-186 289	13 711	-7 %
Asfaltointi, asuinalueiden ensimmäinen asfaltointi ja pintaukset						
Menot	-450 000		-450 000	-444 670	5 330	-1 %
Netto	-450 000		-450 000	-444 670	5 330	-1 %
Vanhojen valaistusten peruskorjaus / uudet kohteet, jatkuva hanke						
Menot	-250 000		-250 000	-212 646	37 354	-15 %
Netto	-250 000		-250 000	-212 646	37 354	-15 %
Led -valaisimien valaisinkohdattaiset ohjainlaitteet						
Menot	-30 000		-30 000	-27 258	2 742	-9 %
Netto	-30 000		-30 000	-27 258	2 742	-9 %
Liikenteenohjauslaitteet						
Menot	-40 000		-40 000	-28 810	11 190	-28 %
Netto	-40 000		-40 000	-28 810	11 190	-28 %
Teollisuusalueiden kyltitykset						
Menot	-25 000		-25 000	-19 443	5 557	-22 %
Netto	-25 000		-25 000	-19 443	5 557	-22 %
Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämisen pienhankkeet						
Menot	-130 000		-130 000	-129 308	692	-1 %
Netto	-130 000		-130 000	-129 308	692	-1 %
Infran pienhankkeet						
Menot	-350 000		-350 000	-329 165	20 835	-6 %
Netto	-350 000		-350 000	-329 165	20 835	-6 %
Hulevesijärjestelmät (uudet kaava-alueet ja saneeraukset)						
Menot	-300 000		-300 000	-261 205	38 795	-13 %
Netto	-300 000		-300 000	-261 205	38 795	-13 %
Tammentaan asemakaava						
Menot	-500 000		-500 000	-492 432	7 568	-2 %
Netto	-500 000		-500 000	-492 432	7 568	-2 %
Kaavateiden sillat, kuntokartointi / saneeraus						
Menot	-300 000		-300 000	-242 914	57 086	-19 %
Netto	-300 000		-300 000	-242 914	57 086	-19 %
Asfaltointi, teollisuusalueiden ensimmäinen asfaltointi ja pintaukset						
Menot	-150 000		-150 000	-152 296	-2 296	2 %
Netto	-150 000		-150 000	-152 296	-2 296	2 %
Matintalo 4 asemakaava						
Menot	-500 000	250 000	-250 000	-139 386	110 614	-44 %
Netto	-500 000	250 000	-250 000	-139 386	110 614	-44 %
Haapakummuntien jatke						
Menot	-200 000	100 000	-100 000	-112 408	-12 408	12 %
Netto	-200 000	100 000	-100 000	-112 408	-12 408	12 %
Tiesuunnitelmat VT10 (Huoltomiehentie, Saukonojantie)						
Menot	-50 000		-50 000		50 000	-100 %

Netto	-50 000		-50 000		50 000	-100 %
Loukainastentie hallinnollinen muutos						
Menot	-300 000	-350 000	-650 000	-688 180	-38 180	6 %
Netto	-300 000	-350 000	-650 000	-688 180	-38 180	6 %
Viertolan alueen liikennejärjestelyt						
Menot	-80 000		-80 000		80 000	-100 %
Netto	-80 000		-80 000		80 000	-100 %
E18 Kehätie vaihe 1 (Destia)						
Menot	-30 000		-30 000	-15 180	14 820	-49 %
Netto	-30 000		-30 000	-15 180	14 820	-49 %
Säkyläntie - Arosuontie työpaikka-alue						
Menot	-800 000		-800 000	-613 835	186 165	-23 %
Netto	-800 000		-800 000	-613 835	186 165	-23 %
Sillillä 4 asemakaava						
Menot	-60 000		-60 000	-57 717	2 283	-4 %
Netto	-60 000		-60 000	-57 717	2 283	-4 %

309302 Vanhojen valaistusten peruskorjaus / uudet kohteet, jatkuva hanke

- oikea-aikaisen kilpailutuksen ja hyvän markkinatilanteen johdosta urakkahinta jäi alle kustannusarvion

309303 Led-valaisimien valaisinkohtaiset ohjainlaitteet

- oikea-aikaisen kilpailutuksen ja hyvän markkinatilanteen johdosta urakkahinta jäi alle kustannusarvion

309401 Liikenteenohjauslaitteet

- liikenteenohjaussuunnitelmat eivät toteutuneet arvion mukaisesti

309402 Teollisuusalueiden kyltitykset

- teollisuusalueiden kyltitystarpeita oli ennakoitua vähemmän

309701 Hulevesijärjestelmät (uudet kaava-alueet ja saneeraukset) 22-24

- oikea-aikaisen kilpailutuksen ja hyvän markkinatilanteen johdosta urakkahinta jäi alle kustannusarvion

309920 Kaavateiden sillat, kuntokartoitus / saneeraus

- oikea-aikaisen kilpailutuksen ja hyvän markkinatilanteen johdosta urakkahinta jäi alle kustannusarvion

309923 Matintalo 4 asemakaava

- oikea-aikaisen kilpailutuksen ja hyvän markkinatilanteen johdosta urakkahinta jäi alle kustannusarvion

309924 Haapakummuntie asemakaava

- oikea-aikaisen kilpailutuksen ja hyvän markkinatilanteen johdosta urakkahinta jäi alle kustannusarvion

309926 Tiesuunnitelmat Vt10 (Huoltomiehentie, Saukonojantie)

- Huoltomiehentien ja Saukonojantien risteysalueiden tiesuunnitelmia ei päästy toteuttamaan, johtuen keskeneneräisestä kaavaprosessista

309929 Viertolan alueen liikennejärjestelyt

- kunnallistekniikan suunnittelua ei päästy edistämään, johtuen luontoselvityksen tuloksista

309928 Loukainastentie hallinnollinen muutos

- kustannukset ylittyivät saneerausurakan aikana tilattujen lisäsuunnitelmien /-töiden (valaistus- ja hulevesi-muutokset, ylimääräiset tärinämittaukset) johdosta

309932 E18 vaihe 1 (Destia)

- Pääurakoitsija sekä Väylävirasto ovat tehneet sovinnon huhtikuussa 2025. Liedon kaupunki on maksanut sovintoon perustuvan loppulaskun toteuttamissopimukseen perustuvalla %-osuudella.

309933 Säskyläntie - Arosuontie työpaikka-alue

- oikea-aikaisen kilpailutuksen ja hyvän markkinatilanteen johdosta urakkahinta jäi alle kustannusarvion

Investointien toteuma jäi 0,59 M€ alle talousarvion.

Pienhankkeet

Littera	Hankkeen nimi	Toteuma 2025
-		-34 453
4328	Alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut	-53 817
4340	Kuljetuspalvelut	-250
9005	Loukinaistentien hallinnollinen muutos - toteutus	-5 440
9006	Salimäentie jatke ja Tammitien jkp	-6 211
9007	Lounaisväylä kunnallistekniikka	-228 996
	Infrapalveluiden pienhankkeet yhteensä	-329 165

Muut pienhankkeet (litterarivi 1-3)

- Asfaltoitujen katujen reunatyttöjä sekä tiemerkintöjä materiaaleineen
- Pienhankkeiden konsulttityötä
- Yleisten alueiden aitaaminen
- Salimäentien uusi suojatiejärjestely
- Avantin eritasoliittymän urakkasopimukseen perustuva vihertöiden viimeinen maksuerä

Loukinaistentie pysäkkijärjestely 9005

- Loukinaistentien itäpuolelle Ratuntien läheisyyteen toteutettu uusi linja-autopysäkki.

Salimäentien jatke ja Tammitien jkp 9006

- Jatkettu kohteen suunnittelua vuodelta 2024.

Lounaisväylä kunnallistekniikka 9007

- Alueelle tulevan toimijan tarpeesta suunniteltu ja toteutettu katuyhteys.

VESI

VESI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
Vesijohtolinjojen saneeraus						
Menot	-150 000		-150 000	-119 484	30 516	-20 %
Netto	-150 000		-150 000	-119 484	30 516	-20 %
Viemäriinjojen saneeraus						
Menot	-150 000		-150 000	-120 288	29 712	-20 %
Netto	-150 000		-150 000	-120 288	29 712	-20 %
Tarvasjoen vesijohtoverkoston saneeraus						
Menot	-100 000		-100 000	-42 703	57 297	-57 %
Netto	-100 000		-100 000	-42 703	57 297	-57 %
Vesihuollon pienhankkeet						
Menot	-520 000		-520 000	-494 703	25 297	-5 %
Netto	-520 000		-520 000	-494 703	25 297	-5 %
Viemäriverkoston kuntotutkimus						
Menot	-100 000		-100 000	-62 518	37 482	-37 %
Netto	-100 000		-100 000	-62 518	37 482	-37 %
Tammentaan asemakaava						
Menot	-200 000		-200 000	-211 996	-11 996	6 %
Netto	-200 000		-200 000	-211 996	-11 996	6 %
Matintalo 4						
Menot	-250 000		-250 000	-116 498	133 502	-53 %
Netto	-250 000		-250 000	-116 498	133 502	-53 %
Hakula - Loukinainen siirtoviemäri						
Menot	-300 000	200 000	-100 000	-42 414	57 586	-58 %
Netto	-300 000	200 000	-100 000	-42 414	57 586	-58 %
Metsolantien viemärin saneeraus						
Menot	-300 000		-300 000	-156 524	143 476	-48 %
Netto	-300 000		-300 000	-156 524	143 476	-48 %
Sillilä 4 (uusi kaava-alue)						
Menot	-50 000		-50 000	-17 531	32 469	-65 %
Netto	-50 000		-50 000	-17 531	32 469	-65 %
Säkyläntie - Arosuontie						
Menot	-350 000		-350 000	-178 816	171 184	-49 %
Netto	-350 000		-350 000	-178 816	171 184	-49 %

Investoinnit: MTA 2 270 t€, toteutui 1 563 t€ (69%).

- Vesi- ja viemäriinjojen saneerauskohteina toteutettiin vanhojen runkolinjaventtiilien ja maanalaisten palopostien uusimisia, uusittiin runkolinja- ja mittauskaivoja, tuloviemäreitä ja toteutettiin uuden keskuskoulun vaatimat vesijohton runkolinjan siirrot/muutostyöt. Vesi- ja viemäriinjojen saneeraus toteutui 80%.

- Tarvasjoen vesijohtoverkoston saneeraus toteutui osittain; tehtiin muutoksia paineenkorotusasemalla, toteutettiin kloorinsyöttö ja lisättiin mittaus vesitorniin. Uusittiin lukuisia paloposteja ja runkolinjaventtiilejä omanan työnä. Suunnitelmissa on saada lenkkiin Virolantien ja Pitkäperkontien runkolinjat, jolloin huomattavasti parannetaan painetasoa sekä veden riittävyttä.

- Vesihuollon pienhankkeet: Avattu projektinumerot pienhankkeille, koonti alla.

- Viemäriverkoston kuntotutkimus: Littoisten, Tuulissuon ja Avantin alueen viemäriinjojen systemaattinen pesu ja kuvaus, yhteensä n. 60 km. Liittyy kuntokartoitukseen ja saneeraussuunnitelman laadintaan. Jatkuu v. 2026 puitesopimusperusteisesti.

- Tammentaan kunnallistekniikan toteutuksen osalta kustannusarvio ja varatut määrärahat ylittyi 6% eli 12 t€. Ylitys johtui suunnitelmamuutoksesta, jonka johdosta jouduttiin toteuttamaan uusi linjapumppaamo.
- Matintalo 4 kunnallistekniikan rakentamisen kustannukset alitti 47 % talousarviossa varatun määrärahan. Suunnittelukustannukset ja uuden linjapumppaamon hankintakustannukset kohdistettiin vuoteen 2024.
- Hakula - Loukinainen paineviemärin rakentamisen suunnittelu meni uusiksi maanomistaja/linjausvaihtoehtojen muutosten myötä. Tarkoitus kilpailuttaa ja toteuttaa vuosina 2026 - 2027.
- Metsolantien vesihuollon saneeraus: toteutettiin uusi linjapumppaamo, huoltotie, paineviemäri 650 m sekä uudet vesi - ja jv-runkolinjat plv 0 - 56. Lisäksi kanaalilouhinta viivästytti toteutusta.
- Sillilä 4 kunnallistekniikan alue. Suunnittelu v. 2025 ja varsinainen toteutus v. 2026.
- Säskylä-Arosuontie uuden teollisuusalueen urakka toteutui puolet halvemmalla kustannusarvioon nähden.
- Tarvasjoen vesitornin saneeraus kilpailutetaan ja toteutetaan v.2026

Pienhankkeet

Littera	Hankkeen nimi	Toteuma 2025
-		-65 749
8002	Vanhat alueet	-124 658
8003	Uudet asuntoalueet	-1 437
8016	Uudet teollisuusalueet	-574
8024	Vanhat teollisuusalueet	-24 655
8099	Äkilliset korjauskohteet	-27 224
8101	Haaganmäen JVP	-185 730
8104	Saarisen pumppaamon saneeraus	-5 151
8107	Lounaisväylä	-59 525
	Liedon Veden pienhankkeet yhteensä	-494 703

Vanhat alueet: Vanhojen alueiden vesijohdon runkolinjojen saneerausta (+venttiilit, palopostit, liitososat), Lausteenojan varren viemärikapasiteetista ja jätevesistä johtuvien haju- ym. haittojen ehkäisyä.

Uudet asuntoalueet: Uusien, ei kunnallistekniikan rakentamiskohteiden / alueiden vesihuollon mahdollistaminen.

Uudet teollisuusalueet: Tuulissuon, Avantin ja Suopohjan alueen teollisuustonttien vesihuollon liitosten mahdollistaminen.

Vanhat teollisuusalueet: vesijohto- ja viemäriliitokset uusille teollisuushalleille.

Äkilliset korjauskohteet: Vesijohdon runkolinjojen korjaustyöt, paineviemärin jäätyminen Suopohjassa, Ansarintien pv-muutokset

Lieto-Kaarina varavesiyhteys: Toteutettu Liedon ja Kaarinan välille varavesiyhteys (uudet venttiilit, putket, virtausmittaus, automaatio)

Haaganmäen JVP: Haaganmäen jv-pumppaamon hankinta + sähköliittymä (urakan toteutus v.2025)

Littoinen mitta-asema: Liittyy Lieto-Kaarina varavesiyhteyteen

Saarisen pumppaamon saneeraus: uusittu Tarvasjoella Saarisen pumppaamon tulokaivo, putkistot, pumput, sähkökeskus, automaatio sekä ohipumppausyhteys. Lisäksi tehty tulotien, piha-alueen ja kuivatuksen parannuksia.

Lounaisväylän vesi- ja viemäriinjojen toteutus, varautuminen jatkotoimiin (Plugit, raskaan kaluston pysäköinti).

LIIKUNTA

LIIKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
Ulkoliikuntapaikkojen pinnoitukset ja led-valaistukset						
Menot	-55 000		-55 000	-54 740	260	0 %
Netto	-55 000		-55 000	-54 740	260	0 %
Koulujen ja päiväkotien liikuntapaikkojen ulkoliikuntavälineet						
Menot	-60 000		-60 000	-47 762	12 238	-20 %
Netto	-60 000		-60 000	-47 762	12 238	-20 %
Ilmaristen kentän tekonurmi ja lähiliikuntapaikka						
Menot	-195 000		-195 000	-240 374	-45 374	23 %
Tulot				38 500	38 500	
Netto	-195 000		-195 000	-201 874	-6 874	4 %
Jokilaakson koulun pihapelikenttä ja yu-suorituspaikat						
Menot	-45 000		-45 000	-41 876	3 124	-7 %
Netto	-45 000		-45 000	-41 876	3 124	-7 %
Ilmaristen ulkokuntosali ja kuntosaliportaat (liikuntapaikkakysely 2024)						
Menot	-55 000		-55 000	-52 451	2 549	-5 %
Netto	-55 000		-55 000	-52 451	2 549	-5 %

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	5 557	-1 100	4 457	9 601	5 144	68,80%
Tulorahoituksen korjaukset	-1 850	0	-1 850	-811	1 039	-56,65%
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-20 210	670	-19 540	-16 175	3 365	-0,69%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	48	48	-14%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 350	0	2 350	965	-1 385	-44,82%
Toiminnan ja investointien rahavirta	-14 153	-430	-14 583	-6 372	8 211	-163,74%
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	0	0	***
Antolainasaamisten vähennykset muille	0	0	0	18	18	***
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	0	20 000	15 000	-5000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-840	0	-840	-834	6	0,00%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 000	0	-5 000	-11 000	-6 000	-7,14%
Rahoituksen rahavirta	14 160	0	14 160	3 166	-5 994	-8,59%
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	7	-430	-423	-3 206	2 217	-229,39%

Liedon kaupungin lainakanta kasvoi noin 3,2 miljoonaa euroa vuoden 2025 aikana. Talousarviossa ennakoitiin 14,1 miljoonan euron lainakannan kasvua.

Rahoitustarvetta pienensi talousarviota suurempi positiivinen vuosikate.

2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. TA	TA:n muutokset	Muutettu TA	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. TA	TA:n muutokset	Muutettu TA	Toteu- tuma	Poik- keama
Ulkoiset ja sisäiset											
Käyttötalousosa											
Tarkastusltk	N	62	0	62	61	2			0		0
Keskusvaaliltk	N	144	0	144	131	13	22	0	22	22	0
Kaupunginhallitus	N	11 381	0	11 381	10 870	511	12 089	0	12 089	13 657	1 567
Ympäristötöterv.ltk	N	2 179	0	2 179	2 124	56	1 930	0	1 930	1 907	-24
Varhaiskasv. ja koul.ltk	N	54 106	0	54 106	52 080	2 026	2 382	0	2 382	2 843	461
Hyvinvointilautakunta	N	4 820	0	4 820	4 692	128	409	0	409	453	44
Tekninen ltk (ilman vesi)	N	16 039	0	16 039	15 609	430	11 960	0	11 960	12 017	57
Kaavoitus ja rak.ltk	N	2 185	0	2 185	2 474	-289	3 498	-1 100	2 398	2 516	118
Liedon vesi	N	3 975	0	3 975	3 822	153	5 301	0	5 301	5 815	515
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						47 422	0	47 422	46 420	-1 002
Valtionosuudet	B						16 303	0	16 303	16 206	-97
Korkotulot	B						30	0	30	75	45
Muut rahoitustulot	B						562	0	562	871	309
Korkomenot	B	1 360	0	1 360	1 242	118					
Muut rahoitusmenot	B	100	0	100	98	3					
Investointiosa											
<i>Kunnanhallitus</i>											
Maa- ja vesialueet	B	2 000	0	2 000	2 006	-6	0	0	0	74	74
Rakennukset	B										
Irtaimisto	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Varhaiskasv. ja koul.ltk</i>											
Irtaimisto	B	0	0	0	0	0					
<i>Kulttuuri- ja vapaa-aik.ltk</i>											
Liikunta		410	0	410	437	-27				39	
Irtaimisto	B	0	0	0	0	0					
<i>Tekninen lautakunta</i>											
Talonrakennus	B	10 515	-470	10 045	7 873	2 172	0	0	0	0	0
Kiinteät rak.ja laitteet	B	4 745	0	4 745	4 154	591	0	0	0	0	0
Irtaimisto	B	30	0	30	20	10					
<i>Liedon vesi</i>											
Maa- ja vesialueet	B										
Vesi- ja viemäriinjat	B	2 470	-200	2 270	1 563	707	0	0	0	0	0
Irtaimisto		20	0	20	15	5					
<i>Kaavoitus</i>											
Irtaimisto	B	20	0	20	15	5					
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Lisäykset	B	0	0	0	0	0					
Vähennykset	B						0	0	0	18	18
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lisäys	B	20 000		20 000	15 000	5 000	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten vähennys	B	-840		-840	-834	-6					
Lyhytaikaisten muutos	N	5 000		5 000	-11 000	16 000	0		0	0	0
Oman pääoman muutokse	B	0	0	0	0	0					
Vaikutus maksuvalmiuteen		24 160	0	24 160	3 166	20 994	0	0	0	18	18
YHTEENSÄ		140 723	-670	140 053	112 453	27 600	101 909	-1 100	100 809	102 934	2 086

Sitovuus: N=nettomääräraha-/tuloarvio, B=bruttomääräraha-/tuloarvio

Tilinpäätöslaskelmat

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Liedon kaupungin tuloslaskelma

Tuloslaskelma Liedon kaupunki	1.1.-31.12.2025		1.1.-31.12.2024	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	8 905 910,07		7 845 794,05	
Maksutuotot	2 555 828,47		2 213 803,67	
Tuet ja avustukset	1 302 226,13		1 466 514,73	
Muut toimintatuotot	7 361 864,44	<u>20 125 829,11</u>	5 889 833,01	<u>17 415 945,46</u>
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-42 625 772,52		-40 367 610,67	
Palkat ja palkkiot	-34 546 426,59		-32 679 642,61	
Henkilösivukulut	-8 079 345,93		-7 687 968,06	
Palvelujen ostot	-18 157 920,73		-17 010 901,20	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 819 988,47		-6 768 242,22	
Avustukset	-2 726 853,66		-1 620 238,36	
Muut toimintakulut	-2 426 381,35	<u>-72 756 916,73</u>	-2 069 770,39	<u>-67 836 762,84</u>
Toimintakate		-52 631 087,62		-50 420 817,38
Verotulot		46 420 284,20		45 237 223,56
Valtionosuudet		16 205 993,00		16 132 604,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	74 922,45		100 708,42	
Muut rahoitustuotot	778 847,12		729 010,85	
Korkokulut	-1 242 336,64		-1 253 898,95	
Muut rahoituskulut	-5 131,16	<u>-393 698,23</u>	-6 864,34	<u>-431 044,02</u>
Vuosikate		9 601 491,35		10 517 966,16
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 894 029,36		-7 240 730,79	
Arvonalentumiset	-1 414 201,42	<u>-8 308 230,78</u>	-2 083 089,60	<u>-9 323 820,39</u>
Tilikauden tulos		1 293 260,57		1 194 145,77
Investointivaraus				
Poistoeron väh (+)/lisäys (-)		5 045,64		5 045,64
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)		1 298 306,21		1 199 191,41

3.2 Liedon kaupungin rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma Liedon kaupunki	2025		2024	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	9 601 491,35		10 517 966,16	
Tulorahoituksen korjaukset	-810 599,03	8 790 892,32	-736 998,90	9 780 967,26
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-16 174 652,92		-19 340 507,40	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	47 980,00		222 658,98	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	964 701,35	-15 161 971,57	1 214 113,65	-17 903 734,77
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-6 371 079,25		-8 122 767,51
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	18 103,08	18 103,08	18 103,08	18 103,08
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-833 873,00		-2 355 537,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-11 000 000,00	3 166 127,00	13 000 000,00	10 644 463,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	125 108,45		0,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos	601 336,84		-1 646 532,78	
Korottomien velkojen muutos	2 342 012,52	3 068 457,81	-1 371 952,47	-3 018 485,25
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		6 252 687,89		7 644 080,83
RAHAVAROJEN MUUTOS		-118 391,36		-478 686,68
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 025 349,58		3 142 787,73	
Rahavarat 1.1.	3 143 740,94	-118 391,36	3 621 474,41	-478 686,68

3.3 Liedon kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	142 251 817,42	134 605 580,68
Aineettomat hyödykkeet	94 706,77	136 240,57
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset menot	94 706,77	136 240,57
Aineelliset hyödykkeet	137 559 553,81	129 786 968,75
Maa- ja vesialueet	27 527 469,91	25 995 828,49
Rakennukset	49 976 534,12	53 036 724,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 041 951,40	37 754 105,25
Koneet ja kalusto	562 636,23	745 643,74
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20 450 962,15	12 254 666,92
Sijoitukset	4 597 556,84	4 682 371,36
Osakkeet ja osuudet	3 891 768,73	3 958 480,17
Muut lainasaamiset	381 233,35	399 336,43
Muut saamiset	324 554,76	324 554,76
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	291 814,84	437 240,84
Valtion toimeksinnot	37 033,89	51 051,12
Lahjoitusrahastojen varat	220 737,87	352 146,64
Muut toimeksiantojen varat	34 043,08	34 043,08
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 597 975,96	9 317 704,16
Saamiset	5 572 626,38	6 173 963,22
Pitkäaikaiset saamiset	5 800,00	5 800,00
Muut saamiset	5 800,00	5 800,00
Lyhytaikaiset saamiset	5 566 826,38	6 168 163,22
Myyntisaamiset	2 711 374,85	3 357 924,81
Muut saamiset	1 457 387,75	1 587 206,40
Siirtosaamiset	1 398 063,78	1 223 032,01
Rahoitusarvopaperit	953,21	953,21
Rahat ja pankkisaamiset	3 024 396,37	3 142 787,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ	151 141 608,22	144 360 525,68

VASTATTAVAA	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA	50 099 250,53	48 800 944,32
Peruspääoma	29 556 700,73	29 556 700,73
Edellisten tilikausien ylijäämä	19 244 243,59	18 045 052,18
Tilikauden ylijäämä	1 298 306,21	1 199 191,41
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	8 010 995,16	8 016 040,80
Poistoero	10 995,16	16 040,80
Investointivaraus	8 000 000,00	8 000 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	416 923,29	437 240,84
Valtion toimeksiannot	37 033,89	51 051,12
Lahjoitusrahastojen pääomat	345 996,32	352 146,64
Muut toimeksiantojen pääomat	33 893,08	34 043,08
VIERAS PÄÄOMA	92 614 439,24	87 106 299,72
Pitkäaikainen	54 492 011,81	39 557 020,10
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 355 108,00	26 923 072,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	13 136 903,81	12 633 948,10
Lyhytaikainen	38 122 427,43	47 549 279,62
Joukkovelkakirjalainat	25 000 000,00	36 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	567 964,00	833 873,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	380 022,98	280 805,70
Ostovelat	5 529 955,06	4 121 159,02
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	773 195,93	683 117,76
Siirtovelat	5 871 289,46	5 630 324,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	151 141 608,22	144 360 525,68

3.4 Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma 1 000 €	1.1.-31.12.2025		1.1.-31.12.2024	
Toimintatuotot		26 115		24 113
Toimintakulut		-78 284		-73 500
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappi- osta)		12		10
TOIMINTAKATE		-52 157		-49 377
Verotulot		46 420		45 237
Valtionosuudet		17 747		17 727
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	63		88	
Muut rahoitustuotot	714		693	
Korkokulut	-1 773		-1 723	
Muut rahoituskulut	-19	-1 015	-7	-949
VUOSIKATE		10 996		12 638
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 563		-8 435	
Arvonalentumiset	-1 414		-2 083	
Muut satunnaiset tuotot	34	-9 944	0	-10 518
TILIKAUDEN TULOS		1 052		2 120
Tilikauden verot		-1		-6
Laskennalliset verot		13		-22
Vähemmistöosuudet		0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		1 063		2 092

3.5 Konsernirahoituslaskelma

Konsernirahoituslaskelma 1 000 €	1.1.-31.12.2025		1.1.-31.12.2024	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	10 936		12 638	
Satunnaiset erät	34		1	
Tilikauden verot	-1		-6	
Tulorahoituksen korjauserät	-811	10 157	-1 108	11 525
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-17 882		-29 665	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	171		375	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	965	-16 745	1 214	-28 076
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-6 588		-16 550
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	0			
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 900		6 900	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 256		-3 870	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 911	3 733	12 927	15 956
Oman pääoman muutokset		-85		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		124		1
Vaihto-omaisuuden muutos		-117		90
Saamisten muutos		129		-1 025
Korottomien velkojen muutos		2 197		-236
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		5 982		14 786
RAHAVAROJEN MUUTOS		-605		-1 764
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		4 414		4 970
Rahavarat 1.1.		5 019		6 734
		-605		-1 764

3.6 Konsernitase

VASTAAVAA 1 000 €	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	163 510	155 868
Aineettomat hyödykkeet	132	161
Aineettomat oikeudet	30	10
Muut pitkävaikutteiset menot	102	151
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	159 240	151 522
Maa- ja vesialueet	28 154	26 624
Rakennukset	58 010	59 205
Kiinteät rakenteet ja laitteet	51 744	50 166
Koneet ja kalusto	825	1 035
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20 507	14 490
Sijoitukset	4 138	4 185
Osakkuusyhtiöosuudet	87	95
Muut osakkeet ja osuudet	3 719	3 754
Muut saamiset	332	336
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	787	907
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 986	12 169
Vaihto-omaisuus	229	111
Saamiset	6 343	7 089
Pitkäaikaiset saamiset	8	8
Lyhytaikaiset saamiset	6 335	7 081
Rahoitusarvopaperit	532	487
Rahat ja pankkisaamiset	3 882	4 483
VASTAAVAA YHTEENSÄ	175 282	168 944

VASTATTAVAA 1 000 €	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA	59 131	58 095
Peruspääoma	29 557	29 557
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	3	3
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	28 445	26 444
Tilikauden yli-/alijäämä	1 125	2 092
VÄHEMMISTÖOSUDET	8	7
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	932	927
VIERAS PÄÄOMA	115 212	109 914
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	60 647	45 704
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	14 034	13 495
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	26 817	38 027
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	13 714	12 689
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	175 282	168 944

Tilinpäätöksen liitetiedot

4 TILNPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Liedon kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetietojen numerointi viittaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa tilinpäätöksen liitetiedoista käytettyyn liitetietokohtaiseen numerointiin.

1 ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ -MENETELMÄT

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoriteperusteisesti, poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle. Mikäli joulukuussa tilitettävä määrä on poikkeuksellisesti negatiivinen, kirjataan se ao. tilikauden verotulojen vähennykseksi ja siirtovelaksi.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla tai avustuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun, kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet, liite 11.

Poistosuunnitelma on päivitetty vuonna 2024 (KV 38/10.6.2024). Uusi poistosuunnitelma on otettu käyttöön vuonna 2024 valmistuneissa investoinneissa ja aiempina tilikausina hankitut käyttöomaisuusinvestoinnit on muutettu vastaamaan uutta poistosuunnitelmaa.

Erikseen mainittujen rakennusten osalta poistosuunnitelmaa ei ole muutettu, sillä tämä olisi aiheuttanut joidenkin käytössä olevien, vielä pitkän käyttöiän omaavien, rakennusten alaskirjaamiseen. Tämä olisi tarpeettomasti vääristänyt tilinpäätöksen oikean ja riittävän kuvan vaatimusta.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon, jos sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo arvioidaan pysyvästi vielä poistamattomaksi hankintamenoa pienemmäksi.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Muut erät

Lomapalkat ja -rahat on kohdistettu sille tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana olevat palkat kirjataan ottaen huomioon voimassa olevat työehtosopimusten määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta. Lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilötasolla.

2 ESITTÄMISTAPAMUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa.

3 OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Ei ilmoitettavaa.

4 EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2025 alkaen valtiolta kuntiin. Kirjanpitolautakunnan lausunnon mukaan kunnat ja kuntayhtymät kirjaavat työ- ja elinkeinotoimistoilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta sekä kehittämis- ja hallintokeskukselta siirtyvän lomapalkkavelan tilikauden 2025 aloitavassa taseessa muuksi saamisiksi valtiolta ja siirtovelaksi henkilöstölle (lomapalkkajaksotus).

Uudistuksen myötä tehtiin Kirjanpitolautakunnan suosituksen mukaisesti korjaus avaavaan taseeseen 1.1.2025 siirtyneiden erien osalta. Korjaus tehtiin seuraavasti:

VASTAAVAA	
Saamiset valtiolta	20 139,45 €
VASTATTAVAA	
Lomapalkkajaksotus	-20 139,45 €

5 AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT

Ei ilmoitettavaa.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä (erittely liite 22).

Osakkuusyhteisöt Parravahan Vesi Oy ja Tilikunta Oy on yhdistelty sovelletun pääomaosuusmenetelmän mukaan.

Littoistenjärven säännöstely-yhtiö (yhteisyhteisö) on merkitty konsernitaseeseen vain sen hankintamenona osakkeissa ja osuuksissa sekä lisätietona liitetiedoissa. Nautelankoski-säätiö on jätetty yhdistelemättä, koska kuntakonsernin kannalta se on merkitykseltään vähäinen.

Kuntayhtymät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen lukuarvoltaan peruspääoman jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Olenaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen kunnalle maksamia kiinteistöveroja ei ole vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Laskennallinen verovelka on esitetty pitkäaikaisena ja laskennallisen verovelan muutos lyhytaikaisena vieraana pääomana.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisön aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisesti. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

2 ESITTÄMISTAPAMUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa.

3 OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Ei ilmoitettavaa.

4 EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2025 alkaen Valtiolta kuntiin. Kirjanpitolautakunnan lausunnon mukaan kunnat ja kuntayhtymät kirjaavat työ- ja elinkeinotoimistoilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta sekä kehittämis- ja hallintokeskukselta siirtyvän lomapalkkavelan tilikauden 2025 aloittavassa taseessa muuksi saamisiksi valtiolta ja siirtovelaksi henkilöstölle (lomapalkkajaksotus).

Uudistuksen myötä tehtiin Kirjanpitolautakunnan suosituksen mukaisesti korjaus avaavaan taseeseen 1.1.2025 siirtyneiden erien osalta. Korjaus tehtiin seuraavasti:

VASTAAVAA	
Saamiset valtiolta	20 139,45 €
VASTATTAVAA	
Lomapalkkajaksotus	-20 139,45 €

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6 TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN

Ulkoiset 1 000 € *)	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto	1 253	1 288	1 253	1 288
Kehittäminen	3 148	1 933	3 148	1 933
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 516	3 416	3 293	3 224
Tekniset palvelut	5 597	6 546	2 403	2 458
Kaavoitus- ja rakennuspalvelut	2 516	1 917	2 516	1 917
Ympäristöterveydenhuolto	1 918	1 759	1 918	1 759
Muut palvelut	2 572	2 436	0	0
Liedon Vesi	5 595	4 837	5 595	4 837
Toimintatuotot yhteensä	26 115	24 132	20 126	17 416

*) Eliminoitu myös kunnan ja Liedon Veden väliset tuotot

7 VEROTULOJEN ERITTELY

Kunta 1 000 €	2025	2024
VEROTULOT	46 420	45 237
Verotulot	37 203	35 912
Kiinteistövero	5 988	5 603
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 230	3 722

8 VALTIONOSUUKSIEN JA VEROTULOMENETYSTEN KORVAUSTEN ERITTELY

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	17 095	15 772	17 095	15 772
siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-624	-544	-2 153	-2 138
Verotulomenetysten korvaus	1 264	2 498	1 264	2 498
Valtionosuudet yhteensä	17 735	17 726	16 206	16 132

9 PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

Kunta 1 000 €	2025	2024
Palvelujen ostot	- 26 197	- 24 611
Asiakaspalvelujen ostot	- 4 891	- 5 047
Muiden palveluiden ostot	- 21 305	- 19 564

11 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	2 vuotta/ tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön - väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoai- koja*)	
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruserän- not	5 vuotta/ tasapoisto
Muut	5 vuotta/ tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoja
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 vuotta/ tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 vuotta/ tasapoisto
Talousrakennukset	15 vuotta/ tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	
-huoltorakennukset	25 vuotta/ tasapoisto
-mökit, saunarakennukset	30 vuotta/ tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta/ tasapoisto
-kiinteistökauppojen yhteydessä tulleet rakennukset	10 vuotta/ tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta/ tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	30 vuotta/ tasapoisto
Vedenjakeluverkosto	40 vuotta/ tasapoisto
Viemäriverkko	40 vuotta/ tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	20 vuotta/ tasapoisto
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	20 vuotta/ tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 vuotta/ tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet	4 vuotta/ tasapoisto
Atk-laitteet	5 vuotta/ tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta/ tasapoisto
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoja
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoja

* Pienet alle 10.000 euron hankinnat kirjataan vuosikuluiksi

Liedon kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden poistosuunnitelman 10.6.2024.
Uusi poistosuunnitelma astui voimaan 1.1.2024.

Menojäänöspoistoista luovuttiin ja niiden osalta siirryttiin noudattamaan tasapoistoa.
Poistoajoja yhtenäistettiin ja poistoajat määräytyivät Kirjanpitolautakunnan kuntaja-
oston yleisohjeen suositusten pohjalta.

40 vuoden poisto-aika jäi voimaan seuraavissa kohteissa, sillä kohteet ovat edelleen käytössä ja toiminnassa, ja poistosuunnitelman muutos olisi johtanut tase-arvojen alaskirjauksiin ja sitä kautta vähemmän oikeaan kuvaan tilinpäätöksessä:

Kunnantalo, Keskuskoulu, Lukio, Kirkonkulman koulu, Ilmaristen koulu, Pahkamäen koulu, Ammattikoulu, Vanhainkoti, Littoisten koulu, Loukainisten koulu, Loukilinnan päiväkotiki, Pääterveysasema, Aseman terveystalo, Järvikodon päiväkotiki, Hyvinvointikeskus, Lietohalli, Lemminkäinen, Yliskulman koulu, Varikko, Vanhusten palvelukeskus (Tarvasjoki), Tarvasjoen koulu, Kansalaisopisto, Amandakoti, Mäntykoti, Kisakallion koulu

13 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden luovutusvoitot	965	1 214	965	1 214
Rakennusten luovutusvoitot	0	0	0	0
Koneiden ja kaluston luovutusvoitot	0	0	0	0
Osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot	0	0	0	0
Luovutusvoitot yhteensä	965	1 214	965	1 214
Muut toimintakulut				
Rakennusten luovutustappiot	0	0	0	0
Maa-alueiden luovutustappiot	0	0	0	0
Osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot	0	0	0	0
Luovutustappiot yhteensä	0	0	0	0

Liedon kaupunki kaavoittaa hankkimaansa maaomaisuutta ja rakentaa infrastruktuurin tonteille. Raakamaan hankinnan sekä esirakentamisen ja tonttien myyntihinnan välinen myyntivoitto kirjataan käyttötalousosaan kaavoitus- ja rakennuslautakunnan tuloihin.

15 OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

1 000 €	Kunta	
	2025	2024
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0	0
Osinkotuotot muista yhteisöistä	136	145
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	0
Yhteensä	136	145

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

19 TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

1 000 €	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	136	0	136
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0
Tilikauden poisto	-42	0	-42
Poistamaton hankintameno 31.12.	95	0	95

1 000 €	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakennelmat ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	25 996	53 037	37 754	745	12 255	129 786
Lisäykset tilikauden aikana	1 686	397	0	9	14 092	16 184
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-48	0	0	-48
Vähennykset tilikauden aikana	-154	0	0	0	0	-154
Siirrot erien välillä	0	1 182	4 771	42	-5 896	99
Tilikauden poisto	0	-3 292	-3 368	-234	0	-6 894
Arvonalentumiset	0	-1 347	-67	0	0	-1 414
Poistamaton hankintameno 31.12.	27 527	49 977	39 042	563	20 451	137 559

Maa- ja vesialueet 1 000 €	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	667	590	321	321
Muut maa- ja vesialueet	27 389	25 934	27 206	25 674
Yhteensä	28 056	26 524	27 527	25 995

Pysyvien vastaavien sijoitukset 1000 €	Osakkeet ja osuudet				Yhteensä
	Osakkeet konserniyhtiöt	Kuntayhtymä osuudet	Osakkuus-yhteisö- osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	
Hankintameno 1.1.	409	320	119	3 111	3 958
Lisäykset	0		0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	409	320	119	3 111	3 958
Arvonlennukset *)	0	0	0	-67	-67
Kirjanpitoarvo 31.12.	409	320	119	3 044	3 892

*) Liedon kaupungin erillisen taseyksikön Liedon Veden taseessa olevaan Turun Seudun Vesi Oy:n sijoitukseen on kirjattu

tilikaudella 2022 varovaisuuden periaatteen mukaisesti alaskirjaus noin 67.000 euroa, koska sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi.

Pysyvien vastaavien sijoitukset 1000 €	Laina- ja muut saamiset		
	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	399	325	724
Lisäykset	0	0	0
Vähennykset	-18	0	-18
Hankintameno 31.12.	381	325	706
Arvonlennukset *)	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	381	325	706

OLENNAISET KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVONMUUTOKSET

	Tase-arvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspo:sta	Ero
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	289			289	7,52%	0
Varsinais-Suomen Liitto	11			11	3,16%	0
Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä	21			21		
Yhteensä	321	0	0	321		0

20-22 OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta /tappiosta
Tytäryhteisöt						
Liedon Asunnot Oy	Lieto	100%	100%	19	10 262	-3
Liedon Lämpö Oy	Lieto	100%	100%	1 128	12 110	47
Liedon Innovaatiokampus Oy *	Lieto	100%	100%	28	3	18
Liedon Kaupunkikiinteistöt Oy	Lieto	100%	100%	0	0	0
Kuntayhtymät						
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	Loimaa	7,52%	7,52%	1 915	181	64
Varsinais-Suomen liitto	Turku	3,16%	3,16%	81	57	6
Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä	Turku	2,93%	2,93%	5 475	9 679	9
Osakkuusyhteisöt						
Parravahan Vesi Oy	Marttila	23,08%	23,08%	33	12	0
Tilikunta Oy	Kaarina	23,00%	23,00%	35	178	10
Yhdistelemättä						
Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä*	Turku	100,00%	100,00%			
Nautelankoski-säätiö*	Lieto					

* Kuntakonsernin kannalta merkitykseltään vähäinen

Konsernisäännösten yhdistelyrajan alle jäävät merkittävät osakeyhtiöt, joissa kunta on osakkaana

Turun Seudun Vesi Oy	3,98%
Turun Seudun Puhdistamo Oy	4,33%

23 SAAMISTEN ERITTELY

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		105		25
Lainasaamiset	381		399	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		58		291
Yhteensä	381	163	399	316
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		22		18
Siirtosaamiset		0		0
Yhteensä		22		18
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Yhteensä		0		0
Saamiset yhteensä	381	185	399	334

24 SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Muut siirtosaamiset	10	0	0	0
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	10	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	223	280	223	280
Työterveyshuollon palautus	118	88	118	88
Koulutuskorvaus	25	27	25	27
Työllistämistuki	0	0	0	0
Lämmitys ennakkomaksut	0	291	0	291
Ympäristöpalveluiden laskujen siirto	126		126	0
Sivistystoimen laskujen siirto	0	178	0	178
Tietotekniikkalaskujen siirto	112		112	0
Vuokrien jaksotus	152	159	152	159
Kuntalaskutus	179	65	179	65
Hankeavustukset	305	0	305	0
Henkilöstökulut	70	0	70	0
Muita siirtosaamisia	388	231	88	135
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 698	1 319	1 398	1 223
Siirtosaamiset yhteensä	1 708	1 319	1 398	1 223

25 OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	29 557	29 557	29 557	29 557
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	29 557	29 557	29 557	29 557
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	3	3	0	0
Siirrot rahastoon tilikaudella	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Rahaston pääoma 31.12.	3	3	0	0
Edellisten vuosien yli/alijäämä	28 445	26 444	19 244	18 045
Tilikauden yli-/alijäämä	1 125	2 092	1 298	1 199
Oma pääoma yhteensä	59 130	58 095	50 099	48 801

26 ERITTELY POISTOEROISTA
ERITTELY POISTOEROISTA

1 000 €	Kunta	
	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	11	16
Yhteensä	11	16

27 PITKÄAIKAISET VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA

1 000 €	Kunta	
	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 664	2 901
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Yhteensä	2 664	2 901

28 JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

1 000 €	Kunta	
	2025	2024
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	25 000	36 000
- korko 2,04 % - 2,12 %		
- erääntyvät 21.1. - 17.6.2025	25 000	36 000
Yhteensä	25 000	36 000

30 VIERAS PÄÄOMA

1 000 €	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		6		205
<i>Yhteensä</i>		6		205
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		0		2
Siirtovelat		0		0
<i>Yhteensä</i>		0		2
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		135		71
<i>Yhteensä</i>		135		71
Vieras pääoma yhteensä	0	141	0	278

31 SHEKKILIMIITTI

1 000 €	2025	2024
Liedon Säästöpankki	841	841
- siitä käyttämättä oleva määrä	841	841

32 MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut velat				
Liittymismaksut	13 248	12 745	13 137	12 634
Muut velat	0	0	0	0
Yhteensä	13 248	12 745	13 137	12 634

33 SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat, Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	4 873	3 620	3 769	3 512
Henkilösivukulujen jaksotus	1 051	711	750	692
Muut palkkojen siirtovelat	107	63	43	63
Korkojaksotukset	10	1	0	0
Ympäristöterveydenhuollon palautukset	74	88	74	88
Maaseutupalveluiden palautukset	1	40	1	40
Joukkoliikenteen jaksotus	4	53	4	53
Muut siirtovelat	2 965	285	134	187
Yhteensä	9 085	4 861	4 775	4 635

LASKENNALLISET VEROVELAT

1 000 €	Konserni	
	2025	2024
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	501	514
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	0	0
Yhteensä	501	514

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34 VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN

1 000 €	Konserni	
	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	600	600
Lainat julkisyhteisöiltä		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		0
Yhteensä	600	600

38 VUOKRAVASTUUT

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	243	271	128	107
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	175	150	128	107
- sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	0	0	0	0
Vuokravastuut yhteensä, toistaiseksi voimassa olevat	128	107	128	107
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	128	107	128	107
- sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	0	0	0	0
Leasingvastuut yhteensä	9 373	10 226	9 288	10 131
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 369	1 352	1 335	1 320
- leasingvastuista kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	7 953	8 908	7 953	8 908
- leasingvastuista sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	3 012	3 012	3 012	3 012
Yhteensä	9 744	10 604	9 544	10 345

39-40 VASTUUSITOUMUKSET

Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan kons. kuuluvien yht. puolesta				
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma			24 760	27 852
Jäljellä oleva pääoma			20 379	19 974
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			7 707	8 806
Jäljellä oleva pääoma			4 285	6 474

VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA

1 000 €	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	191 963	178 356
Kunnan osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	246	191

41 MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset 1)				
Nimellisarvo	32 000	17 000	32 000	17 000
Markkina-arvo	7 940	7 322	7 940	7 322
Korkokattosopimukset				
Nimellisarvo		16 000		16 000
Markkina-arvo		75		75
Arvonlisäveron palautusvastuu 3)	2 750	2 757	2 680	2 757
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu 4)	1 456	1 456	1 375	1 375
Muut vastuut				

1) Koronvaihtosopimukset	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Kunta: Koronvaihtosopimus 1				
Koronvaihtosopimuksella 1 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus alkoi 6.3.2020 ja päättyi 6.3.2025.				
Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo		17 000		17 000
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		7 322		7 322
Kunta: Koronvaihtosopimus 2				
Koronvaihtosopimuksella 2 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus alkoi 6.3.2025 ja päättyi 6.3.2035.				
Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	32 000 000		32 000 000	
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	7 940		7 940	

3) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankinnoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöjä myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §) Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- ja taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

4) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, STVOL 4:30 §, Lopetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 7:30 § (vastuu voimassa 15 vuotta).

MAANKÄYTTÖSOPIMUKSET

Kunnalle ei ole odotettavissa vastuita maankäyttösopimuksiin liittyen.

KÄYNNISSÄ OLEVAT OIKEUDENKÄYNNIT

Ei käynnissä olevia oikeudenkäyntejä.

4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42 HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.

	Kunta 2025	Kunta 2024
Kaupunginjohtaja, hallintopalvelut	54	51
Sivistyspalvelut	538	601
Hyvinvointipalvelut	71	
Kaavoitus ja tekniset palvelut	163	164
Ympäristöterveydenhuolto	27	26
Yhteensä	853	842

43 HENKILÖSTÖKULUT

	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	42 626	40 368
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	52	44
Henkilöstökulut yhteensä	42 678	40 412

44 LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOISTA PERITYT JA PUOLUEELLE TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

1 000 €	2025	2024
Kansallinen Kokoomus	6	6
Perussuomalaiset	2	4
Suomen Keskusta	4	4
Suomen Kristillisdemokraatit	3	3
Suomen Ruotsalainen kansanpuolue	0	0
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	5	5
Vasemmistoliitto	2	2
Vihreä Liitto	5	6
Tilitetyt palkkiot yhteensä	26	30

45 TILINTARKASTUSPALKKIOT

1 000 €	2025	2024
Tarkastusyhteisö TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	18	17
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	3	8
Tarkastuslautakunnan avustaminen	8	2
	28	27

46 INTRESSITAHOLIIKETOIMET

Kunnan antamat takaukset tytäryhtiöille:

1 000 €	Jäljellä oleva pääoma
Liedon Asunnot Oy	9 520
Liedon Lämpö Oy	10 859
Annetut takaukset yhteensä	20 379

Kaupunki on taannut tytäryhteisöjen lainoja, joiden jäljellä oleva pääoma 31.12.2025 on noin 20 miljoonaa euroa. Ennen vuotta 2019 annetuista takauksista ei ole maksettu vuosittaista takausprovisiota. Tilikaudella 2019 Liedon Asunnot Oy:lle myönnetyn takauksen osalta (laina enintään 1,4 miljoonaa euroa) kaupunki perii takausprovisiota 0,4 % / vuosi.

Lisäksi Liedon kunnanvaltuusto on (KV 91/12.11.2018) päättänyt myöntää tytäryhtiö Liedon Lämpö Oy:lle 8,5 miljoonan euron takauksen lämpökeskusinvestointiin. Lainasta on nostettu tilinpäätöshetkellä 5,1 miljoonaa euroa. Kaupunki perii takauksesta Liedon Lämpö Oy:ltä takausprovisio 0,5 % / vuosi. Kaupungin arvion mukaan takauksiin ei liity merkittävää taloudellista riskiä.

Liedon kaupunginvaltuusto on (KV 7/29.1.2024) päättänyt myöntää tytäryhtiö Liedon Asunnot Oy:lle 2 miljoonan lainalle viiden kerrostalon kylpyhuoneremonttien toteuttamiseen. Lainasta on nostettu tilinpäätöshetkellä 2,0 miljoonaa euroa. Kaupunki perii takauksesta Liedon Asunnot Oy:ltä takausprovisio 0,75 % / vuosi.

Liedon kaupunginvaltuusto on (KV 26/29.4.2024) päättänyt myöntää tytäryhtiö Liedon Lämpö Oy:lle 4,9 miljoonan euron takauksen KPA-laitosinvestointiin. Lainasta on nostettu tilinpäätöshetkellä 4,9 miljoonaa euroa. Kaupunki perii takauksesta Liedon Lämpö Oy:ltä takausprovisio 0,75 % / vuosi.

Liedon kaupunginvaltuusto on (KV 33/28.4.2025) päättänyt myöntää tytäryhtiö Liedon Lämpö Oy:lle 3,9 miljoonan euron takauksen aiemmin nostetun lainan pääoman maksuun sekä KPA-laiteinvestointiin. Kaupunki perii takauksesta Liedon Lämpö Oy:ltä takausprovisio 0,75 % / vuosi.

Liedon Vesi

5 LIEDON VESI

Erillisen taseyksikkö Liedon Veden toimintakertomus tilikaudelta 2024 on esitetty luvussa 2 Talousarvion toteutuminen osana Teknisen lautakunnan talousarviovertailua.

5.1 Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma Liedon Vesi	1.1.-31.12.2025		1.1.-31.12.2024	
Liikevaihto		5 565 527,10		5 037 067,56
Liiketoiminnan muut tuotot		249 867,41		78 008,91
Henkilöstökulut	-618 151,00		-639 899,13	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-935 763,19		-828 688,74	
Palvelujen ostot	-2 135 906,53	-3 689 820,72	-2 127 561,84	-3 596 149,71
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-821 159,98		-778 217,75
Arvonalentumiset		-67 096,92		-66 711,48
Liiketoiminnan muut kulut		-132 261,21		-121 806,08
Liikeylijäämä (-alijäämä)		1 105 055,68		552 191,45
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00	
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00		0,00	
Korvaus peruspääomasta	-92 493,26		-92 493,26	
Muut rahoituskulut	-3,21	-92 496,47	0,00	-92 493,26
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä		1 012 559,21		459 698,19
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		1 012 559,21		459 698,19

TUNNUSLUVUT	2025	2024
Sijoitetun pääoman tuotto, %	12,4	11,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	12,4	11,2
Voitto, %	18,2	9,1

Sijoitetun pääoman tuotto, $(100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}))$. Tunnusluku kertoo eriytettyyn taseyksikköön sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa suhteellista kannattavuutta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, $(100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}))$. Tässä tunnusluvussa huomioidaan myös yli-/alijäämäerät.

Voittoprosentti, $(100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varuksia} / \text{Liikevaihto}))$. Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden taseyksikön yli-/alijäämä ennen varuksia muodostaa liikevaihdosta.

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA	2025		2024	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate		1 993 312,57		1 304 627,42
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-1 574 504,38		-2 004 398,81	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-1 574 504,38	0,00	-2 004 398,81
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		418 808,19		-699 771,39
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
Pitkäaikaisten lainojen muutos	502 955,71		568 504,98	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	502 955,71	0,00	568 504,98
Saamisten muutos muilta	-1 711 014,50		244 355,18	
Korot.velkojen muutos	789 250,60	-921 763,90	337 913,21	582 268,39
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-418 808,19		1 150 773,37
RAHAVAROJEN MUUTOS		0,00		451 001,98
RAHAVARAT 31.12.	0,00		0,00	
RAHAVARAT 01.01.	0,00	0,00	21 284,84	-21 284,84

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-2 198 573	-4 011 381
Investointien tulorahoitus, %	120,7	37,2
Lainanhoitokate %	21,6	9,1
Quick ratio	2,7	6,1
Current ratio	2,7	6,4

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavarjoja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, $(100 * \text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset}) / \text{Investointien omahankintameno}$, tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate, $(\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainan lyhennykset})$, kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kassan riittävyys, $(365 \text{ PV} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella})$, maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Quick ratio, $((\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}))$, on maksuvalmiussuhde, joka kertoo miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan kesken. Tunnusluku on hyvä yli 1, tyydyttävä 0,5 -1 ja heikko alle 0,5.

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnusluku on hyvä yli 2, tyydyttävä 1-2 ja heikko alle 1

TASE

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	19 220 599,99	18 534 352,30
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	16 677 610,57	15 924 651,65
Maa- ja vesialueet	110 117,17	110 117,17
Rakennukset	682 930,27	716 746,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 327 232,69	14 191 112,86
Koneet ja kalusto	79 895,21	105 835,34
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 477 435,23	800 839,91
Sijoitukset	2 542 989,42	2 609 700,65
Osakkeet ja osuudet	2 482 989,42	2 549 700,65
Muut saamiset	60 000,00	60 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 012 002,37	2 408 450,86
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	0,00	156 580,99
Lyhytaikaiset saamiset	4 012 002,37	2 251 869,87
Myyntisaamiset	1 761 779,21	379 842,11
Saamiset kunnalta yhdistyksiä	2 250 223,16	1 872 027,76
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	23 232 602,36	20 942 803,16

VASTATTAVAA	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA	9 590 356,48	8 436 182,81
Peruspääoma	1 541 554,37	1 541 554,37
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	6 894 628,44	6 434 930,25
Tilikauden yli-/alijäämä	1 154 173,67	459 698,19
VIERAS PÄÄOMA	13 642 245,88	12 506 620,35
Pitkäaikainen	11 860 631,52	11 514 259,57
Muut velat	11 860 631,52	11 514 259,57
Lyhytaikainen	1 781 614,36	992 360,78
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Ostovelat	297 734,46	192 101,38
Korottomat velat kunnalta	0,00	0,00
Muut velat	1 483 879,90	800 259,40
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	23 232 602,36	20 942 803,16

TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	41,3	40,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	234,6	244,5
Kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	8 049	6 895
Lainakanta 31.12. 1 000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	60	60

Omavaraisuusaste

Mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

5.2 Talousarvion toteutumisvertailu

TULOSLASKELMA

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama €	Poikkema %
Liikevaihto	-5 255 631	0	-5 255 631	-5 789 882	-534 251	10%
Liiketoiminnan muut tuotot	-45 000	0	-45 000	-25 513	19 487	-43%
Henkilöstökulut	640 342	0	640 342	618 151	-22 191	-3%
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	855 650	0	855 650	935 763	80 113	-9%
Palvelujen ostot	2 340 781	0	2 340 781	2 135 907	-204 874	9%
Materiaalit ja palvelut	3 196 431	0	3 196 431	3 071 670	-124 761	4%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	821 160	821 160	***
Arvonalentumiset	66 711		66 711	67 097	386	***
Poistot ja arvonalentumiset	66 711	0	66 711	888 257	821 546	-1232%
Liiketoiminnan muut kulut	138 452	0	138 452	132 261	-6 191	4%
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-1 258 695	0	-1 258 695	-1 105 056	153 639	12%
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	***
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	***
Korkokulut	0	0	0	0	0	***
Korvaus peruspääomasta	92 493	0	92 493	92 493	0	***
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	***
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	92 493	0	92 493	92 493	0	***
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	-1 166 202	0	-1 166 202	-1 012 563	153 639	13%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 166 202	0	-1 166 202	-1 012 559	153 643	13%

INVESTOINNIT

VESI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
Vesijohtolinjojen saneeraus						
Menot	-150 000		-150 000	-119 484	30 516	-20 %
Netto	-150 000		-150 000	-119 484	30 516	-20 %
Viemäriinjojen saneeraus						
Menot	-150 000		-150 000	-120 288	29 712	-20 %
Netto	-150 000		-150 000	-120 288	29 712	-20 %
Tarvasjoen vesijohtoverkoston saneeraus						
Menot	-100 000		-100 000	-42 703	57 297	-57 %
Netto	-100 000		-100 000	-42 703	57 297	-57 %
Vesihuollon pienhankkeet						
Menot	-520 000		-520 000	-494 703	25 297	-5 %
Netto	-520 000		-520 000	-494 703	25 297	-5 %
Viemäriverkoston kuntotutkimus						
Menot	-100 000		-100 000	-62 518	37 482	-37 %
Netto	-100 000		-100 000	-62 518	37 482	-37 %
Tammentaan asemakaava						
Menot	-200 000		-200 000	-211 996	-11 996	6 %
Netto	-200 000		-200 000	-211 996	-11 996	6 %
Matintalo 4						
Menot	-250 000		-250 000	-116 498	133 502	-53 %
Netto	-250 000		-250 000	-116 498	133 502	-53 %
Hakula - Loukinainen siirtoviemäri						
Menot	-300 000	200 000	-100 000	-42 414	57 586	-58 %
Netto	-300 000	200 000	-100 000	-42 414	57 586	-58 %
Metsolantien viemäriin saneeraus						
Menot	-300 000		-300 000	-156 524	143 476	-48 %
Netto	-300 000		-300 000	-156 524	143 476	-48 %
Sillilä 4 (uusi kaava-alue)						
Menot	-50 000		-50 000	-17 531	32 469	-65 %
Netto	-50 000		-50 000	-17 531	32 469	-65 %
Säkyläntie - Arosuontie						
Menot	-350 000		-350 000	-178 816	171 184	-49 %
Netto	-350 000		-350 000	-178 816	171 184	-49 %

RAHOITUSLASKELMA

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toiminnan rahavirta						
Liikelyljäämä (-alijäämä)	1 166 202	0	1 166 202	1 105 056	-61 146	5%
Poistot ja arvonalentumiset	66 711	0	66 711	888 642	821 931	1232%
Rahoitustuotot- ja kulut	0	0	0	0	0	**
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 470 000	-200 000	-2 670 000	-1 574 504	1 095 496	41%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	**
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0	**
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 237 087	-200 000	-1 437 087	419 194	1 856 281	129%
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	0	0	**
Rahoituksen rahavirta	0	0	0	0	0	**
Liittymismaksut	500 000	0	500 000	502 956	2 956	1%
Vaikutus maksuvalmiuteen	-737 087	-200 000	-937 087	922 149	1 859 236	198%

5.3 Liedon Veden vaikutus kaupungin talouteen

LIEDON VEDEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kunta Ulkoiset + Vesi	Vesi Ulkoiset + kunta	Kunta Sisäiset	Vesi Sisäiset	Tuloslaskelma kunnan tilinpäätöksessä Ulkoiset
Toimintatuotot	14 800 469	5 815 395	-269 577	-220 459	20 125 829
Myyntituotot	3 535 332	5 789 882	-211 325	-207 979	8 905 910
Maksutuotot	2 555 828		0	0	2 555 828
Tuet ja avustukset	1 302 226	0	0	0	1 302 226
Muut toimintatuotot	7 407 083	25 513	-58 252	-12 480	7 361 864
Toimintakulut	-69 424 868	-3 822 085	220 459	269 577	-72 756 917
Henkilöstökulut	-42 007 622	-618 151			-42 625 773
Palkat ja palkkiot	-34 042 035	-504 392			-34 546 427
Henkilösivukulut	-7 965 587	-113 759			-8 079 346
Palvelujen ostot	-16 307 101	-2 135 907	73 830	211 257	-18 157 921
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 018 442	-935 763	134 149	68	-6 819 988
Avustukset	-2 726 854	0	0	0	-2 726 854
Muut toimintakulut	-2 364 849	-132 264	12 480	58 252	-2 426 381
Toimintakate	-54 624 399	1 993 309	-49 118	49 118	-52 631 088
Verotulot	46 420 284	0			46 420 284
Valtionosuudet	16 205 993	0			16 205 993
Rahoitustuotot ja -kulut	-301 206	-92 493	-92 493	92 493	-393 699
Korkotuotot	167 415	0	-92 493	0	74 922
Muut rahoitustuotot	778 847	0	0	0	778 847
Korkokulut	-1 242 337	-92 493		92 493	-1 242 337
Muut rahoituskulut	-5 131	0		0	-5 131
Vuosikate	7 700 672	1 900 816	-141 611	141 611	9 601 491
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 072 869	-821 160			-6 894 029
Arvonalentumiset	-1 347 104	-67 097			-1 414 201
Tilikauden tulos	280 699	1 012 559	-141 611	141 611	1 293 261
Poistoeron muutos	5 046				5 046
Investointivaraus	0				0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	285 745	1 012 559	-141 611	141 611	1 298 306

LIEDON VEDEN VAIKUTUS TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

	Erillislaskelmat		Eliminoinnit		Rahoituslaskelma kun- nan tilinpäätöksessä
	Kunta	Vesi	Kunta	Vesi	
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 608 178,78	1 993 312,57	0,00	0,00	9 601 491,35
Tulorahoituksen korjauserät	-810 599,03	0,00			-810 599,03
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-14 600 148,54	-1 574 504,38			-16 174 652,92
Rahoitusosuudet investointimenoihin	47 980,00	0,00			47 980,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovu- tustulot	964 701,35	0,00			964 701,35
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 789 887,44	418 808,19	0,00	0,00	-6 371 079,25
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset	18 103,08	0,00	0,00		18 103,08
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 497 044,29	502 955,71			15 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-833 873,00	0,00		0,00	-833 873,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-11 000 000,00	0,00			-11 000 000,00
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutok- set	125 108,45				125 108,45
Saamisten muutos	2 312 351,34	-1 711 014,50	0,00	0,00	601 336,84
Korottomien velkojen muutos	1 552 762,02	789 250,50	0,00	0,00	2 342 012,52
Rahoituksen rahavirta	6 671 496,18	-418 808,29	0,00	0,00	6 252 687,89
Vaikutus maksuvalmiuteen	-118 391,36	0,00	0,00	0,00	-118 391,36

5.4 Liedon Vesi liitetiedot

Liitetietojen numerointi viittaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa tilinpäätöksen liitetiedoista käytettyyn liitetietokohtaiseen numerointiin.

1 ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ -MENETELMÄT

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoriteperusteisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla tai avustuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun, kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet, liite 11.

Poistosuunnitelma on päivitetty vuonna 2024 (KV 38/10.6.2024). Uusi poistosuunnitelma on otettu käyttöön vuonna 2024 valmistuneissa investoinneissa ja aiempina tilikausina hankitut käyttöomaisuus-investoinnit on muutettu vastaamaan uutta poistosuunnitelmaa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon, jos sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo arvioidaan pysyvästi vielä poistamattomaksi hankintamenoa pienemmäksi.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

2 ESITTÄMISTAPAMUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa.

3 OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Ei ilmoitettavaa.

4 EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Liedon kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 38/10.6.2024 poistosuunnitelman muutoksen. Poistosuunnitelman muutoksen vuoksi tilikauden poistot eivät ole suoraan vertailukelpoisia edellisen tilikauden kanssa.

5 AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT

Ei ilmoitettavaa.

6 TOIMINTATUOTOT TOIMIALUEITTAIN

1 000 €	2025	2024
Vesilaitos	3 050	2 720
Viemärlaitos	2 765	2 395
Yhteensä	5815	5115

11 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

Suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet

Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot

Atk-ohjelmistot 2 vuotta/ tasapoisto

Osallistuminen toisen yhteisön

- väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja*)

Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränmenot 5 vuotta/ tasapoisto

Muut 5 vuotta/ tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet ei poistoja

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset 25 vuotta/ tasapoisto

Tehdas- ja tuotantorakennukset 25 vuotta/ tasapoisto

Talousrakennukset 15 vuotta/ tasapoisto

Vapaa-ajan rakennukset

-huoltorakennukset 25 vuotta/ tasapoisto

-mökkit, saunarakennukset 30 vuotta/ tasapoisto

Asuinrakennukset 30 vuotta/ tasapoisto

-kiinteistökauppojen yhteydessä tulleet

rakennukset 10 vuotta/ tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot 20 vuotta/ tasapoisto

Muut maa- ja vesirakenteet 30 vuotta/ tasapoisto

Vedenjakeluverkosto 40 vuotta/ tasapoisto

Viemäriverkko	40 vuotta/ tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	20 vuotta/ tasapoisto
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	20 vuotta/ tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 vuotta/ tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet	4 vuotta/ tasapoisto
Atk-laitteet	5 vuotta/ tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta/ tasapoisto
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoja
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoja

* Pienet alle 10.000 euron hankinnat kirjataan vuosikuluiksi

Liedon kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden poistosuunnitelman 3.6.2024.
Uusi poistosuunnitelma astui voimaan 1.1.2024.

Menojäännöspoistoista luovuttiin ja niiden osalta siirryttiin noudattamaan tasapoistoa.
Poistoajoja yhtenäistettiin ja poistoajat määräytyivät Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen suositusten pohjalta.

19 TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

1 000 €	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakennelmat ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesken-eräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	110	717	14 191	106	801	15 925
Lisäykset tilikauden aikana					1 562	1 562
Rahoitusosuudet tilikaudella						
Vähennykset tilikauden aikana						
Siirrot erien välillä			882	15	-886	11
Tilikauden poisto		-34	-746	-41		-821
Poistamaton hankintameno 31.12.	110	683	14 327	80	1 477	16 677

Maa- ja vesialueet erittely	2025	2024
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	100	100
Muut maa- ja vesialueet	10	10
Yhteensä	110	110

1 000 €	Osakkeet ja osuudet			Laina- ja muut saamiset
	Osakkuus-yhteisö-osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Muut saamiset muilta
Hankintameno 1.1.	28	2 522	2 550	60
Tilikauden muutokset *)	0	-67	-67	0
Hankintameno 31.12.	28	2 455	2 483	60
Kirjanpitoarvo 31.12.	28	2 455	2 483	60

*) Liedon Veden taseessa olevaan Turun Seudun Vesi Oy:n sijoitukseen kirjattiin tilikaudella 2022 arvonalentuminen noin 67.000 euroa, koska sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioitiin olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi.

25 OMA PÄÄOMA

1 000 €	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	1 542	1 542
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Peruspääoma 31.12.	1 542	1 542
Edellisten vuosien yli/alijäämä	6 895	6 435
Tilikauden yli-/alijäämä	1 154	459
Oma pääoma yhteensä	9 590	8 436

32 MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

1 000 €	2025	2024
Liittymismaksut	11 861	11 514
Muut velat	1 484	800
Yhteensä	13 345	12 315

40 VASTUUSITOUMUKSET

Takausvastuu Turun Seudun Puhdistamo Oy:n lainoista omistusosuuden mukaisessa suhteessa (Liedon osuus yhtiön osakepääomasta on 4,33%)

1 000 €		Liedon osuus
Yhtiön korollinen vieras pääoma 31.12.	93 940	4 277
Yhtiön leasingvastuut 31.12.	15 152	662

42 HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

Liedon Veden vahvuus tällä hetkellä on 9 vakinaista henkilöä: Vesihuoltopäällikön lisäksi vesihuoltoinsinööri, 2 vesihuoltosihteeriä, vesihuoltomestari sekä 4 laitosmiestä. Vesihuoltomestari toimii ns. työhön osallistuvana työnjohtajana.

Vesihuoltosihteerit hoitavat asiakaspalvelun lisäksi laskutuksen sekä sopimusasiat sekä ostolaskujen kirjaamiset ja talousarvio ym. laadinnan avustamisen.

Johtokartan täydentämisestä vastaa Liedon Veden ja mittaustoimen yhteinen henkilö, joka kokopäivä-toimisesti täydentää johtokarttaa, tarvittaessa kartoittaa sekä huolehtii Liikenne- ja viestintäministeriön asettamien vaatimusten mukaisista johtokarttojen toimituksista valtakunnallisen johtotietojärjestelmään.

Eläköityminen on lähitulevaisuudessa iso haaste; vuonna 2027 kaksi laitosmiestä on jäämässä eläkkeelle. Strategiassa on otettava huomioon uusien henkilöiden saanti operatiivisiin tehtäviin.

Liedon Veden laitosmiehet vastaavat 24/7 vesihuollon päivystyksestä. Lisäksi v. 2018 saakka käytössä on ollut ns. toimistopäivystys viikonloppuisin, jolloin vesihuoltosihteerit toimivat vuorotellen päivystäjän tukena mm. viestien, häiriötiedotteiden ja netti/somepäivitysten osalta.

Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

6 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Liedossa maaliskuun 16. päivänä 2026

LIEDON KAUPUNGINHALLITUS

Mari Mikkola

Niina Piippo

Henna Takatalo

Simo Ala-Nissilä

Hannele Lindholm

Juha Marjomaa

Vappu Nieminen-Pihala

Tomi Pohjankukka

Ismo Saarinen

Sini Santala

Jari Vähätalo

Mika Ingi
Kaupunginjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Liedossa 25.5.2026

TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy

Jukka Vuorio, HT, JHT

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta

7 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ NIIDEN SÄILYTYSTAVASTA

LUETTELO KÄYTETYISTÄ	KIRJANPITOKIRJOISTA
Tilinpäätös	Sidottu kirja
Päiväkirja	Sähköinen arkisto
Pääkirja	Sähköinen arkisto
Käyttöomaisuuskirjanpito	Sähköinen arkisto

KÄYTETYT TOSITELAJIT

AA	Sopimuslaskun rekisteröinti
AT	Käyttöomaisuuden kirjaus
EK	Täsmäämättömien maksujen korjaus, Myre
HA	Pääkirjatapahtumien rekisteröinti (hyväksyttäväksi)
HB	Pääkirjatapahtumat (ei työnkulkua)
HD	Hyväksytyjen pääkirjatapahtumien kirjaus
HK	Konvertointi
HL	Kassa
HV	Vähennyskelpoinen osuus
HX	Kirjaus Excelistä (työnkulkua)
HY	ALV-siirrot/tyhjennykset
IA	Ostolaskun rekisteröinti
ID	Ostolaskun kirjaus
IK	Viitesuoritukset perinnästä
IP	Maksut - konekielinen tiliote
KA	Luottotappion automaattinen kirjaus
KB	Muistutusvahvistus
KI	Perinnän suoritukset
KO	Viitesuoritukset
KP	Suoritukset
KR	Korkolaskunumero
L1	Saapuvien laskujen rekisteröinti
L2	Saapuvien laskujen kirjaus
L3	Ank.reg. Interna leverantörsfakturor
L4	Def.bokf. Interna leverantörsfakturor
LM	(Ei käytössä) (ei työnkulkua) toimittajalaskujen rekisteröinti
LP	Laskujen jaksotukset
LT	Luottotappiot
OI	Intern Order/Fakturering
P01	Lager
P02	Externa löner
P03	Populus
P04	WebTimmi sisäiset
P05	Lahikainen
P06	Basware maksuliikenne
P07	Ceepos
P08	Opiferus
P12	Vesik
P15	Proconsona
P17	M2
P24	Pusatec
P25	Lifecare
P26	MK-kassamasiina
P27	Opus Capita
PB	Matkalaskun kirjaus
PD	Direktutbetalning resereskontra
PF	Frånvaro
PM	Matkalaskun rekisteröinti
PP	Bokföring lönetransaktioner
PR	Jaksotuksen ohjaus
PT	Mallar för reseräkning
PV	Variabla lönetransaktioner
RJ	Jaksotustapahtumat
RV	Peruutus / vastakirjaus
XL	Kirjaus Excelistä (ei työnkulkua)
YE	Alkutase